

ЗАКОН ЗА СТЕЧАЈ

Сл.Весник на Р.Македонија бр.34 од 22.03.2006 година

Дел први

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат целите и условите за отворање на стечајната постапка; органите на стечајната постапка; управувањето и располагањето со имотот што влегува во стечајната маса; намирувањето на побарувањата на доверителите во стечајната постапка; правните последици од отворањето на стечајната постапка; планот за реорганизација; личното управување; ослободувањето од другите обврски; посебните видови стечајни постапки за поединци со статус на трговец; стечајни постапки со странски елемент и други прашања во врска со стечајот.

Значење на употребени поими

Член 2

(1) Одделните изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. *"Аранжман за финансиски колатерал"* е аранжман според кој давателот на колатералот презема обврска да воспостави право на обезбедување врз финансиски инструменти или готовина или да ги пренесе неговите права врз финансиските инструменти или готовина како колатерал на име на примателот на колатералот;

2. *"Банката, односно друго правно лице кое за должникот ги врши работите на платниот промет"* е која било банка или друго правно лице овластено со закон кое за должникот ги врши работите на платниот промет;

3. *"Внимание на уреден и совесен трговец"* е правен стандард за утврдување на одговорноста на стечајниот управник при вршењето на неговите работи и овластувањата, со кои се определува вниманието на стечајниот управник кое треба да го има при вршењето на доверените работи, односно со внимание на способен и вешт човек (професионалец), при што тој одговара и за обично невнимание при вршењето на доверените работи;

4. *"Готовина"* се пари ставени на сметка кај носител на платниот промет, во домашна и странска валута;

5. *"Доброволно порамнување"* се преговори чија цел е договорно (спогодбено) уредување на должничко - доверителските односи меѓу должникот и доверителот;
6. *"Доверител со обезбедено побарување"* е физичко или правно лице кое има заложно право, друго право за намирување на некој предмет или право што е запишано во јавна книга;
7. *"Доверител со право на издвојување на предмет или право"* е лице кое врз основа на некое свое стварно или лично право може да докаже дека некој предмет не спаѓа во стечајната маса;
8. *"Договор за финансиски колатерал со право на обезбедување"* е договор за финансиски колатерал врз основа на кој давателот на колатерал го дава колатералот како обезбедување (залог) во корист на примателот на колатерал, при што давателот на колатерал ја задржува сопственоста врз колатералот, а примателот на колатералот се стекнува со правото на обезбедување;
9. *"Договор за финансиски колатерал со пренос на сопственост"* е договор за финансиски колатерал врз основа на кој давателот на колатерал ја пренесува сопственоста на финансискиот колатерал на примателот на колатерал;
10. *"Доверител на стечајна маса"* е физичко или правно лице кое по која било основа има побарување спрема стечајниот должник, а кое настанало по отворање на стечајна постапка;
11. *"Должник"* е секое правно или физичко лице над кое може да се отвори стечајна постапка согласно со овој закон;
12. *"Должник во постапка за реорганизација"* е правното лице - стечаен должник над кое се врши реорганизација според планот за реорганизација;
13. *"Застапник по закон"* е извршен член на одборот на директори, член на управниот одбор, односно управител кој во согласност со закон го застапува друштвото;
14. *"Заинтересирано лице"* е секое лице чии права, обврски или интереси се засегнати од стечајната постапка или од посебни прашања во стечајната постапка, вклучувајќи го и должникот, стечајниот управник, доверителот, сопственикот на капитал во друштвото, одборот на доверители, надлежен државен орган или друго лице. Лицата со далечен, спореден или индиректен интерес засегнати од стечајната постапка не се сметаат за заинтересирана страна;
15. *"Заштита на вредноста"* ("*соодветна заштита*") се мерки кои се насочени кон одржување на економската вредност на имотот за обезбедување и имотот поседуван од трето лице за време на стечајната постапка. Заштитата може да се обезбеди со парични исплати, овозможување на право на обезбедување на алтернативен или дополнителен имот или со други средства утврдени од судот за да се обезбеди соодветна заштита;
16. *"Имот на должникот"* е имотот, правата и интересите на должникот, вклучувајќи ги правата и интересите во имотот без оглед дали е во владение на должникот или нематеријалните и нематеријалните права, правата на интелектуална сопственост, правата

на движен и недвижен имот, вклучувајќи ги и правата на должникот во оптоварениот имот, односно имот кој е во сопственост на трети лица;

17. *"Извештај за процена на имотот"* е писмен извештај во којшто овластен проценител користејќи соодветни пристапи и методи според меѓународните стандарди за процена, проценил вредност на предмети и права (непаричен влог), како и во други случаи определени со овој закон;

18. *"Имот на друштвото"* е севкупност на правата, сопственички и други стварни права, што друштвото ги стекнува над добрата (парите, предметите и правата) што содружниците, односно акционерите ги вложиле во друштвото или коишто друштвото ги стекнало со своето работење;

19. *"Имот за обезбедување"* е имотот со кој се обезбедуваат побарувањата на доверителот;

20. *"Изјава за согласност за еднаков третман"* е изјава која го придружува планот за реорганизација, а во која учесниците во планот за реорганизација, кои формираат одделни групи, во кои како различни типови доверители имаат различен правен статус, ќе се согласат да им биде даден различен третман во нивната група;

21. *"Извршување на финансиски колатерал"* е автоматско или слично извршување, согласно со договореното меѓу страните, при што согласно со условите на договорот за финансиски колатерал или по закон, лицето на кого му припаѓа колатералот има право да го реализира соодветниот финансиски колатерал или одредбата за нетинг влегува во сила;

22. *"Лице"* е секое физичко и правно лице, освен ако не е нагласено дека е физичко лице или дека е правно лице;

23. *"Ликвидација на должникот"* е постапка на впаричување на имотот на должникот или поделба на имотот меѓу доверителите во согласност со овој закон;

24. *"Lex fori concursus"* е правото на државата (земјата) во која е отворена и се води стечајната постапка;

25. *"Lex rei situs"* е правото на земјата во која се наоѓа имотот;

26. *"Место на живеење"* е местото со адреса (улица и број) на живеење на физичкото лице, како и државата ако физичкото лице е странец;

27. *"Мирување на постапката"* е средство кое го спречува отворањето или го суспендира продолжувањето на судските, административните или други индивидуални дејства во врска со имотот, правата, обврските и одговорностите на должникот, вклучувајќи и дејства за да се обезбеди право кое ќе биде ефективно спрема трети лица или да се спроведе тоа право и го спречува намирувањето од имотот кој е дел од стечајната маса, прекинување на договорот со должникот и трансфер, оптоварување или располагање со имотот или со правата кои произлегуваат од стечајната маса;

28. *"Необезбеден доверител"* е доверител чие побарување е необезбедено;

29. *"Неспособност за плаќање (неликвидност)"* е состојба кога должникот не ги намирува своите пристигнати парични обврски, односно кога е неспособен да ги исплати своите обврски, односно долгови како што пристигнуваат;

30. *"Нетинг (аранжман) (close-out netting)"* ги означува сите наведени услови во договорот за финансиски колатерал или во договорот во кој финансискиот колатерал е дел од договорот кои, ако се случат, ќе се смета дека сите побарувања се пристигнати, дека побарувањата се конвертираат во парични побарувања и дека тие можат да се срамнат (порамнат) меѓу себе и тоа според моменталната (актуелната) вредност;
31. *"Национални стандарди"* се стандарди кои се однесуваат за постапката, начинот и роковите за продажба на имотот од стечајната маса, начинот на чување на документацијата и другите национални стандарди кога тие се определени со овој закон и со актот со кој се определуваат професионалните стандарди;
32. *"Овластен ревизор"* е лице кое врши ревизорски работи согласно со овластувањето дадено според Законот за ревизија;
33. *"Овластен проценител"* е лице кое врши процена како овластен проценител и се води во регистарот на овластени проценители, воспоставен врз основа на закон;
34. *"Одредби од чија примена се отстапува"* се одредбите од овој закон кои предвидуваат можност трансакциите кои се однесуваат на пренос на имотот или преземање обврска пред започнувањето на стечајната постапка, да бидат поништени, односно прогласени за ништовни на друг начин и целиот имот што се пренесува, односно неговата вредност, да се врати во заеднички интерес на доверителите;
35. *"Оптоварен имот"* е имотот што нема вредност, односно има незначителна вредност за стечајната маса или е оптоварен до тој степен што оптоварувањето повлекува трошоци кои би ги надминале трошоците од реализација на имотот или пак би предизвикале оптоварување, односно обврска за исплата на парични средства;
36. *"Одобрение од надлежен орган"* е дозвола, согласност, решение или друг акт од надлежен државен орган или од друг овластен орган или организација, освен ако со овој закон не е именуван актот на државниот или на другиот овластен орган или организација;
37. *"Орган на управување"* е органот во акционерското друштво на кого му е доверено управувањето на друштвото како на одбор на директори во едностепениот систем на управување, на управен одбор или на управител во двостепениот систем на управување, односно на управител, односно управители или органот во којшто тие се организирани во командитно друштво, во командитно друштво со акции и во друштво со ограничена одговорност;
38. *"Носител на платен промет"* се банките овластени за вршење на платниот промет во земјата;
39. *"Отворање на стечајна постапка"* е датата на отворање на стечајната постапка утврдена со овој закон или со судска одлука;
40. *"Ослободување од обврска"* е ослободување на должникот од побарувањата што биле и што можеле да бидат опфатени со стечајната постапка;
41. *"Обезбедено побарување"* е побарување кое е обезбедено со одредено право како гаранција за долгот, а кое може да се спроведе во случај на задоцнување на должникот;

42. *"Обезбедување на финансиски колатерал"* е извршување на дејства неопходни за воспоставување на право на обезбедување врз финансиски инструмент или готовина или за пренесување на финансиските инструменти или готовина како колатерал на име на примателот на колатералот;
43. *"Обезбедување за исполнување на обврски"* е колатералот кој е даден врз основа на договор или друг аранжман за колатерал во согласност со закон, а може да се однесува на сегашни, идни, условни, безусловни, пристигнати или одложени обврски, без разлика дали произлегуваат од еден или од повеќе договорени аранжмани, од обврските на трети страни, од обврските кои се определени (специфицирани) или е можно да бидат определени на сроден начин и од обврските кои произлегуваат одвреме навреме;
44. *"Обезбеден доверител"* е доверител кој поседува обезбедено побарување;
45. *"Право на обезбедување"* е право од имотот со кое се обезбедува исплата или друго извршување на една или повеќе обврски;
46. *"Порамнување"* е кога побарувањето на одреден паричен износ, кој се должи на едно лице, се користи за наплата или за намалување на побарувањето наспроти побарување на паричен износ кој го должи тоа лице;
47. *"Парична добивка"* е добивката од продажба на оптоварениот имот си додека добивката е предмет на право на обезбедување;
48. *"Претпријатие"* е збир од права, предмети и фактички односи кои имаат имотна вредност и кои припаѓаат кон трговската дејност на трговецот, при што овие елементи ја сочинуваат активата на трговецот, но ги опфаќаат и неговите обврски;
49. *"Пренесување"* е секој вид трансфер или поделба на имотот или правото на имотот, независно дали пренесувањето се врши во целост или делумно;
50. *"Принцип на паритет"* - *"Pari passu"* е начело според кое побарувањата на доверителите од исти наплатни редови се третираат и намируваат пропорционално според нивното побарување од имотот кој е дел од стечајната маса која служи за распределба на доверителите од нивниот ред;
51. *"Побарување по отворање на стечај"* е побарување кое настанало откако е отворена стечајната постапка;
52. *"Приоритет"* е правото на побарување кое е рангирано пред друго побарување каде што тоа право произлегува од примената на овој закон;
53. *"Приоритетно побарување"* е побарување кое ќе биде платено пред исплаќањето на општите необезбедени доверители;
54. *"Поврзано лице во однос на должникот"* се:
- 1) лице кое е или било во позиција на контрола на должникот и
 - 2) родител, филијала, партнер или соработник на должникот.
- Во однос на должник кој е физичко лице, поврзаното лице подразбира лица кои се поврзани со должникот по крвна линија или друг вид поврзаност;

55. *"Продажба како целина"* е продажба или трансфер на претпријатието во целост или значителен дел, наспроти продажбата на одделен дел од имотот од претпријатието;
56. *"Период за отстапување"* е временскиот период во кој одредени зделки можат да бидат предмет на отстапување. Периодот обично се пресметува ретроактивно од денот на поднесувањето на пријавата за отворање на стечајна постапка или од денот на отворањето;
57. *"Постапка за реорганизација"* е постапката која го опфаќа предлогот на должникот за поведување на постапка за реорганизација, расправата и изјаснувањето на доверителите по предлогот, подготвувањето на планот за реорганизација, изјаснувањето на доверителите по планот за реорганизација и сите други активности што со овој закон ги презема стечајниот судија, должникот и доверителите заради и во врска со реорганизацијата на должникот врз основа на планот за реорганизација;
58. *"Изјава за преземање на долгот"* е доброволно дадена изјава во стечајна постапка со која трето лице доброволно презема долг под условите дадени во изјавата;
59. *"Редовно деловно работење"* се зделките поврзани со работата на должниковото претпријатие пред поведувањето на стечајната постапка и редовните деловни услови;
60. *"Реорганизација"* е процесот со кој добрата, финансиската состојба и одржливоста на претпријатието на должникот можат да се обноват, а претпријатието на должникот може да продолжи да функционира, со употреба на повеќе средства утврдени со овој закон, а пред се со отпишување на долгот, одложување на долгот, преобразба на долгот во удел во друштвото и продажба на претпријатието како целина или дел од него;
61. *"Седиште на друштвото"* е местото, со адресата (улица и број) наведена во договорот за друштвото, во статутот, односно во изјавата за основање друштво со ограничена одговорност од едно лице и запишано во трговскиот регистар;
62. *"Статусни измени"* се присоединување, спојување и поделба на трговските друштва, односно на друго правно лице на начин и според условите определени со закон;
63. *"Сопственик на капитал во друштвото"* е сопственикот на удел, на издадените акции или слично право кое што претставува сопственичко побарување на дел од капиталот од друштвото или неговото претпријатие;
64. *"Стечаен доверител"* е физичко или правно лице кое по која било основа има побарување спрема стечајниот должник, а кое настанало пред отпочнување на стечајна постапка;
65. *"Стечајна маса"* е имотот на должникот кој е предмет на стечајната постапка;
66. *"Стечајна постапка"* е колективна постапка што ја води надлежниот суд за реорганизација или за ликвидација на должникот;
67. *"Стечаен управник"* е лице кое е овластено во стечајната постапка да ја води реорганизацијата или ликвидацијата на должникот;
68. *"Странска постапка"* е колективна судска или административна постапка во странска земја, вклучувајќи и привремена постапка, според

закон за стечај во кој имотот и работењето на должникот подлежат на контрола или надзор од странски суд, заради реорганизација или впаричување;

69. *"Странска колективна постапка"* е странска постапка која се одвива во земјата каде што должникот има седиште;

70. *"Странски стечаен управник"* е лице или тело, како и привремено назначено лице, овластено во странска постапка да ја спроведе реорганизацијата или ликвидацијата на имотот или работењето на должникот или да постапи како стечаен управник во странската постапка;

71. *"Странски суд"* е суд или друг орган надлежен да ја контролира или надгледува странската постапка;

72. *"Трговски регистар"* е основен регистар во кој се вршат уписите определени со овој и со друг закон;

73. *"Трошоци на стечајна постапка"* се побарувања кои вклучуваат трошоци на постапката, како што е надоместокот на стечајниот управник и на лица назначени од стечајниот управник, трошоци за продолженото работење на должникот, долговите што произлегуваат од овластувањата и надлежностите на стечајниот управник, трошоци што произлегуваат од договорните и правните обврски и други трошоци на постапката;

74. *"Трошоци за определување на предметот"* се трошоците за реална идентификација на предметот и трошоците за утврдување на правата што го товарат тој предмет, што се утврдуваат паушално, во износ од 5% од приходите остварени со продажбата или со другиот начин на располагање со предметот;

75. *"Услови за активирање (спроведување) на аранжманот за финансиски колатерал"* се случуваат кога има однапред определен или сличен настан како оној кој бил договорен меѓу страните или дефиниран со закон кој, откако ќе се случи, примателот на колатералот го има правото да го реализира финансискиот колатерал или влегува во сила одредбата за close-out netting;

76. *"Финансиски договор"* е секој спот, форвард, фјучерс, опциски или своп договор кој вклучува каматни стапки, добра, странски валути, учество во капиталот, обврзници, индекси или кој било друг финансиски инструмент, откуп или трансакција за заем на хартии од вредност и секоја друга трансакција слична на некоја од трансакциите која се однесува на погоре споменатото, склучена на финансиските пазари и комбинација од погоре споменатите трансакции;

77. *"Финансиски колатерал"* се пари или финансиски инструменти;

78. *"Фаворизирање"* е која било зделка којашто резултира со тоа што доверителот ќе добие предност или нерегуларна исплата и

79. *"Финансиски инструменти"* се акции или други хартии од вредност во трговско друштво; хартии од вредност еквиваленти на акции; обврзници и други инструменти за задолжување наменети за продавање на пазарот на капитал; други хартии од вредност издадени во серии кои му даваат право на сопственикот да ги купува, продава или разменува за други хартии од вредност издадени од истиот издавач, а за остварување на ова право е потпишан договор меѓу сопственикот и издавачот со кој се овозможува

продажбата, купувањето или разменувањето на овие хартии од вредност (исклучувајќи ги притоа инструментите за плаќање), преносливите купони од заедничките фондови, инструментите на пазарот на пари, должничките инструменти издадени од Народната банка на Република Македонија и сите други права и побарувања кои се однесуваат на наведените финансиски инструменти.

(2) Во овој закон изразувањето во еднина вклучува множина, а множината може да се однесува на еднина, освен кога со зборовите "само" или "освен" не е исклучена множината или еднината. "Вклучува" и "вклучително" не значат дека станува збор за затворена листа, "може" означува допуштање, а "треба" означува налог и "како што е" и "на пример" изразуваат исто што изразуваат "вклучува" или "вклучително".

Цели на стечајната постапка

Член 3

(1) Стечајната постапка има за цел колективно намирување на доверителите на стечајниот должник (во натамошниот текст: должник) со впаричување на должниковиот имот и распределба на остварените средства (приходи) на доверителите или со склучување на посебен договор за порамнување на побарувањата утврдени со планот за реорганизација што е насочен кон натамошно одржување на должниковиот деловен потфат (во натамошниот текст: претпријатието).

(2) Со реорганизација може да се врши и порамнување на побарувањата пред отворањето на стечајната постапка под условите утврдени со овој закон.

Лица над чиј имот се спроведува стечајот

Член 4

(1) Стечајна постапка се спроведува над имотот на должникот - правно лице, како и над имотот на должник - поединец кој имал регистрирана дејност, освен ако со овој закон поинаку не е предвидено.

(2) Стечајна постапка може да се спроведе и над имот на стопанска интересовна заедница, над имот на умрено лице и над заедничкиот имот на брачните другари.

(3) Стечајна постапка не може да се спроведе над имотот на Република Македонија, над фондовите што се финансираат од Буџетот на Република Македонија, фондовите за пензиско и инвалидско осигурување, Фондот за здравствено осигурување, единиците на локалната самоуправа, над органите на државната управа, како и на други правни лица со јавно овластување, ако тие со закон се изземени од стечајната постапка.

(4) За обврската на правното лице од ставот (3) на овој член, над кое не се спроведува стечајна постапка, солидарно одговараат неговите основачи, односно содружници или акционери.

(5) Одредбите од овој закон не се применуваат на стечајната постапка над банки, штедилници, друштва за осигурување и други финансиски

организации, освен одредбите со кои се уредуваат прашања кои не се уредени со посебните закони.

(6) Стечајна постапка може да се отвори и по ликвидацијата на трговско друштво, се додека не е извршена распределба на ликвидационата маса.

Услови за отворање стечајна постапка

Член 5

(1) Стечај или реорганизација над стечајниот должник се спроведува кога стечајниот должник е неспособен за плаќање.

(2) Ќе се смета дека должникот е неспособен за плаќање ако во период од 45 дена од која било негова сметка, кај кој било носител на платниот промет, не е исплатен износот што требало да биде исплатен врз основа на важечките основи за плаќање.

(3) Одредбите од ставот (2) на овој член нема да се применуваат ако должникот во текот на претходната постапка ги исплатил сите побарувања кои требало врз основа на важечки основи за наплата да ги исплати од сите негови сметки, или ако дојде до преземање на долг. Намирената обврска должникот може да ја докаже само со јавна исправа или со потврда издадена од Централниот регистар на Република Македонија (во натамошниот текст: Централниот регистар).

(4) Постојењето на околностите од ставовите (2) и (3) на овој член за тоа дека должникот е неспособен за плаќање се докажува со потврда издадена од Централниот регистар. Централниот регистар е должен без одлагање на предлагачот, на негово барање, да му издаде таква потврда, во спротивно одговара за штета што доверителот поради тоа би можел да ја претрпи.

Дел втори

СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Глава прва

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ ЗА ПОСТАПКАТА

Месна надлежност

Член 6

(1) Во стечајната постапка месно надлежен е судот на чие подрачје се наоѓа седиштето на должникот. Еднаш заснована месна надлежност на судот, од денот на поднесувањето на предлогот за отворање стечајна постапка, не може да се измени без оглед на околностите на случајот.

(2) Судот кој донел решение за отворање на стечајната постапка е исклучиво надлежен за решавање по тужбите за утврдување на оспорените побарувања кои настанале по отворањето на стечајната постапка. Судот пред кој се водат постапките е должен по барање на судот којшто донел решение за отворање на стечајна постапка, без одлагање, да

го достави предметот со сите списи.

Примена на одредбите на Законот за парничната постапка

Член 7

На стечајната постапка соодветно се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка, ако со овој закон поинаку не е определено.

Начела на постапката

Член 8

- (1) Стечајната постапка се поведува по предлог.
- (2) Стечајната постапка е итна.
- (3) Судот може да ги донесува одлуките и без усна расправа.
- (4) Судот може да се откаже од сослушување на должникот кога тоа е пропишано со овој закон, или ако лицата овластени за застапување на должникот врз основа на закон или лицата кои имаат удел или акции кај должникот, односно самиот должник - поединец, се со непознато престојувалиште или се наоѓаат во странство, па нивното сослушување би довело до прекумерно одолжување на постапката.
- (5) Предлози, изјави и приговори не можат да се даваат, односно да се поднесуваат, ако се пропушти рокот или рочиштето, односно собранието на кое требало да се дадат или поднесат, освен ако со овој закон поинаку не е определено. Во стечајната постапка не може да се бара враќање во поранешната состојба, освен ако со овој закон поинаку не е определено.
- (6) Табелите и извештаите можат да се изработуваат и обработуваат во електронска форма.

Доставување

Член 9

- (1) Судските писмена што се упатени на широк круг лица се доставуваат, ако со овој закон поинаку не е определено, со прикачување на писмената на огласна табла за стечај во судот (во натамошниот текст: огласна табла), како и на огласната табла кај должникот. Доставувањето се смета за извршено по истекот на третиот ден на прикачувањето на писмената на огласна табла.
- (2) Кога според одредбите од овој закон судски писмена или други писмена на стечаен орган треба да се достават на должникот или на некое друго лице кое има седиште запишано во трговскиот регистар, доставувањето се врши на адреса на седиштето на тоа лице запишано во регистарот. Ако доставувањето не може да се изврши на таа адреса, тогаш доставувањето се врши со прикачување на писмената на огласна табла во судот. Доставувањето се смета дека е извршено по истекот на третиот ден сметано од денот на прикачувањето на писмената на огласна табла.
- (3) На лице со непознато место на живеење судот му определува привремен застапник за прием на писмената, ако нема полномошник за прием на писмена. Во таков случај доставувањето се врши на

полномошникот за примање на судските писмена или на привремениот застапник.

(4) За доставувањата извршени преку огласна табла се води евидентен регистар според временскиот редослед на објавувањето, посебно спрема секој должник. Овој регистар е јавен и мора да биде достапен на секое заинтересирано лице во текот на целото работно време на судот.

(5) За покана која што треба да биде доставена на учесник во постапката за присуство на рочиште, односно собрание ако учесникот биде уредно поканет, а не се јави на рочиштето, односно собранието и не го оправда своето отсуство, судот нема натамошна обврска да го повикува. По негово барање судот е должен да му врати покана во судот.

(6) Министерот за правда ќе ја пропише содржината и начинот на водење на евидентниот регистар.

(7) Доставувањето на судските писмена и на другите писмена на стечајните органи што ги врши судот, судот може да му ги довери на стечајниот управник.

(8) Стечајниот судија и стечајниот управник се одговорни за доставување на поканите до членовите на одборот на доверители за првата седница на одборот на доверители.

Јавно објавување

Член 10

(1) Судските писмена (одлуки, покани, известувања и друго) што треба јавно да се објават се доставуваат до Централниот регистар кој што ги објавува преку интернет на својата веб страница, а се објавуваат и во "Службен весник на Република Македонија", како и на огласната табла во судот, во целост или во дел што го определува судот. Во објавеното писмено треба точно да се наведе фирмата, односно името и презимето на должникот, неговото седиште, адресата, единствениот матичен број на субјектот на уписот (ЕМБС), единствен даночен број (ЕДБ), сметката и предметот на работењето.

(2) Јавното објавување произведува дејство по истекот на осум дена од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија". По воспоставувањето на трговскиот регистар и регистарот на другите правни лица, јавното објавување за субјектите запишани во овие регистри ќе произведува правно дејство наредниот ден по објавувањето на веб страницата на Централниот регистар.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член одлуките за објавување на повик за одржување собранија на доверители се објавуваат на веб страницата на Централниот регистар и во еден од трите дневни весници кои биле најтиражни во претходната година, а се дистрибуираат на целата територија на Република Македонија.

(4) Во случај на погрешно објавен податок од ставот (1) на овој член се објавува исправка во истото гласило и на истата веб страница. Роковите почнуваат повторно да течат со денот на објавената исправка.

(5) Јавното објавување на судските писмена е доказ дека е извршено нивно доставување до сите учесници во стечајната постапка, ако е извршено во согласност со овој закон.

(6) Одлуките во врска со отворена, запрена и заклучена стечајна постапка и други судски одлуки кои имаат дејство врз податоците запишани во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица задолжително се запишуваат во регистарската влошка. Податоците издадени од Централниот регистар се сметаат за веродостојни.

Одлуки

Член 11

(1) Одлуките во стечајната постапка се донесуваат во форма на решение и заклучок.

(2) Со заклучокот се издава налог на службено лице или на орган на стечајната постапка за вршење одделни дејства, а за сите други случаи судот одлучува со решение, ако со овој закон поинаку не е определено.

Жалба против решение

Член 12

(1) Против решението на стечаен судија е дозволена жалба до стечајниот совет. Стечајниот совет е должен да одлучи по жалбата во рок од осум дена по приемот на жалбата.

(2) Против процесните решенија на стечаен судија со кои ја раководи постапката, не е дозволена посебна жалба.

(3) Ако според овој закон доставувањето се врши со прикачување на судското писмено на огласната табла, рокот за жалба почнува да тече по истекот на третиот ден од денот на прикачувањето на решението на огласната табла, освен ако доставувањето не е извршено и со јавно објавување.

(4) Ако според овој закон решението мора да им се достави на одредени лица, рокот за поднесување на жалба тече наредниот ден од денот на доставувањето на решението, освен ако доставувањето не е извршено и со јавно објавување.

(5) Против решенијата на стечајниот совет е дозволена жалба до апелациониот суд, кој е должен да одлучи во рок од 30 дена од приемот на жалбата.

(6) Жалбата против решението не го задржува извршувањето на решението од ставовите (1) и (5) на овој член, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

(7) Рокот за жалба од ставовите (1) и (5) на овој член изнесува осум дена, ако со овој закон поинаку не е определено.

Приговор против заклучок

Член 13

(1) Против заклучок може да се поднесе приговор во рок од три дена од денот на објавувањето, а ако заклучокот не е објавен, од денот на неговото доставување.

(2) За приговорот против заклучокот одлучува стечајниот судија со решение против кое не е дозволена жалба.

(3) Приговорот од ставот (1) на овој член не го задржува извршувањето на заклучокот.

Вонредни правни лекови

Член 14

Во стечајната постапка не може да се изјават вонредни правни лекови.

Трошоци на постапката

Член 15

Секој доверител ги поднесува своите трошоци во стечајната постапка, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

Глава втора

СТЕЧАЕН СОВЕТ

Состав на стечајниот совет

Член 16

(1) Стечајниот совет е составен од тројца судии, од кои еден е претседател на советот. Стечајниот совет е составен од судии на стварно надлежниот суд.

(2) Стечајниот судија не може да биде член на стечајниот совет.

Овластувања на стечајниот совет

Член 17

(1) Стечајниот совет:

1) одлучува по жалбите против решенијата на стечајниот судија кога тоа е определено со овој закон;

2) одлучува за приговорите на доверител, одборот на доверители и собранието на доверители, кога тоа е определено со овој закон;

3) одлучува по приговорите за работата на стечајниот управник кога тоа е определено со овој закон;

4) одлучува по приговорите изјавени од стечајниот управник против одлуките од стечајниот судија кога тоа е определено со овој закон и

5) одлучува и врши други работи определени со овој закон.

(2) Стечајниот совет е должен да одлучи во рок од три дена по добивањето на приговорот.

(3) Стечајниот судија е должен предметот со сите списи да го достави до стечајниот совет најдоцна првиот работен ден по приемот на жалбата.

Глава трета

ОРГАНИ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

Органи на стечајната постапка

Член 18

Органи на стечајната постапка се: стечаен судија, стечаен управник, одбор на доверители и собрание на доверители.

СТЕЧАЕН СУДИЈА

Овластувања на стечајниот судија

Член 19

(1) Стечајниот судија:

1) одлучува за поведување на претходна постапка заради утврдување на постоење услови за отворање на стечајна постапка и ја спроведува таа постапка;

2) одлучува за отворање на стечајната постапка;

3) го именува и разрешува привремениот стечаен управник и стечајниот управник;

4) одлучува за приговорите на стечајниот управник против донесените заклучоци;

5) одлучува за приговорите на доверителот, одборот на доверители и собранието на доверители;

6) на предлог на одборот на доверители, а ако тој не е основан, на предлог на стечајниот управник, ги одобрува започнатите работи што треба да се завршат во текот на стечајната постапка;

7) врши контрола над законитоста на работата на стечајниот управник;

8) одобрува пресметка на трошоците на стечајната постапка пред нивната исплата;

9) определува награда и надоместок на трошоци на стечајниот управник и на членовите на одборот на доверители;

10) го определува износот на авансот за покривање на трошоците во претходна постапка;

11) одобрува исплата на доверителите;

12) донесува решение за заклучување на стечајната постапка и

13) врши други работи определени со овој закон.

(2) Стечајниот судија може по службена должност, согласно со ставот (1) точка 7 од овој член по приговор или по предлог на другите органи на стечајната постапка, а по прибавено мислење на одборот на доверители, да ги менува одлуките на стечајниот управник, ако утврди дека се спротивни на закон.

(3) Стечајниот судија во рамките на овластувањата определени со овој закон на стечајниот управник му дава писмени упатства за извршување на неговите обврски определени со овој закон, кои се задолжителни за стечајниот управник.

(4) Стечајниот судија ја следи работата на одборот на доверителите и на собранието на доверителите.

СТЕЧАЕН УПРАВНИК

Кој може да биде именуван за стечаен управник

Член 20

(1) Работите на стечаен управник може да ги врши физичко лице кое има лиценца за вршење на работите на стечаен управник, како и јавно трговско друштво или друштво со ограничена одговорност (во натамошниот текст: друштво) основано само за вршење на работи на стечаен управник и има лиценца за вршење на работите на стечаен управник и се зачленети во Комората на стечајни управници.

(2) Кога стечаен судија за стечаен управник именува друштво од ставот (1) на овој член назначува едно од вработените лица во друштвото кое има уверение за овластен стечаен управник, да ги врши работите на стечаен управник.

(3) Друштвата од ставот (1) на овој член можат да вршат дејности поврзани со стечајната постапка и со планот за реорганизација.

(4) Лиценца за вршење работа на стечаен управник може да добие физичко лице - трговец поединец, ако ги исполнува следниве услови:

- 1) да располага со потребна стручност и деловно искуство;
- 2) да има висока стручна подготовка и најмалку пет години работно искуство од областа на трговската дејност;
- 3) да положил испит за овластен стечаен управник со кој стекнува уверение за овластен стечаен управник;
- 4) да не е осудуван за кривични дела што го прават неподобен за стечаен управник. Доколку физичкото лице - трговец поединец е осудено за кривично дело што го прави неподобно за стечаен управник, лиценца за вршење на стечаен управник може да добие по престанувањето на правните последици од осудата и
- 5) да даде изјава дека во работењето ќе ги применува правилата во согласност со кодексот за етиката на стечајните управници и професионалните стандарди.

(5) Лиценца за вршење работи на стечаен управник може да добие друштвото ако ги исполни следниве услови:

- да има вработено најмалку еден овластен стечаен управник и да има вработено најмалку еден дипломиран правник и еден дипломиран економист,
- управителот да даде изјава дека овластените стечајни управници и другите вработени лица во работењето ќе ги применуваат правилата содржани во Кодексот за етиката на стечајните управници и професионалните стандарди и
- друштвото да не е осудувано за кривични дела што го прават неподобно за стечаен управник. Доколку друштвото е осудено за кривично дело што го прави неподобно за стечаен управник, лиценца за вршење на стечаен управник може да добие по престанувањето на правните последици од осудата.

Кој не може да добие лиценца за стечаен управник

Член 21

Друштво, односно физичко лице не може да стекна лиценца за вршење на работи на стечаен управник:

- 1) ако е осудено за кривично дело кое го прави неподобно за стечаен управник додека трае забраната утврдена со одлука на судот;
- 2) ако со правосилна одлука на судот е утврдено дека физичко лице со умисла, односно правно лице предизвикало стечај поради што доверителите не можеле да ги наплатат своите побарувања, додека трае забраната утврдена со одлука на судот;
- 3) ако е или било член на орган за управување, односно е управител на правно лице, вклучувајќи и правно лице што престанало, а не ги платило даноците и придонесите кои со закон било обврзано да ги плати;
- 4) кое било член на орган на управување, односно управител во трговско друштво над кое е спроведен стечај, а како член на органот на управување, односно како управител, не покренал иницијатива за постапување согласно со членот 354 од Законот за трговските друштва;
- 5) кое било член на орган на управување, односно управител на трговско друштво кое не ги платило даноците и придонесите кои со закон било обврзано да ги плати, вклучувајќи ги и друштвата што престанале;
- 6) кое било член на орган на управување или управител во трговско друштво чија што сметка била блокирана и не постапил согласно со членот 51 став (9) од овој закон и
- 7) во други случаи кога со закон е одредена забрана за вршење на дејност додека трае забраната утврдена со одлука на судот.

Кој не може да биде именуван за стечаен управник

Член 22

(1) За стечаен управник не може да биде именувано лице:

- 1) роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четвртиот степен (колено), роднина по сватовство до втор степен, или брачен другар на стечајниот судија и членовите на стечајниот совет;

- 2) солидарен должник со стечајниот должник;
 - 3) кое било во договорен однос, акционер или член на орган на управување или на надзорниот одбор на стечајниот должник во последните три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 4) кое било вработено кај стечајниот должник три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 5) доверител на стечајниот должник или е вработен кај доверителот на стечајниот должник во последните три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 6) должник на стечајниот должник во последните три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 7) конкурент на стечајниот должник или е вработено кај конкурентскиот правен субјект, односно кое има каков било конфликт на интерес во однос на стечајниот должник во последните три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 8) кое работело како советник на стечајниот должник во врска со имотот на стечајниот должник во последните три години пред покренување на стечајната постапка;
 - 9) роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четвртиот степен (колени), роднина по сватовство до втор степен на кое било лице кое не може да биде именувано за стечаен управник според точките од 2 до 8 на овој став и
 - 10) за стечаен управник не може да се именува управник кој до тој момент веќе води стечајна постапка во најмалку три претпријатија.
- (2) Друштвото стечаен управник не може да биде именувано за стечаен управник ако кој било од неговите вработени, кои учествуваат во водењето на стечајната постапка, ги исполнува условите од ставот (1) на овој член.

Стекнување уверение на овластен стечаен управник

Член 23

- (1) Испитот за стекнување на уверение за положен испит за овластен стечаен управник се полага пред комисија од пет члена формирана од лица предложени од:
- министерот за економија еден член од редот на стручни и компетентни лица од областа на стечајното и трговското право и економијата и еден член од редот на раководни државни службеници од Министерството за економија,
 - Врховниот суд еден член од редот на стечајните судии,
 - Здружението на ревизорите и сметководителите еден член од редот на ревизорите или сметководителите и
 - Комората на стечајните управници еден член од редот на своите членови.
- (2) Министерот за економија од предложените лица со решение именува претседател и членови на комисијата. За секретар на комисијата се именува лице од редот на државните службеници во Министерството за економија кое е одговорно за стручните и административните работи на комисијата.

- (3) Седниците на комисијата ги свикува претседателот на комисијата.
- (4) Претседателот, членовите и секретарот на комисијата се именуваат со мандат од четири години.
- (5) Право да полага испит за овластен стечаен управник има лицето кое има висока стручна подготовка од областа на правото, економијата и бизнис администрацијата и најмалку пет години работно искуство во областа на трговските дејности по дипломирањето или да има висока стручна подготовка и најмалку десет години континуирано работно искуство во областа на трговските дејности по дипломирањето. Кандидатите за стекнување уверение за овластен стечаен управник пред полагање на испитот имаат обврска да посетуваат курс за овластени стечајни управници според програма донесена од министерот за економија, на предлог од комисијата од ставот (1) на овој член.
- (6) На лицето кое ќе го положи испитот од ставот (5) на овој член, претседателот на комисијата од ставот (2) на овој член му издава уверение за положен испит за овластен стечаен управник.
- (7) Трошоците за полагање на испитот за овластен стечаен управник ги сноси лицето кое го полага испитот.
- (8) Формата и содржината на уверението, како и начинот на полагање на испитот за овластен стечаен управник ги пропишува министерот за економија.

Издавање на лиценца на физичко лице

Член 24

- (1) Министерот за економија ќе му издаде лиценца за овластен стечаен управник на лицето кое ќе достави:
- диплома за завршена соодветна висока стручна подготовка,
 - доказ за најмалку пет години работно искуство во областа на трговската дејност по дипломирањето или да има најмалку десет години континуирано работно искуство во областа на трговските дејности по дипломирањето,
 - уверение за положен испит за овластен стечаен управник,
 - доказ дека не е осудувано за кривични дела што го прават неподобно за стечаен управник. Доколку лицето е осудено за кривично дело што го прави неподобно за стечаен управник, министерот за економија ќе издаде лиценца за овластен стечаен управник кога лицето ќе достави доказ дека престанале правните последици од осудата и
 - изјава дека во работењето ќе ги применува правилата содржани во Кодексот за етиката на стечајните управници и професионалните стандарди.
- (2) Формата и содржината на лиценцата од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот за економија.
- (3) Лиценцата е со времетраење од две години, а ја издава министерот за економија во рок од 15 дена од денот на доставувањето на потребните документи од ставот (1) на овој член.

Издавање на лиценца на друштво стечаен управник

Член 25

(1) Министерот за економија ќе му издаде лиценца на друштвото стечаен управник кое ќе поднесе барање и ќе ги достави следниве документи:

- уверение за положен испит за овластен стечаен управник најмалку за едно лице и доказ за неговата вработеност,
- доказ за вработен дипломиран правник и дипломиран економист,
- изјава од управителот на друштвото дека овластените стечајни управници и другите вработени лица во работењето ќе ги применуваат правилата содржани во Кодексот за етиката на стечајните управници и професионалните стандарди и
- доказ дека друштвото не е осудено за кривични дела што го прават неподобно за стечаен управник. Доколку друштвото е осудено за кривично дело што го прави неподобно за стечаен управник, министерот за економија ќе издаде лиценца на друштвото, кога друштвото ќе достави доказ дека престанале правните последици од осудата.

(2) Министерот за економија е должен да издаде лиценца по поднесено барање од ставот (1) на овој член во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето заедно со сите документи определени со овој член.

(3) По издавањето на лиценцата на друштвото стечаен управник, друштвото стечаен управник се запишува во трговскиот регистар.

(4) Формата и содржината на лиценцата од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот за економија.

(5) Лиценцата е со времетраење од две години.

Одговорност за причинета штета

Член 26

Стечајниот управник, трговец - поединец, односно друштвото стечаен управник (во натамошниот текст: стечаен управник), кое со вршење на работи на стечаен управник ќе му направи штета на стечајниот должник, на доверителите или на друга заинтересирана страна, е должен да ја надомести.

Одговорност на стечајниот управник

Член 27

(1) Стечајниот управник одговара со сиот свој имот за штетата која ќе ја причини на секој учесник во стечајната постапка ако не постапува како уреден и совесен трговец, не постапува според Кодексот на етиката на стечајните управници и професионалните стандарди или не ја врши работата согласно со овој закон.

(2) Стечајниот управник не одговара за штетата причинета со дејство, односно упатство одобрено (дадено) од стечајниот судија, освен ако одобрението или упатството ги издејствувал со измама.

(3) Стечајниот управник е должен да ја надомести штетата на доверителот на стечајната маса поради неисполнување на обврската од стечајната маса преземена со негово законито правно дејство, освен ако стечајниот управник не знаел и не можел да знае за можната и веројатната недоволност на стечајната маса за исполнување на преземената обврска.

(4) Барањето за надомест на штета причинета со повреда на должноста на стечајниот управник застарува по истекот на три години од сознанието на оштетениот за штетата и околностите на кои се заснова обврската на стечајниот управник за надомест на штета.

(5) Барањето за надомест на штета застарува најдоцна по истекот на три години од правосилноста на одлуката за заклучување на стечајната постапка.

(6) Барањето за надомест на штета причинета со повреда на должноста сторена во врска со дополнителна делба или со контрола над исполнувањето на планот застарува по истекот на три години од спроведувањето на дополнителната делба или од завршувањето на надзорот.

Осигурување од одговорност за штета

Член 28

(1) Стечајниот управник е должен секоја година најдоцна до 31 декември претходната година да се осигура од одговорност за штета која може да биде предизвикана со вршење на работи на стечаен управник.

(2) Договорот, односно полисата за осигурување се доставува до министерот за економија во рок од седум дена од денот на склучувањето на договорот и се доставува до Комората на стечајните управници.

(3) Ако договорот, односно полисата не бидат доставени во рокот од ставот (2) на овој член, министерот за економија ќе донесе решение за престанок на важење на лиценцата според членовите 24 и 25 од овој закон. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар.

(4) Најниската сума на осигурување на стечаен управник, трговец - поединец е 25.000 евра, а за друштво стечаен управник 100.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија. Со осигурувањето на друштво стечаен управник се смета дека се осигурани и вработените овластени стечајни управници во друштвото.

(5) Доколку стечајниот судија оцени дека во конкретната стечајна постапка висината на сумата за осигурување од ставот (4) на овој член не е доволна да ја покрие евентуалната штета, може да го задолжи стечајниот управник за конкретната стечајна постапка, дополнително да се осигура на износ којшто ќе го определи стечајниот судија, но не повеќе од 500.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија.

(6) Трошоците за осигурувањето ги надоместува стечајниот управник.

Обновување на лиценцата за стечаен управник

Член 29

(1) Стечајниот управник, вклучувајќи го и овластениот стечаен управник вработен во друштвото стечаен управник, секоја втора година има обврска да го посетува курсот за стручно усовршување. Стечајните управници кои го посетувале курсот за стручно усовршување и го положиле тестот за дополнително знаење, имаат право да ја обноват лиценцата и да го обноват својот упис во регистарот на стечајните управници кој се води во Комората на стечајните управници. Курсот за стручно усовршување го организира Комората на стечајните управници во соработка со Министерството за економија.

(2) Стечајниот управник од ставот (1) на овој член кој и после два пати нема да го положи тестот за дополнително знаење во рок од шест месеца по истекот на рокот од ставот (1) на овој член ја губи лиценцата.

(3) Министерот за економија со решение ќе ја одземе лиценцата за овластен стечаен управник во случај ако престанал да ги исполнува условите за стечаен управник согласно со овој закон. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар. Пред да му ја одземе лиценцата за овластен стечаен управник, освен во случаите од ставот (2) на овој член, министерот за економија има обврска да побара мислење за неговата работа од Комората на стечајни управници, дадено според условите и начинот определени во статутот на Комората, како и од стечајниот судија во судот во кој бил определен како стечаен управник.

(4) Стечајниот управник кој ја изгубил лиценцата согласно со ставот (2) од овој член и/или на кого му е одземена лиценцата согласно со ставот (3) од овој член не може повторно да полага испит ниту да се стекне со лиценца за овластен стечаен управник наредните пет години од денот на приемот на решението за одземање на уверението за овластен стечаен управник.

Одземање на лиценца на друштвото стечаен управник

Член 30

(1) Министерот за економија со решение ја одзема лиценцата за работа на друштвото стечаен управник, ако:

1) лиценцата е издадена врз основа на неточни податоци;

2) во друштвото има вработено еден стечаен управник на кој му престанал работниот однос, или му е одземена лиценцата согласно со овој закон или има еден дипломиран правник и еден дипломиран економист на кои им престанал работниот однос, а друштвото во рок од 30 дена не вработи друг овластен стечаен управник и друг дипломиран правник и дипломиран економист;

3) не се осигура од одговорност за штета која може да биде предизвикана при вршење на овластувањата што ги има стечајниот управник согласно со овој закон;

4) овластените стечајни управници и другите вработени лица во работењето не ги применуваат правилата содржани во Кодексот за етиката на стечајните управници и професионалните стандарди;

5) друштвото стечајниот управник е осудено за кривично дело што го прави неподобно за стечаен управник се додека траат правните последици од пресудата;

6) над друштвото е покрената стечајна постапка и

7) во други случаи определени со овој или друг закон.

(2) Примерок од решението од ставот (1) на овој член се доставува до Централниот регистар и до Комората на стечајните управници.

Именување на стечајниот управник

Член 31

(1) Стечајниот судија на предлог за поведување стечајна постапка поднесен од доверителот именува стечаен управник (во натамошниот текст: предлагач).

(2) Кога должникот поднесува предлог за поведување стечајна постапка стечајниот судија именува стечаен управник со мандат до одржувањето на првото собрание на доверителите.

(3) Ако предлагачот на барањето за поведување стечајна постапка од ставот (1) на овој член не поднесе предлог за именување на стечаен управник, стечајниот судија со решение ќе именува стечаен управник со мандат до одржувањето на првото собрание на доверителите.

(4) Предложениот стечаен управник дава писмена изјава заверена кај нотар дека нема ограничување определено со овој закон и во Кодексот за етиката на стечајните управници и доставува преглед на стечајните постапки во кои е именуван за стечаен управник.

(5) Стечајниот судија при именувањето на стечаен управник на нов предмет ќе го има предвид бројот на стечајните постапки за кои е именуван и обемот на работите во постапки. Притоа стечајниот судија ќе го именува стечајниот управник на нов предмет ако стечајниот управник постапувал во вршењето на својата работа на стечајните предмети за кои бил именуван за стечаен управник во роковите определени со овој закон и задолженијата кои му ги определил стечајниот судија, одборот на доверители или собранието на доверители.

(6) Ако стечајниот судија не го прифати предложениот стечаен управник поради ограничувањата определени во овој закон, предлагачот веднаш ќе предложи именување на друг стечаен управник.

Именување на друг стечаен управник

Член 32

(1) На првото собрание на доверители по именувањето на стечајниот управник, согласно со членот 31 на овој закон доверителите можат, наместо стечајниот управник кој е именуван од страна на стечајниот судија, да именуваат друг стечаен управник. Стечајниот судија донесува решение со кое го потврдува именувањето на стечајниот управник, освен ако постојат ограничувања определени со овој закон. Ако стечајниот судија не донесе решение во рок од три дена од денот на одржувањето на

собранието на доверителите, ќе се смета дека го потврдил именувањето на стечајниот управник.

(2) Со именувањето на стечајниот управник од страна на собранието на стечајните доверители престанува да важи решението на стечајниот управник именуван од страна на стечајниот судија.

(3) Поранешниот стечаен управник е должен да ја предаде својата должност на новиот стечаен управник во рок од три дена од донесувањето на решението за именување на новиот стечаен управник. Примопредавањето се врши со записник во писмена форма кој го потпишува поранешниот и новоименуваниот стечаен управник. Ако стечајниот управник во овој рок не ја предаде должноста прави тешка повреда која е основа за одземање на лиценцата за овластен стечаен управник на начин и постапка утврдени со овој закон.

(4) Стечајниот судија определува посебни мерки за примопредавање на должностите меѓу стечајните управници.

Овластувања на стечајниот управник

Член 33

(1) Стечајниот управник го застапува и претставува должникот само за оние работи кои се однесуваат на стечајната постапка и стечајната маса.

(2) Ако должникот - правно лице продолжува да работи во текот на стечајната постапка, работењето го води стечајниот управник.

(3) Стечајниот управник ги води само оние работи на должникот - поединец што се однесуваат на стечајната маса и го застапува како стечаен должник со овластувања на законски застапник.

(4) Стечајниот управник при вршењето на своите функции има статус на службено лице и право на заштита која според закон ја имаат службените лица. Стечајниот управник има службена легитимација чија форма и содржина со акт ја пропишува министерот за економија.

(5) Стечајниот управник се легитимира со службена легитимација што му ја издава Комората според нејзиниот статут.

Должности на стечајниот управник

Член 34

(1) Стечајниот управник е должен особено:

1) да ја ажурира сметководствената евиденција на должникот до денот на отворањето на стечајната постапка;

2) да состави предлог на пресметката на трошоците на стечајната постапка и да ја поднесе на одобрение кај стечајниот судија;

3) да започне попис (инвентар) на имотот во рок од десет дена од денот на именувањето и да го заврши пописот во рок од 30 дена од денот на неговото именување;

4) да го состави почетниот стечаен биланс, како и даночниот биланс со состојба на денот на отворањето и на денот на заклучувањето на стечајната постапка кој се однесува на стечајната маса и трошоците на стечајната постапка;

- 5) да ја извести Клириншката куќа за интербанкарски работи и Берзата за хартии од вредност за отворањето на стечајната постапка;
- 6) да се извести Централниот депозитар за хартии од вредност ако должникот е акционерско друштво, како и за акциите кои ги поседува должникот;
- 7) како уреден и совесен трговец да се грижи за завршување на започнатите, незавршени работи на должникот и за работите што се потребни за зачувување и заштита на имотот на должникот за да се спречи настапување на штета над средствата на должникот;
- 8) да преземе мерки за наплата на побарувањата на должникот и да ги впаричи со внимание на добар трговец предметите и правата што влегуваат во стечајната маса;
- 9) совесно да го води натамошното работење на должникот доколку тоа продолжува;
- 10) да ги користи ресурсите и своите овластувања со еднаква грижа за имотните интереси на сите доверители од стечајната маса;
- 11) кон стечајната маса да изразува неподелена грижа, совесност и одговорност за интересите на доверителите во стечајната маса, како и кон сите други страни кои се заинтересирани за стечајната маса;
- 12) својата позиција да ја користи единствено во полза на стечајната маса и да оневозможи остварување на каква било корист за себе или за друг;
- 13) да предложи план за распределба на средствата од стечајната маса на доверителите и по одобрение на стечајниот судија да го изврши;
- 14) да достави до одборот на доверителите завршна сметка и завршен извештај;
- 15) да извршува натамошни исплати на доверителите;
- 16) да го извести надлежниот регистар за отворената стечајна постапка во случаите предвидени со овој закон;
- 17) да ја ажурира работата околу одбирањето и евидентирањето на архивската граѓа и нејзино предавање на надлежниот архив и да обезбеди средства во пресметката на трошоците на стечајната постапка заради средување на архивската граѓа, доколку не е средена во согласност со прописите за архивско работење за што да го известува и е должен да побара мислење од Државниот архив на Република Македонија во поглед на исполнување на должностите од оваа точка;
- 18) да поднесе предлог до соодветните органи на државната управа или до правосудните органи во странство, како официјално овластен застапник на стечајната маса на стечајниот должник, со кој бара заплenuвање, одземање, заштита или враќање на имотот на стечајниот должник кој се наоѓа во странство;
- 19) да ја прибави документацијата потребна за да се изврши упис во јавните книги врз основа на што се стекнува право на недвижност;
- 20) со одобрение на стечајниот судија, а на товар на стечајната маса, да го осигура имотот во целина или делумно, ако тоа е потребно заради заштита на имотот на стечајниот должник;
- 21) да вработува лица со одобрение на стечајниот судија и да врши контрола на нивната работа и
- 22) да врши и други работи согласно со овој закон.

(2) Стечајниот управник е должен да поднесува месечен писмен извештај за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса кој содржи:

- 1) список на имотот кој е продаден, пренесен или на друг начин отуѓен;
- 2) список на готовинскиот прилив и одлив извршен во текот на претходниот месец;
- 3) почетната и крајната финансиска состојба на стечајниот должник;
- 4) список на работите кои ги извршил во текот на претходниот месец;
- 5) список на ангажираните лица со назначување на стручните лица и износите кои им се исплатени, како и
- 6) податоци за други прашања за кои добил задолженија од стечајниот судија, односно од одборот на доверители.

(3) Месечниот извештај се подготвува на образец според професионалните стандарди.

(4) Месечниот извештај се доставува до стечајниот судија и до одборот или собранието на доверителите.

Контрола над работата на стечајниот управник

Член 35

(1) Контрола над работата на стечајниот управник вршат стечајниот судија, одборот на доверителите, односно собранието на доверителите во рамките на своите надлежности определени со овој закон.

(2) Стечајниот судија може, во секое време, да побара од стечајниот управник дополнителни информации или посебен извештај за текот на стечајната постапка и за состојбата и управувањето со стечајната маса.

(3) Ако стечајниот управник не ги извршува своите обврски утврдени со овој закон, стечајниот судија може парично да го казни. Износот на поединечната парична казна не може да биде помал од 10.000 денари ниту поголем од 300.000 денари. Против решението со кое е изречена паричната казна, стечајниот управник има право на посебна жалба до стечајниот совет. Решението за изречената парична казна на стечајниот управник му го доставува стечајниот судија.

(4) Стечајниот судија може во решението со кое го разрешува стечајниот управник да му наложи да го врати она што го примил во текот на постапката и истовремено да му изрече парична казна од ставот (3) на овој член, доколку не постапи по налогот на судот. Ако стечајниот управник не постапил по налогот на судот, стечајниот судија по службена должност ќе го спроведе извршувањето на решението за изречената парична казна и ќе го достави до носителот на платниот промет заради наплата од сметката на стечајниот управник.

Разрешување на стечајниот управник

Член 36

(1) Стечајниот судија може, по службена должност или на барање на одборот или собранието на доверители, да го разреши стечајниот управник, ако утврди дека:

- 1) не ги исполнува своите обврски;
 - 2) не ги почитува роковите утврдени со овој закон;
 - 3) постапува пристрасно во однос на одделни (посебни) доверители;
 - 4) не направил задоволителен напредок во впаричувањето на имотот кој влегува во стечајната маса и по истекот на 90 дена од денот на донесувањето на одлуката за впаричување, освен ако одолжувањето е под негова контрола;
 - 5) не поднел извештај за впаричувањето, како и за текот на стечајната постапка;
 - 6) не го осигурал имотот во случај на настапување на штета според инструкциите и по две предупредувања од стечајниот судија или од одборот на доверители;
 - 7) не барал согласност или не постапил по добиената согласност во сите овие случаи кога со овој закон е предвидена задолжителна согласност на одборот на доверители;
 - 8) работи спротивно на интересите на доверителите или стечајниот должник;
 - 9) доколку со правосилна пресуда е осуден за кривично дело кое го прави неподобен за стечаен управник се додека траат последиците од пресудата и
 - 10) во други случаи определени со овој закон.
- (2) Предлог за разрешување на стечаен управник може да поднесе доверител кој има најмалку 5% од вкупно утврдените побарувања. Предлогот мора да биде образложен.
- (3) Стечајниот судија пред да донесе одлука за разрешување на стечајниот управник ќе го повика да го сослуша со известување на огласната табла на судот. Ако стечајниот управник не се јави на денот определен за сослушување, стечајниот судија ќе ја донесе одлуката без сослушување на стечајниот управник.
- (4) Стечајниот управник нема право на жалба против решението со кое се разрешува.
- (5) Стечајниот управник се разрешува од должноста и на негово барање. Против решението за одбивање на барањето за разрешување стечајниот управник има право на жалба до стечајниот совет во рок од осум дена од приемот на решението.
- (6) Стечајниот судија на предлог од одборот на доверители именува стечаен управник на местото од разрешениот стечаен управник.

Наградување и надоместување на трошоците на стечајниот управник

Член 37

- (1) Стечајниот управник има право на награда за својата работа и право на надоместок на реално потребните трошоци кои се исплаќаат веднаш по завршувањето на одделни фази во стечајната постапка.
- (2) Министерот за економија со акт ги пропишува наградата и надоместокот на реално потребните трошоци на стечајниот управник и начинот на утврдување на нивната висина.

- (3) Реално сторените трошоци се исплаќаат најмалку еднаш месечно според пресметката на трошоците на стечајната постапка одобрена од стечајниот судија согласно со членот 34 став (1) точка 2 од овој закон.
- (4) Висината на наградата на стечајниот управник се утврдува според висината на паричната вредност на намирувањето на побарувањето на стечајните доверители, процентот на намирување на стечајните доверители, сложеноста на стечајната постапка, односно големината на стечајната маса, времетраењето на стечајната постапка, начинот на спроведување на стечајната постапка, односно дали се врши впаричување на имотот или се спроведува план за реорганизација, успешноста од спроведувањето на планот за реорганизација.
- (5) Висината на наградата во времето на заклучувањето на стечајната постапка ја определува стечајниот судија со решение согласно со нормативите и стандардите утврдени со прописот од ставовите (2) и (4) на овој член, по претходно одобрение од одборот на доверители.
- (6) Ако одборот на доверители не даде одобрение на решението од ставот (5) на овој член одлука донесува стечајниот совет, на барање на стечајниот управник.
- (7) Решението од ставот (5) и одлуката од ставот (6) на овој член се доставуваат до стечајниот управник, до одборот на доверители и до должникот и се истакнуваат на огласната табла во судот.

ОДБОР НА ДОВЕРИТЕЛИ

Основање одбор на доверители од страна на стечајниот судија

Член 38

- (1) Заради заштита на интересите на доверителите во стечајната постапка, пред одржувањето на првото собрание на доверителите, стечајниот судија со решение основа одбор на доверители и ги именува нивните членови. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар.
- (2) Во одборот на доверителите мора да бидат застапени претставници на различните доверители, стечајните доверители со најголеми побарувања и стечајните доверители со мали побарувања. Во одборот на доверители Република Македонија ја застапува Јавниот правобранител на Република Македонија, ако државата има побарувања.
- (3) Составот на одборот на доверители го определува стечајниот судија. На предлог на одборот на доверители, стечајниот судија за член на одборот може да назначи и лица кои не се доверители, ако со нивното стручно знаење можат да придонесат во работата на одборот, со тоа што тие немаат право на глас.
- (4) Бројот на членовите на одборот на доверители, што го определува стечајниот судија, мора да биде непарен и не повеќе од седум. Во бројот на членови на одборот на доверители не влегуваат лицата од ставот (3) на овој член.
- (5) Одборот на доверителите одлучува со двотретинско мнозинство од присутните членови со право на глас. Секој член на одборот на доверители

има еден глас и мора да гласа "за" или "против" одлуката за која одлучува одборот на доверители.

Основање одбор на доверители

Член 39

На првото собрание на доверители се одлучува дали одборот на доверители назначен од стечајниот судија останува во истиот состав и дали ќе го промени бројот. Бројот на одборот на доверители не може да биде поголем од 11 члена. Во овој број не влегуваат членовите на одборот на доверители од членот 38 став (3) на овој закон.

Права и обврски на одборот на доверители

Член 40

(1) Одборот на доверители е должен да ги врши работите за кои е овластен со овој закон, а особено да го следи текот на работењето и да го контролира износот на готовината. За вршењето на одделни работи од својот делокруг одборот на доверители може да овласти одделни свои членови.

(2) Во рамките на својот делокруг одборот на доверители особено:

- 1) ги разгледува извештаите на стечајниот управник за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса;
- 2) ги прегледува трговските книги и целокупната документација што ја презел стечајниот управник;
- 3) може да поднесе приговор до стечајниот судија за работата на стечајниот управник;
- 4) му предлага на стечајниот судија начин на впаричување на имотот на должникот;
- 5) му предлага на стечајниот судија дали треба да продолжат започнатите работи, односно работата на стечајниот должник и
- 6) дава мислење на стечајниот судија за признавање на оправданите кусоци во инвентарот.

(3) Одборот на доверители е должен, на барање на собранието на доверители, да ги известува доверителите за текот на стечајната постапка и за состојбата на стечајната маса.

Разрешување на членовите на одборот на доверители

Член 41

Стечајниот судија може да разреши член на одборот на доверители поради неизвршување на неговите обврски определени со овој закон, со што ја отежнува или ја одолговлекува стечајната постапка, или кога престанала основата да биде именуван за член на одборот на доверители и тоа по службена должност или на барање на член на одборот или на собранието на доверители. Пред да го донесе решението во врска со разрешувањето, стечајниот судија ќе го сослуша членот на одборот на доверители. Разрешениот член на одборот има право на посебна жалба против

решението на стечајниот судија до стечајниот совет. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар.

Одговорност на членовите на одборот на доверители

Член 42

Ако членовите на одборот на доверители не постапуваат со внимание на совесен и чесен трговец, тогаш се должни да им ја надоместат штетата на разлачните и на стечајните доверители. Одредбите за застарување на барањето за надоместок на штетата од членот 27 ставови (5) и (6) на овој закон спрема стечајниот управник на соодветен начин се применуваат и на застарувањето на барањето за надоместок на штета спрема членовите на одборот на доверители.

Седници на одборот на доверители и донесување на одлуки

Член 43

- (1) Одборот на доверители за прашањата од својот делокруг одлучува на седници. Првата седница на одборот на доверителите ја свикува стечајниот судија по службена должност во рок од осум дена од основањето. На таа седница членовите на одборот избираат претседател.
- (2) Наредна седница на одборот на доверители може да свика и претседателот на одборот на доверители.
- (3) Членот на одборот на доверители на седниците може да го замени лице кое тој ќе го овласти за тоа со заверено полномошно.
- (4) На седниците на одборот на доверители се повикуваат стечајниот судија и стечајниот управник. Одборот на доверители може да одлучи седницата на одборот да се одржи и без присуство на стечајниот судија или стечајниот управник.
- (5) Одборот на доверители може да одржи седница ако се присутни мнозинство од вкупниот број членови на одборот. Присуството на седниците е задолжително, а неоправданото отсуство е основа за разрешување на членот на одборот на доверители.
- (6) За работата на седниците се составува записник кој се доставува до стечајниот судија, до стечајниот управник и до сите членови на одборот на доверители.
- (7) Членовите на одборот на доверители можат да учествуваат и да одлучуваат на седница организирана со користење на конференциска телефонска врска или со користење на друга аудио и визуелна комуникациска опрема, со тоа што сите лица кои учествуваат на така организираната седница можат да се слушаат, да се гледаат и да разговараат еден со друг, освен кога тоа не е забрането со закон. Учество на ваквите седници се смета за присуство и лично учество на лицата кои се вклучени на овој начин.
- (8) Учество на седницата се запишува во записникот на одборот на доверители што го потпишуваат сите членови кои учествувале на седницата организирана на начин утврден во ставот (7) на овој член.

Награда за работата и надоместок на трошоците

Член 44

(1) Членовите на одборот на доверители имаат право на награда за својата работа, како и на надоместок за реално потребните трошоци.

(2) Наградата за работа и надоместок на трошоците на членовите на одборот на доверители ги определува стечајниот судија, според нормативите и стандардите определени во актот за определување на награда на стечајниот управник и за членовите на одборот на доверители. Против решението на стечајниот судија за наградата за работата и за надоместок на трошоците, членовите на одборот на доверители имаат право на жалба до стечајниот совет.

СОБРАНИЕ НА ДОВЕРИТЕЛИ

Свикување на собранието на доверители

Член 45

(1) Првото собрание на доверители и последното завршно собрание ги свикува стечајниот судија. Право на учество имаат сите стечајни доверители, доверители со право на одвоено намирување, стечајниот управник и должникот.

(2) Времето и местото на одржувањето, како и дневниот ред, јавно се соопштуваат. Јавното соопштување може да изостане, ако расправата на собранието на доверителите се одложи.

(3) Кога собранието го свикува одборот на доверители, времето и местото на одржувањето, како и дневниот ред, јавно се соопштуваат. Јавното соопштување може да изостане, ако расправата на собранието на доверителите се одложи.

Субјекти кои можат да свикаат собрание на доверители

Член 46

(1) Другите собранија на доверители ги свикува стечајниот судија на предлог на:

1) стечајниот управник;

2) одборот на доверители и

3) еден или повеќе стечајни доверители под услов збирот на нивните побарувања да надминува една петтина од износот на побарувањата на сите стечајни доверители.

(2) Ако е поднесен предлог согласно со ставот (1) од овој член, собранието се свикува во рок од 30 дена од поднесувањето на предлогот.

(3) Ако стечајниот судија не го свика собранието согласно со ставот (2) на овој член, собранието според одлука на одборот на доверители го свикува претседателот на одборот на доверители во рок од осум дена. За свиканото собрание се известува стечајниот судија.

(4) Стечајниот судија, ако за тоа постојат со закон определени причини, може да донесе решение со кое ќе поништи одлука донесена на собранието. Против решението на стечајниот судија со која се поништува одлука на собранието предлагачот од ставот (1) на овој член може да поднесе жалба до стечајниот совет кој е должен да одлучи во рок од три дена од денот на приемот на жалбата. Против решението на стечајниот совет не е дозволена жалба.

Седници на собранието на доверители и одлучување

Член 47

(1) Собранието на доверители го раководи стечајниот судија, а ако собранието биде свикано согласно со членот 46 став (3) од овој закон со собранието раководи претседателот на одборот на доверители.

(2) Одлука на собранието на доверители се донесува со мнозинство од утврдените побарувања претставени од присутните доверители.

Право на глас

Член 48

(1) Право на глас имаат доверителите чии побарувања не ги оспорил ниту стечајниот управник ниту некој од доверителите со право на глас. Право на глас имаат и доверителите чии побарувања не се оспорени во целост и тоа сразмерно на неоспорениот дел од побарувањата. Секој доверител чии побарувања не ги оспорил ниту стечајниот управник ниту некој од доверителите со право на глас има право на глас сразмерно на учеството на вредноста на неговото побарување во вкупно утврдената вредност на побарувањата.

(2) Се смета дека доверител има право на глас и во случај кога неговото побарување е оспорено, ако постоењето на своето побарување го докажува со извршна исправа или ако неговото побарување е осигурано со различно право запишано во јавна книга, освен ако должникот со заверена исправа не докаже престанок на тоа побарување.

(3) На кои од доверителите со оспорени побарувања, освен доверителите определени во ставот (2) од овој член ќе им се признае право на глас, одлучува стечајниот судија пред почетокот на собранието на доверителите со решение против кое доверителите немаат право на жалба.

(4) На наредните собранија на доверители, на предлог на стечајниот управник или на некој од присутните доверители со право на глас, стечајниот судија може да ја измени својата одлука за право на глас на доверителите со оспорени побарувања.

(5) Одредбата од ставот (2) на овој член на соодветен начин се применува и на доверителите чии побарувања се со одложен услов.

(6) Различните доверители кои на извештајното собрание се изјасниле дека нема да учествуваат во планот за реорганизација и дека пристапиле кон реализација на заложното право им престанува членувањето во одборот на доверители и правото на глас на собранијата на доверители кои се одржуваат по извештајното собрание.

Укинување на одлука на собранието на доверители

Член 49

(1) Ако со некоја одлука на собранието на доверители се повредуваат интересите на доверителите или ако се оневозможува еднаков пристап на сите доверители во колективното намирување, на барање на стечајниот управник или на стечаен доверител, чии права се повредени, стечајниот судија може да ја укине таа одлука. Право на барање за заштита има само доверител кој не гласал за одлуката која се оспорува.

(2) Решението со кое се укинува одлуката на собранието на доверители јавно се објавува. Против таа одлука право на жалба до стечајниот совет има разлачен доверител чии права се засегнати со одлуката, како и секој стечаен доверител. Право на жалба има и доверителот чие барање за укинување на одлуката на собранието на доверители било одбиено од страна на стечајниот судија.

Овластувања на собранието на доверители

Член 50

(1) Собранието на доверители е овластено на првото извештајно собрание:

- 1) да основа одбор на доверители, ако тој не бил основан, односно да одлучи дали одборот на доверители именуван од стечајниот судија ќе остане во истиот состав и понатаму и дали ќе го промени бројот на членови;

- 2) наместо стечајниот управник, кој е именуван од страна на стечајниот судија, да именува друг стечаен управник согласно со членот 32 став (1) од овој закон;

- 3) да одлучи за продолжување на деловниот потфат на должникот и за начинот на впаричување на имот и

- 4) да одлучи дали ќе се пристапи кон подготовка на план за реорганизација.

(2) За прашањата од ставот (1), освен по прашањето од ставот (1) точка 2 на овој член, доверителите можат да одлучуваат и на наредно собрание кое мора да се одржи во рок определен од првото извештајно собрание, но не подолго од 60 дена.

(3) Собранијата на доверители можат да ги донесат сите одлуки од надлежност на одборот на доверители во случај кога тој не е формиран.

(4) Собранието на доверители има право да побара од стечајниот управник известувања и извештаи за текот на стечајната постапка и за состојбата и управувањето со стечајната маса. Ако не е основан одбор на доверители, тогаш собранието на доверители може да изврши контрола на прометот и износот на готовината со која располага стечајниот управник.

Глава четврта

ПОВЕДУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Предлог за отворање на стечајна постапка

Член 51

(1) Стечајната постапка се поведува на предлог на доверителот, должникот или друго лице овластено со закон (во натамошниот текст: предлагач) кога се исполнети условите определени со овој закон.

(2) Доверителот е овластен да поднесе предлог за отворање на стечајна постапка ако на судот му поднесе докази дека се исполнети условите утврдени со овој закон за отворање на стечајна постапка согласно со членот 5 од овој закон.

(3) Предлог за отворање на стечајна постапка над имотот на должникот - правно лице, во име на должникот, може да поднесе секое лице овластено за застапување на правното лице по закон, како и секој ликвидатор.

(4) Ако предлогот за отворање на стечајна постапка од ставот (3) на овој член не е поднесен од страна на сите лица овластени за застапување на правното лице според законот или ликвидатори, предлогот ќе биде дозволен само ако подносителот на предлогот го направи веројатно постоењето на некоја од причините за стечај. Стечајниот судија, во тој случај, може да ги сослуша другите лица овластени за застапување на правното лице или ликвидатори.

(5) Ако предлогот за отворање на стечајна постапка се однесува на јавно трговско друштво, командитно друштво или на командитно друштво со акции, во кои ниту еден неограничено одговорен содружник не е физичко лице, ставот (3) од овој член соодветно се применува на одборот на директори, управниот одбор или надзорниот одбор, на управителите, неограничено одговорните содружници или ликвидатори, на оние неограничено одговорни содружници (правни лица) што се овластени за застапување на должникот.

(6) Одредбата од ставот (5) на овој член соодветно се применува и кога и по поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка групирањето на правните лица продолжило да постои на некој друг сличен начин.

(7) Должникот - поединец лично поднесува предлог за отворање на стечајна постапка над својот имот.

(8) Лицата и органите овластени за управување, застапување и надзор на трговските друштва и други правни лица ќе бидат лично, солидарно и неограничено одговорни за штетите што ги предизвикале на доверителите на трговското друштво или друго правно лице - должник, ако не поднеле предлог за отворање на стечајна постапка, иако знаеле или морале да знаат за презадолженоста на трговското друштво или друго правно лице. Имотната одговорност за штети на лицата и органите не ја исклучува и не влијае врз можната казнена (кривична) одговорност на тие лица.

(9) Органите на должникот овластени за неговото застапување според закон се должни да поднесат предлог за отворање на стечајна постапка најдоцна во рок од 21 ден од денот на настапувањето на причините за отворање на стечајна постапка. Заедно со предлогот за отворање на стечајна постапка должникот ќе приложи:

- 1) потврда од банката која го извршува платниот промет за должникот за состојба на средствата на сметката и за ненамирените побарувања кои треба да бидат исплатени од сметката;
- 2) извештај за имотот со доказ за сопственост и
- 3) потврда од надлежните органи за состојбата во однос на платените даноци и придонеси.

Повлекување на предлог

Член 52

(1) Предлогот за отворање на стечајна постапка може да се повлече се до истакнување на огласот за отворање на стечајна постапка на огласната табла, односно до донесувањето на решение за отфрлање или за одбивање на предлогот.

(2) Ако предлагачот го повлече предлогот за отворање на стечајна постапка, стечајниот судија ќе ја запре постапката. Во тој случај настанатите трошоци на постапката ги поднесува предлагачот.

Авансирање на трошоци на претходната постапка

Член 53

(1) Предлагачот е должен да го авансира износот што ќе го одреди стечајниот судија за покривање на трошоците на претходната постапка. Судијата ќе го определи износот на авансот според Правилникот за аванси во стечајна постапка што го донесува министерот за економија.

(2) Ако предлагачот не положи аванс во рокот што му е определен, стечајниот судија со решение ќе го отфрли предлогот.

(3) Ако стечајната постапка биде отворена, авансираниот износ влегува во трошоците на стечајната постапка.

Глава петта

ПРЕТХОДНА ПОСТАПКА

Поведување на претходна постапка

Член 54

(1) Врз основа на предлогот за отворање на стечајна постапка, стечајниот судија прво испитува дали истиот е уреден и дали предлагачот ги доставил сите потребни докази за да може да се постапува по него. Ако утврди дека предлогот е нецелосен или не се поднесени сите потребни докази, согласно со овој закон, ќе го врати на предлагачот истиот да го уреди во рок од осум дена. Ако предлагачот во тој рок не го уреди предлогот, стечајниот судија ќе донесе решение со кое ќе го отфрли. Против ова решение не е дозволена жалба.

(2) Стечајниот судија ќе донесе решение за поведување на претходна постапка, ако предлогот за отворање на стечајна постапка е уреден.

(3) Со решението за поведување на претходна постапка стечајниот судија ќе го определи и датумот за одржување на рочиштето за испитување на условите за отворање на стечајна постапка. Доколку предлогот за отворање на стечајна постапка е поднесен од доверителот, заедно со решението за поведување на претходна постапка, на должникот ќе му биде доставен и предлогот.

(4) Стечајниот судија е должен да постапи по предлогот за отворање на стечајна постапка во рок од осум дена по неговото поднесување во судот.

(5) Против решението за поведување на претходна постапка не е дозволена жалба.

(6) Примерок од решението од ставот (2) на овој член се доставува до Централниот регистар.

Обврска за давање на известувања во текот на претходната постапка

Член 55

(1) По поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка, должникот ќе му ги стави на располагање и ќе му ги даде на стечајниот судија сите податоци и известувања потребни за донесување на одлука во врска со поднесениот предлог. На обврската за давање на известувања од овој член соодветно се применуваат одредбите од членовите 56 и 57 на овој закон.

(2) Кога стечајната постапка се поведува по предлог на должникот, стечајниот судија ќе донесе решение со кое ќе го задолжи должникот, односно неговите органи, во рок од осум дена да му предаде писмен извештај за неговата финансиско-економска состојба. За вистинитоста на дадениот извештај членовите на органите на должникот, односно должникот - поединец одговараат кривично и материјално.

Обврска на должникот да соработува и да ги стави на располагање сите неопходни информации

Член 56

(1) Должникот, односно членовите на органот на управување и на органот на надзор, како и лично одговорните содружници на должникот, кои имаат овластување за застапување, се должни да им ги дадат сите потребни информации за околностите што се однесуваат на постапката на стечајниот судија, на привремениот стечаен управник, односно на стечајниот управник, на одборот на доверителите и по налог на стечајниот судија, на собранието на доверителите. Тој е должен да ги изнесе сите факти што можат да доведат и до негово кривично гонење. Фактите што должникот ги открил, поради обврската наложена со овој член, не можат да се користат против должникот без негова согласност во судска, управна или друга постапка поведена против него.

(2) Должникот е обврзан да му помага на привремениот управник, односно на стечајниот управник при исполнувањето на неговите задачи.

(3) Должникот е обврзан, по налог на стечајниот судија, да дава информации и да соработува во секое време. Должен е да се воздржува од сите активности со кои би се отежнало исполнувањето на тие обврски.

(4) Обврските предвидени со ставот (1) на овој член, соодветно ќе се применат и на членовите на органите кои што биле избрани пред изборот на последните органи.

Приведување, притвор и парична казна

Член 57

(1) Ако е потребно да се прибават изјави, стечајниот судија може да одреди приведување на должникот, односно членовите на органот на управување и на органот на надзор, како и на лично одговорните содружници на должникот кои имаат овластување за застапување, како и лицата кои го изгубиле тоа својство во текот на последните две години пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка,

(2) Притворот се определува со одлука на стечајниот судија по сослушувањето на должникот, ако:

1) одбил да ги даде потребните информации или одбил да соработува со стечајниот управник во исполнувањето на неговите задачи;

2) избегнува или има намера да избегне давање на информации и соработка, а особено ако се подготвува за бегство или

3) тоа е потребно да се спречи должникот во преземањето активности со кои би се оневозможило или отежнало прибирањето на потребни исправи и информации, а особено прибирањето и заштитата на стечајната маса.

(3) Врз основа на решение на стечајниот судија одговорните лица на должникот од членот 56 на овој закон можат да се задржат во притвор најмногу 30 дена од денот на лишувањето од слобода. Против решението за притвор е дозволена жалба до стечајниот совет во рок од три дена од приемот на решението, по која тој е должен да одлучи во рок од 48 часа од приемот на жалбата. По истекот на притворот определен од страна на стечајниот судија, на негово барање, стечајниот совет може да го продолжи притворот најмногу за 30 дена. Против решението на стечајниот совет е дозволена жалба во рок од три дена до апелациониот суд, по која тој е должен да одлучи во рок од 48 часа од приемот на жалбата.

(4) Во врска со притворот на должникот наведен во ставот (2) на овој член на соодветен начин се применуваат прописите за притвор во кривична постапка. Притворот се укинува по службена должност, штом ќе престанат причините поради кои е определен.

(5) Судот може исполнувањето на должностите од овој член на одговорните лица на должникот да му ги услови со изрекување на парична казна. Поединечно изречената парична казна не може да биде помала од 20.000 денари ниту поголема од 200.000 денари. На изрекувањето и на извршувањето на наведената парична казна од овој став на соодветен начин се применуваат правилата за извршување заради остварување на дејствата што може да ги изврши само должникот.

(6) На должникот како правно лице, кој не ги исполнува своите должности од овој член, стечајниот судија може, независно од одредбите на ставот (4) од овој член, да му изрече парична казна од 500.000 денари.

Мерки на обезбедување

Член 58

(1) Стечајниот судија може по барање на предлагачот или по службена должност, со решението за поведување на претходна постапка, да ги определи сите потребни мерки со кои, до донесувањето на одлука по предлогот за отворање на стечајна постапка, би се спречило да настанат такви промени во финансискиот статус и имотната положба на должникот кои за доверителите би можеле да бидат неповолни.

(2) Стечајниот судија особено може:

1) да именува привремен стечаен управник од листата на стечајни управници кои се стекнале со звање овластен стечаен управник;

2) да одреди општа забрана за располагање со имотот на должникот или да одреди дека должникот може да располага со својот имот само со претходно одобрение на стечајниот судија или на привремениот стечаен управник;

3) да го забрани или привремено да го одложи одредувањето или спроведувањето на присилното извршување или обезбедувањето против должникот и

4) да ги забрани исплатите од сметката на должникот.

(3) Стечајниот судија може, ако за тоа постојат оправдани причини, мерките од ставовите (1) и (2) на овој член да ги определи и пред донесувањето на решение за поведување на претходна постапка.

(4) Ако другите мерки не бидат доволни, стечајниот судија може да определи присилно да се приведат одговорните лица на должникот.

Привремен стечаен управник

Член 59

(1) Ако стечајниот судија со решение именува привремен стечаен управник и ако на должникот му одреди општа забрана за располагање, овластувањето за располагање со имотот на должникот преминува на привремениот стечаен управник. Во тој случај привремениот стечаен управник е должен:

1) да го заштити имотот на должникот со сите соодветни средства;

2) да дава согласност на органите на управување на должникот, односно на должникот, ако е трговец - поединец за водење на работењето се до донесувањето на одлука за отворање на стечајна постапка со цел да се избегне значително намалување на имотот и

3) да испита дали од имотот на должникот можат да се намират трошоците на постапката.

(2) Стечајниот судија може да побара од привремениот стечаен управник, како стручно лице, да испита дали постои причина за отворање на стечајна постапка.

(3) Ако стечајниот судија именува привремен стечаен управник во случај во кој не е одредена општа забрана за располагање, тој ќе ги утврди должностите на привремениот стечаен управник. Тие не смеат да ги надминат должностите определени во ставот (1) на овој член.

(4) Должникот - поединец, односно органите на должникот - правно лице, се должни на привремениот стечаен управник да му допуштат да влезе во деловните простории за да може да ги спроведе потребните дејства, како и да изврши увид во трговските книги и во деловната документација.

Објава на ограничување на располагање

Член 60

(1) Решението со кое се одредени ограничувањата со располагањето предвидени во членот 58 став (2) точка 2 од овој закон и со кое се поставува привремен стечаен управник, јавно ќе се објави. Решението ќе му се достави на должникот и на привремениот стечаен управник. Истовремено ќе се повикаат должниците на должникот своите обврски да ги исполнуваат, водејќи сметка за објавеното решение, а должниковите солидарни содолжници и гарантите ќе се повикаат, без одлагање, да ги исполнат своите обврски кон должникот на начин што ќе биде прецизно утврден во решението.

(2) Решението од ставот (1) на овој член стечајниот судија ќе го достави до Централниот регистар во кој е запишан должникот.

(3) За уписот на ограничувањето за располагање во јавните книги, во кои се врши упис на правата врз недвижностите (катастар), Централниот регистар и во други соодветни регистри, на соодветен начин се применуваат одредбите од овој закон за упис на отворањето на стечајната постапка во тие регистри.

Правно дејство на ограничувањето за располагање

Член 61

(1) Во случај на повреда на ограничувањето за располагање од членот 58 на овој закон на соодветен начин се применуваат одредбите од овој закон за правните последици од повредата на забраната за располагање по отворањето на стечајната постапка.

(2) Ако овластувањето за располагање со имотот на должникот преминало на привремениот стечаен управник, на парниците и на другите постапки во тек и на нивното преземање, на соодветен начин се применуваат одредбите од овој закон за преземање на парниците по отворањето на стечајната постапка.

Укинување на мерките на обезбедување

Член 62

Решението за укинување на мерките на обезбедување ќе се објави, односно ќе се достави на начин на кој е објавено и решението со кое се определени.

Обврските на привремениот стечаен управник пред разрешувањето

Член 63

(1) Пред разрешувањето привремениот стечаен управник има право и обврска во име и за сметка на должникот да ги намира настанатите трошоци и да ги исполни обврските што ги презел за должникот. Исто важи и за обврските од траен облигационен однос, ако привремениот стечаен управник примил противчинидба за имотот со кој управува по неговото именување.

(2) Ако се отвори стечајната постапка, стечајниот судија може да ги определи правата и обврските од ставот (1) на овој член наместо привремениот стечаен управник да ги изврши стечајниот управник.

Глава шеста

ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Рочиште за изјаснување по предлогот за отворање на стечајна постапка

Член 64

(1) Откако ќе донесе решение за поведување претходна постапка стечајниот судија, најдоцна во рок од 30 дена, ги повикува предлагачот, застапниците на должникот – правно лице, односно должникот - поединец и привремениот стечаен управник.

(2) На рочиштето од ставот (1) на овој член повиканите лица ќе се изјаснат по предлогот за отворање на стечајна постапка.

(3) Стечајниот судија може да определи вешто лице кое во рок од најмногу 15 дена, заедно со привремениот стечаен управник, ќе испитаат дали должникот е неспособен за плаќање.

(4) По приемот на наодот и мислењето на вештото лице за неспособноста за плаќање на должникот и извештајот од привремениот стечаен управник, стечајниот судија ќе донесе решение по предлогот за отворање на стечајна постапка.

(5) Стечајниот судија нема да одреди вешти лица ако утврди дека се исполнети условите за отворање на стечајна постапка без претходно испитување на способноста на должникот за плаќање.

(6) Стечајниот судија донесува решение за отворање на стечајна постапка или за одбивање на предлогот за отворање на таа постапка во рок не подолг од три дена по заклучување на рочиштето.

(7) Во решението за одбивањето на предлогот за отворање на стечајната постапка, стечајниот судија ќе одреди кој е должен да ги поднесе трошоците на постапката.

(8) Против решението на стечајниот судија дозволено е право на жалба до стечајниот совет.

Преземање на долгот

Член 65

(1) Ако на рочиштето некое трето лице даде изјава за преземање на долгот на стечајниот должник, лицето заедно со изјавата треба да достави и банкарска гаранција. Стечајниот судија ќе ја оцени изјавата и по потреба ќе ја провери банкарската гаранција. За таа цел може да го одложи рочиштето, но не подолго од осум дена.

(2) Ако се покаже дека изјавата за преземање на долгот е без покритие, нејзиниот давател одговара за причинетата штета и за трошоците на постапката.

(3) Давателот на изјавата за преземање на долгот и неговите гаранти, откако стечајниот судија ќе го одобри преземањето на долгот, одговараат солидарно со должникот за неговите обврски што настанале до давањето изјава за преземање на долгот.

(4) Со решението, со кое се одобрува преземањето на долгот, стечајниот судија ќе ја запре претходната постапка. Против тоа решение предлагачот има право на жалба до стечајниот совет. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар.

Одлучување по пријава

Член 66

(1) Стечајниот судија е должен да донесе решение по предлогот за отворање на стечајна постапка најдоцна во рок од 30 дена од приемот на предлогот.

(2) Ако се утврди дека до завршувањето на претходната постапка должникот станал способен за плаќање, стечајниот судија со решение ќе ја запре постапката. Примерок од решението се доставува до Централниот регистар.

(3) Трошоците за спроведената постапка во тој случај ги сноси должникот.

Непосредно отворање на стечајна постапка

Член 67

Ако предлогот за отворање на стечајната постапка го поднел стечаен должник или ликвидатор, стечајниот судија одлучува за отворање на стечајна постапка без да спроведе претходна постапка.

Случаи во кои отворената стечајна постапка не се спроведува

Член 68

(1) Ако се утврди дека имотот на должникот што би влегол во стечајна маса не е доволен ни за намирување на трошоците за таа постапка или е со незначителна вредност, стечајниот судија, по исклучок на членот 67 од овој закон, спроведува претходна постапка. По спроведувањето на претходната постапка стечајниот судија ќе донесе решение за отворање и заклучување на стечајната постапка. Во тој случај стечајната постапка

нема да се спроведе. Решението се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(2) Предлагачот кој предложил отворање на стечајна постапка може од секое лице, одговорно за ненавременото поднесување на предлогот за поведување на стечајна постапка, да бара надоместок за авансираниот износ и за претрпената штета. На тоа лице паѓа товарот на докажувањето дека не постапувало спротивно на своите должности и дека не е одговорно за тоа. Правото на предлагачот да бара надомест на трошоците и на претрпената штета застарува со истекот на пет години од објавата на решението согласно со ставот (1) од овој член.

(3) Ако се утврди дека имотот на должникот од ставот (1) на овој член е недоволен, стечајниот судија ќе донесе решение за спроведување постапка за впаричување на имотот и добиените средства ќе ги употреби за намирување на настанатите трошоци на стечајната постапка, а доколку има вишок ќе го уплати во Буџетот на Република Македонија.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член, доверителите имаат право на посебна жалба до стечајниот совет во рок од осум дена од денот на објавувањето на решението во "Службен весник на Република Македонија".

Решение за отворање на стечајна постапка

Член 69

(1) Стечајниот судија со решението за отворање на стечајна постапка над должникот го именува и стечајниот управник на начин и под услови утврдени со овој закон.

(2) Во решението за отворање на стечајна постапка ќе се наведат податоците за:

1) фирмата, предметот на работење, седиштето, адресата, единствениот матичен број на субјектот на уписот (ЕМБС) и даночниот број и бројот на сметката на должникот;

2) името, презимето и адресата на стечајниот управник и

3) денот и часот на отворањето на стечајната постапка. Ако во решението не е утврден денот и часот на отворањето на стечајната постапка, како момент на отворање на таа постапка ќе се смета 12,00 часот напладне на денот кога е донесено решението.

(3) Со решението за отворање на стечајната постапка се повикуваат доверителите, во рок од 30 дена од објавувањето на решението во "Службен весник на Република Македонија", да ги пријават своите побарувања кај стечајниот управник.

(4) Со решението за отворање на стечајната постапка ќе се повикаат доверителите на стечајниот управник, во рок од 15 дена, да ги пријават своите различни права на подвижните предмети и правата на должникот, како и различните права на недвижностите на должникот што не се запишани во јавните книги, односно различните права на недвижностите што се запишани во јавните книги. Доверителите се должни да ги пријават и своите различни права на подвижните предмети и на правата на должникот што се запишани во регистрите во кои тие предмети, односно

права се запишани. Во пријавата мора да се означат предметот над кој постои различно право, начинот и основата на засновање на тоа право, како и средствата за обезбедување на побарувањата. Ако доверителот, без оправдана причина, намерно пропушти да поднесе или одолговлекува со поднесувањето на пријавата, одговара за штетата која поради тоа би можела да настане.

(5) Со решението за отворање на стечајната постапка се повикуваат должниците на стечајниот должник да ги исполнат своите обврски што ги имаат спрема должникот на стечајниот управник.

(6) Во решението за отворање на стечајната постапка стечајниот судија ќе определи отворањето на стечајната постапка да се запише во трговскиот регистар, во јавните книги во кои се запишани правата врз недвижностите и во други соодветни регистри.

Закажување на испитно рочиште и извештајно собрание

Член 70

(1) Со решението за отворање на стечајната постапка стечајниот судија ќе закаже:

1) рочиште за испитување и утврдување на пријавените побарувања (испитно рочиште) и

2) собрание на доверители на кое, врз основа на извештајот на стечајниот управник, ќе се одлучува за натамошниот тек на стечајната постапка (извештајно собрание).

(2) Рочиштето и собранието од ставот (1) на овој член можат да се спојат. Во тој случај најнапред се испитуваат пријавените побарувања, а потоа се одржува собранието на доверителите (извештајно собрание).

(3) Ако рочиштето и собранието од ставот (1) на овој член не се спојат рокот меѓу испитното рочиште и извештајното собрание изнесува најмногу осум дена.

Оглас за отворање на стечајна постапка

Член 71

(1) За отворањето на стечајната постапка доверителите се известуваат со оглас.

(2) Огласот се објавува на огласна табла, во "Службен весник на Република Македонија", како и во два дневни весника кои се дистрибуираат на територијата на Република Македонија. Огласот мора да биде истакнат на огласната табла истиот ден кога е донесено решението за отворање на стечајната постапка.

(3) Стечајниот управник е должен огласот, кој се објавува во два дневни весника во Република Македонија, да го објави во рок од три дена од приемот на решението со кое е именуван.

(4) Огласот за отворање на стечајната постапка содржи:

1) назив на судот што го донел решението за отворање на стечајната постапка;

2) име на стечајниот судија;

- 3) денот на истакнувањето на огласот на огласната табла на судот;
- 4) име и адреса на стечајниот управник;
- 5) фирма, седиште, единствениот матичен број на субјектот на уписот (ЕМБС) и даночниот број и бројот на сметката на должникот;
- 6) известување за доверителите да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот;
- 7) место, ден и час на испитното рочиште и извештајното собрание, ако се спојат и
- 8) повик на должниковите должници да ги намират своите долгови без одлагање.

Доставување и објавување на решението за отворање на стечајна постапка

Член 72

- (1) Решението за отворање на стечајна постапка се доставува до предлагачот, должникот и банката кај која должникот ја држи сметката.
- (2) Решението за отворање на стечајната постапка ќе им се достави и на органите кои ги водат регистрите, односно јавните книги од членот 69 став (6) на овој закон. На тие органи ќе им се достави и решението за отворање на стечајната постапка од членот 68 на овој закон.
- (3) Органите од ставот (2) на овој член се должни по службена должност врз основа на доставените решенија да го забележат отворањето на стечајната постапка.
- (4) Ако должникот е поединец, стечајниот судија ќе го упати дека, во согласност со овој закон, може да побара ослободување од своите преостанати обврски.

Правни лекови

Член 73

- (1) Ако стечајниот судија го одбие предлогот за отворање на стечајна постапка, предлагачот има право на жалба.
- (2) Ако стечајната постапка се отвори, само должникот има право на жалба до стечајниот совет.

Дел трети

СТЕЧАЈНА МАСА, УПРАВУВАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ СО ИМОТОТ ШТО ВЛЕГУВА ВО СТЕЧАЈНАТА МАСА

Глава прва

СТЕЧАЈНА МАСА

Поим на стечајна маса

Член 74

(1) Стечајната маса го опфаќа целокупниот имот на должникот на денот на отворањето на стечајната постапка, како и имотот што тој ќе го стекне во текот на стечајната постапка.

(2) Стечајната маса служи за намирување на трошоците на стечајната постапка, како и за намирување на доверителите на стечајниот должник, односно на побарувањата чие намирување е обезбедено со одредени права врз имотот на должникот.

Имот што не влегува во стечајна маса

Член 75

Во стечајната маса не влегуваат предметите и правата на должникот - поединец над кои не би можело да се спроведе извршување, ако должникот не бил трговец или занаетчија.

Имот на брачните другари

Член 76

(1) Кога брачните другари писмено се договориле управувањето и располагањето со заедничкиот имот или со некој негов дел да го врши едниот од нив и кога стечајната постапка се отвора врз имотот на тој брачен другар, заедничкиот имот на брачните другари или делот на кој се однесува договорот влегува во стечајната маса.

(2) Кога брачните другари заеднички и спогодбено управувале и располагале со заедничкиот имот и кога стечајната постапка е отворена врз имотот на кој било брачен другар, заедничкиот имот на брачните другари нема да влезе во стечајната маса.

(3) Во стечајната постапка нема да се врши поделба на заедничкиот имот на брачните другари.

(4) Одредбата од ставот (1) на овој член соодветно ќе се применува и на трајната животна заедница.

Глава втора

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ИМОТОТ ШТО ВЛЕГУВА ВО СТЕЧАЈНАТА МАСА Преземање на имотот што влегува во стечајната маса

Член 77

(1) По отворањето на стечајната постапка, стечајниот управник веднаш ќе го преземе во владение и управување целиот имот што влегува во стечајната маса.

(2) Доколку стечајниот должник одбие да го предаде во владение и управување подвижниот и недвижниот имот, стечајниот судија со решение ќе определи предавање на имотот со присилно извршување, а по предлог

на стечајниот управник. Против ова решение на стечајниот судија не е дозволена жалба. Со налогот за предавање судот може по службена должност да определи и присилни мерки против застапникот кој го застапува должникот - правно лице или должникот - поединец.

Запечатување

Член 78

Со цел да ги обезбеди предметите што претставуваат дел од имотот што влегува во стечајната маса, стечајниот управник може да формира комисија која ќе изврши запечатување на предметите. Записникот што го потврдува и го докажува таквото запечатување или отпечатување, стечајниот управник го депонира во стечајното досие. Судот го става на увид записникот на секој учесник во постапката.

Сметки на должникот

Член 79

(1) На денот на отворањето на стечајната постапка Централниот регистар ги известува банките во кои стечајниот должник има сметки дека се гаснат сметките на должникот и дека престануваат правата на лицата кои биле овластени да располагаат со средствата на должникот на тие сметки.

(2) Стечајниот управник во исто време ќе отвори нова денарска и по потреба нова девизна сметка и за тоа ќе го извести Централниот регистар. Централниот регистар ќе ги извести банките средствата од угаснатите сметки од ставот (1) на овој член да ги пренесат на нова денарска, односно новата девизна сметка што ја отворил стечајниот управник.

(3) Стечајниот управник не може да издава налози на товар на сметките од ставот (1) на овој член.

Фирма на должникот

Член 80

(1) По отворањето на стечајната постапка покрај фирмата или името на должникот се додава ознаката "во стечај".

(2) Измената од ставот (1) на овој член се запишува во Централниот регистар и во соодветниот регистар и се објавува на начин на кој се објавуваат податоците од соодветниот регистар.

Пари, хартии од вредност и предмети од вредност

Член 81

(1) Одборот на доверители може да одреди каде и под кои услови парите, вредносните хартии или скапоценостите ќе бидат депонирани или вложени. Ако одборот на доверители не биде основан или ако уште не донел одлука, стечајниот судија ќе донесе решение.

(2) Ако бил основан одборот на доверители, стечајниот управник ќе биде овластен од одборот да прима пари, хартии од вредност или предмети

од вредност од лицето (агенцијата, банката и слично) кај кое или преку кое е извршено депонирањето или инвестирањето, но само ако потврдата за прием на тие уплати, хартии од вредност или предмети ја потпишал и овластениот член на одборот на доверители. Налогот издаден од страна на стечајниот управник до наведеното лице (агенција, банка и слично) мора да биде потпишан и од членот на одборот на доверители за да може да произведува правно дејство и да биде правно обврзувачки.

(3) Собранието на доверители може со своја одлука и поинаку да ги уреди начинот и условите под кои ќе бидат депонирани или инвестирани парите, хартиите од вредност и другите предмети од вредност (скапоцености).

Попис на имотот што влегува во стечајната маса

Член 82

(1) Стечајниот управник е должен да направи попис (инвентар) на сите предмети и права што претставуваат имот кој што влегува во стечајната маса. Должникот-поединец и застапниците по закон на должникот - правно лице се должни да соработуваат со стечајниот управник, ако тоа е можно без штетно одолжување на постапката.

(2) Во пописот одделно ќе биде наведена и вредноста на секој предмет или право. Процената на подвижниот и недвижниот имот којшто влегува во стечајната маса ќе ја утврди стечајниот управник со ангажирање на вешто лице (проценител). Одлуката кој ќе биде ангажиран за проценител ја донесува одборот на доверители, а ако не е формиран, одлуката ја донесува стечајниот судија.

(3) Проценителот е лично и неограничено одговорен, со сиот свој имот, за точноста на податоците во извештајот за процена и подлежи на кривична одговорност, ако не го применува Кодексот за етиката на овластените проценители и меѓународните стандарди за процена. При изборот на методот на процена проценителот ќе има предвид дали процената ја врши заради продажба или заради продолжување на деловниот потфат.

(4) Овластениот проценител изработува извештај за проценетата вредност во согласност со меѓународните стандарди за процена. Извештајот за процена содржи опис на проценетиот имот и на методот со кој што е извршена процената на имотот. Кон извештајот се приложува и доказ за сопственост на недвижни, како и на подвижни предмети за кои што со закон е определена обврска за евиденција (регистар).

Список на доверители

Член 83

(1) Стечајниот управник е должен да направи список на сите доверители на должникот за кои тој дознал преку прегледот на трговските книги и другите деловни документи на должникот, од други податоци кои ги има должникот, пријава на нивните побарувања или на кој било друг начин.

(2) Во списокот наведен во ставот (1) од овој член, стечајниот управник ќе направи класификација на доверителите по исплатни редови. Во пописот ќе биде наведена адресата на секој доверител, како и основата,

причините и износот на неговото побарување. За доверителите со право на одвоено намирување посебно ќе биде наведен предметот од кој треба да се намира различниот доверител, како и веројатниот износ на делот од неговото побарување што евентуално нема да биде намирен. Во овој случај соодветно ќе се применува членот 82 став (2) од овој закон.

(3) Покрај тоа, во пописот ќе биде наведена секоја ситуација што овозможува да се изврши меѓусебно пребивање (компензација) на побарувањата.

Почетен биланс на стечајот

Член 84

(1) Стечајниот управник е должен да состави споредбен преглед во кој ќе ја наведе вредноста на имотот од стечајната маса (актива) и должниковите обврски (пасива) и нивната процена што претставува почетен биланс на стечајот, земајќи го предвид денот на отворањето на стечајната постапка. Процена на вредноста на имотот кој влегува во стечајна маса ќе се изврши според одредбите на членот 82 став (2), а процена на вредноста на обврските според одредбите на членот 83 став (2) од овој закон.

(2) По составувањето на прегледот на активата и пасивата, по предлог на стечајниот управник, стечајниот судија со решение ќе го задолжи должникот да даде писмена изјава во врска со сеопфатноста, целосноста и веродостојноста на така составениот преглед. Во овој случај на соодветен начин се применуваат одредбите од членовите 57 став (1) и 58 на овој закон.

Депонирање во стечајното досие

Член 85

Пописот (инвентарот) на имотот што влегува во стечајната маса, списокот на доверителите, извештајот за економско - финансиската состојба на должникот и почетниот биланс на стечајот ќе бидат депонирани во стечајното досие и ставени на увид на странките најмалку осум дена пред одржувањето на собранието за поднесување извештај.

Сметководство според законски прописи

Член 86

(1) Со отворањето на стечајната постапка должникот ги води и чува трговските книги, сметките и другите деловни документи и извештаи согласно со закон. Во врска со имотот што влегува во стечајната маса, ваквите обврски претставуваат должност на стечајниот управник. Водењето на сметководството се врши согласно со закон.

(2) Стечајниот управник е должен да изготви годишна сметка за периодот од денот на поднесувањето на последната доставена годишна сметка од страна на должникот пред отворање на стечајната постапка до денот на отворањето на стечајната постапка во рок од 60 дена од отворањето на

стечајната постапка истата да ја достави до регистарот на годишни сметки кој го води Централниот регистар.

(3) Новата деловна и сметководствена година ќе започне на денот кога е отворена стечајната постапка. Периодот за кој е изготвена годишната сметка од ставот (2) на овој член нема да се земе предвид при изготвувањето и доставувањето на годишната сметка на надлежните органи за наредните години.

(4) Во случај стечајната постапка да биде заклучена пред истекот на обврската за изготвување и поднесување на годишна сметка во согласност со закон, стечајниот управник е должен истата да ја изготви за периодот од отворањето до заклучувањето на стечајната постапка и да ја достави до органот од ставот (2) на овој член.

(5) При назначувањето на ревизор за билансот на состојбата во стечајната постапка се применуваат соодветните законски прописи, со тоа што таквиот ревизор ќе биде назначен од страна на стечајниот судија, по барање на стечајниот управник. Кога за деловната година пред отворањето на стечајната постапка бил назначен ревизор, таквото назначување останува полноважно и по отворањето на стечајната постапка.

Дел четврти

НАМИРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА ДОВЕРИТЕЛИТЕ ВО СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

Глава прва

УТВРДУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА

Пријавување на побарувањата

Член 87

(1) Сите доверители во стечајната постапка писмено ги пријавуваат своите побарувања до стечајниот управник. Кон пријавата се доставуваат доказ за побарувањето и доказ за обезбедено побарување.

(2) Во пријавата се назначува правната основа, износот на побарувањето, фирмата, односно името на доверителот, седиштето, единствениот матичниот број на субјектот на уписот (ЕМБС), даночниот број и бројот на сметката. Доколку доверителот е физичко лице, во пријавата се назначува адресата и неговиот ЕМБГ.

(3) Ако се пријавуваат побарувања за кои се води парница или друга постапка, во пријавата треба да се наведе судот или другиот орган пред кој се води парницата со означување на бројот на списот.

(4) Доверителите кои имаат право на одвоено намирување, во пријавата го означуваат делот на имотот на должникот на кој нивното право се однесува и висината на побарувањето.

(5) По пријавувањето на своите побарувања на пониско рангираните доверители ќе им се укаже на нивното пониско рангирање.

(6) Доверителите се должни да го пријават своето побарување во рокот утврден со огласот за отворање на стечајната постапка. Ако доверителот го пропушти овој рок, стечајниот управник ќе побара стечајниот судија со решение да ја отфрли пријавата како ненавремена. Против ова решение е дозволено право на жалба до стечајниот совет. Стечајниот совет е должен да одлучи во рок од осум дена од приемот на жалбата и предметот на кој се однесува жалбата.

Неуредна пријава

Член 88

(1) Доколку доверителот достави пријава до стечајниот управник што не ги содржи потребните податоци, согласно со членот 87 од овој закон, стечајниот управник ќе ја врати пријавата на доверителот со напомена да ја уреди во рок од осум дена. Стечајниот управник ќе го извести стечајниот судија за сите ненавремени и нецелосни пријави.

(2) Доколку доверителот не ја уреди пријавата во предвидениот законски рок, стечајниот судија со решение ќе ја отфрли.

(3) Испитувањето на пријавите, согласно со членот 87 од овој закон, го врши стечајниот управник.

Произнесување по пријавени побарувања

Член 89

(1) Стечајниот управник е должен да се произнесе по секое пријавено побарување, наведувајќи дали го признава или оспорува, со тоа што ќе го утврди неговиот исплатен ред. Ваквото испитување на побарувањето, стечајниот управник ќе го регистрира во посебна табела (шема) со наведување на правната основа, износот на утврденото побарување, фирмата, односно името на доверителот, неговото седиште, бројот на сметката, со назначување и на бројот на парницата или друга постапка, ако таква се води.

(2) Посебната табела од ставот (1) на овој член ќе се достави до сите доверители кои навреме ги пријавиле своите побарувања и чии побарувања се испитани. Доверителите имаат право на приговор на шемата составена од стечајниот управник. Приговорот се поднесува во рок од осум дена по приемот на шемата до стечајниот судија.

(3) Доверител може да оспорува признато побарување на друг доверител само во случај ако докаже дека има интерес кој треба да го образложи, како и да приложи оригинална или заверена исправа од нотар или друг доказ со кој го докажува своето тврдење.

(4) Кога доверител оспорил побарување од друг доверител признато од стечајниот управник, доверителот кој го оспорува побарувањето се упатува на парница. Доверителот кој е упатен на парница е одговорен за штетата што може да биде предизвикана со водењето на парницата ако тужбеното барање биде одбиено како неосновано. Рокот за поднесување

на тужбата е осум дена. По барање на стечајниот управник или на доверителот, чие побарување е оспорено, доверителот кој го оспорува побарувањето е должен заедно со тужбата да даде доказ за обезбедување надомест на штета најмалку во износ од една петтина од висината на оспореното побарување. Ако не даде обезбедување во рокот во кој се поднесува и тужбата, се смета дека доверителот се откажал од оспорување на побарувањето. Ако тужбеното барање на доверителот биде уважено во парницата трошоците на постапката паѓаат на товар на стечајната маса.

(5) Стечајниот судија, врз основа на поднесените приговори, закажува испитно рочиште. На испитното рочиште се разгледуваат само оспорените побарувања на доверителите, со тоа што стечајниот управник повторно се произнесува по доставените писмени докази од страна на доверителите.

(6) Стечајниот судија донесува решение со кое утврдува на кои доверители им е утврдено побарувањето, а на кои им е оспорено. Решението се доставува до доверителите.

Посебна табела (шема)

Член 90

Стечајниот управник ќе ги регистрира сите пријавени побарувања во посебната табела (шема) од членот 89 став (1) на овој закон со наведување на елементите содржани во пријавата на побарувањата. Оваа табела (шема), заедно со придружните документи и приложените исправи и докази, ќе биде депонирана во стечајното досие за увид на заинтересираните учесници во рок од десет дена по истекот на рокот за пријавување на побарувањата.

Поведување постапка пред суд

Член 91

(1) Доверител чие побарување е оспорено од страна на стечајниот управник има право да поведе постапка за утврдување на оспореното побарување, во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Постапката од ставот (1) на овој член е итна и предметите мора да бидат земени во работа најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на предметот.

(3) Ако за оспореното побарување постои извршна исправа, стечајниот судија ќе го упати стечајниот управник или оној што го оспорува побарувањето од извршната исправа да докаже дека побарувањето од извршната исправа престанало, односно дека повеќе не постои.

(4) Ако лицето упатено да поведе парница не ја поведе во рокот што му е определен со овој закон, односно со решение на судот, ќе се смета дека се одрекол од правото за водење на парницата.

(5) По тужбите за оспорените побарувања поднесени во текот на стечајната постапка од ставот (1) на овој член надлежен е да одлучува судот што ја води стечајната постапка.

Продолжување на парница

Член 92

(1) Ако на денот на отворање на стечајната постапка се води парнична постапка за побарување пријавено во стечајна постапка, постапката за утврдување на тоа побарување ќе продолжи со преземање на таа парница од стечајниот управник. Предлог за продолжување на парница може да даде доверителот чие побарување е оспорено или оној што го оспорува побарувањето.

(2) Оној што го оспорува побарувањето постапката ја продолжува во име и за сметка на должникот. Висината на пријавеното побарување во стечајната постапка не може да биде поголема од износот на тужбеното барање за кое била започната парничната постапка.

Вредност на предметот на спорот

Член 93

Кога е поднесена тужба за утврдување на побарувањето чија правна основа била оспорена од страна на стечајниот управник или од страна на доверител во стечајната постапка, вредноста на предметот на спорот ќе се утврди според износот на побарувањето.

Правно дејство на пресуда за утврдување

Член 94

(1) Правосилната пресуда со која се утврдува или се одбива побарувањето има дејство спрема стечајниот управник и спрема сите стечајни доверители.

(2) Странката во чија полза била донесена правосилната пресуда ќе ја достави до стечајниот судија и до стечајниот управник заради евидентирање во табелата.

(3) Доверителите кои воделе парница без учество на стечајниот управник, можат да бараат надомест на сите трошоци од стечајната маса, ако водењето на парницата придонело таа маса да се зголеми, најмалку за висината на трошоците.

Тужба за утврдување на побарување оспорено од страна на должникот

Член 95

Ако на испитното (верификационото) рочиште стечајниот управник оспорува некое побарување, доверителот може да поднесе тужба за утврдување на оспореното побарување. Ако на денот на отворањето на стечајната постапка веќе се води парнична постапка во врска со тоа побарување, доверителот може да ја продолжи таа постапка против должникот.

Глава втора

ОДЛУКА ЗА НАЧИНОТ НА РАСПОЛАГАЊЕ

Извештај за економско - финансиската состојба на должникот

Член 96

(1) Стечајниот управник на првото собрание на кое се поднесува извештај (извештајното собрание), ќе поднесе извештај во писмена форма за економско - финансиската состојба на должникот и за причините за таквата состојба.

(2) Стечајниот управник извештајот од ставот (1) на овој член, ќе го достави до одборот на доверители и до претставник на вработените.

(3) Извештајот од ставот (1) на овој член стечајниот управник е должен да го достави до стечајниот судија и да го приложи во стечајното досие на увид на доверителите на стечајната маса. Стечајниот управник ќе објави на огласната табла на судот дека извештајот е достапен за увид во стечајното досие. На барање на доверител стечајниот управник е должен да му достави и копие од извештајот.

Одлука за натамошното постапување

Член 97

(1) Првото извештајно собрание на доверителите се одржува во рок од 15 дена од денот на доставувањето на извештајот од членот 96 на овој закон.

(2) На собранието од ставот (1) на овој член доверителите ќе одлучат дали деловниот потфат (претпријатието) на должникот ќе биде затворен или привремено продолжен.

(3) Ако согласно со овој закон, до денот на одржувањето на собранието на доверителите од ставот (1) на овој член не е поднесен предлог на план за реорганизација, собранието на доверители ќе одлучи дали ќе ја прифати иницијативата за подготовка на план за реорганизација.

(4) Доколку собранието на доверители не ја прифати иницијативата за подготовка на план за реорганизација, согласно со ставот (2) од овој член, ќе донесе одлука за затворање на деловниот потфат и веднаш ќе го определи начинот и условите за претворање на имотот на должникот во пари (впаричување).

Начин и постапка за претворање во пари на имотот од стечајната маса

Член 98

(1) Ако се одлучи за претворање во пари на имотот и имотните права од стечајната маса, се пристапува кон продажба на имотот на должникот. Продажбата се врши со јавен оглас за прибирање на понуди, со јавно наддавање или со непосредна спогодба.

(2) Продажбата на акциите кои се дел од стечајната маса се врши преку берза согласно со закон и правилата на берзата. Уделите кои се дел од стечајната маса се продаваат согласно со Законот за трговските друштва. Ако лицата кои имаат приоритет при купувањето на удел го одбијат купувањето на уделот, тогаш тој се продава со јавно наддавање.

(3) Продажбата на имотот од стечајната маса по пат на јавен оглас за прибирање на понуди или со јавно наддавање, се објавува во најмалку еден дневен весник од трите најтиражни весници кои се дистрибуираат на целата територија на Република Македонија, а по потреба и во странски весник.

(4) Првата продажба на имотот од стечајната маса по пат на јавен оглас за прибирање на понуди или со јавно наддавање се објавува со определена почетна цена.

(5) Втората продажба на имотот од стечајната маса по пат на јавен оглас за прибирање на понуди или со јавно наддавање може да се продава и без утврдување на почетна цена.

(6) Имотот од ставот (1) на овој член може да се продаде со непосредна спогодба, доколку по две последователно спроведени постапки на јавен оглас за прибирање на понуди или на јавно наддавање не е извршена продажба на имотот од стечајната маса. Одлуката за продажба со непосредна спогодба ја донесува собранието на доверители на предлог на одборот на доверители. Стечајниот судија ја потврдува одлуката за продажба.

(7) Постапката и роковите за продажба на имотот од стечајната маса поблиску се уредуваат според професионалните стандарди.

(8) По исклучок, а пред првото јавно наддавање, односно пред продажбата по пат на непосредна спогодба, на предлог на стечајниот управник, со одлука на одборот на доверители, по пониска цена од проценетата вредност, може да се врши продажба на подвижни предмети (дел од опрема која не го нарушува технолошкиот процес: репроматеријали, недовршени производи, инвентар, отпадни материјали и слично).

(9) Ако и по три обиди не може да се одржи собрание на доверители поради отсуство на доверителите, одлука за распределба на стечајната маса донесува стечајниот судија по службена должност.

(10) Стечајниот судија, стечајниот управник, полномошниците на странките не можат по која било основа да бидат купувачи на имотот на стечајниот должник, како и нивни роднини по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четвртиот степен, роднина по сватовство до втор степен, или брачен другар на стечајниот судија, на стечајниот управник и членовите на стечајниот совет или нивни полномошници.

Продажна цена

Член 99

(1) Имотот од стечајната маса се продава според проценетата вредност.

(2) Доколку при продажбата на имотот по пат на јавен оглас за прибирање на понуди е понудена пониска цена од проценетата вредност, на предлог

на стечајниот управник, а по претходно прибавено мислење од одборот на доверители, собранието на доверители може да одлучи имотот од стечајната маса да се продаде и по цена пониска од проценетата вредност.

(3) Заради донесување одлука според ставот (2) на овој член, собранието на доверители ќе се свика во рок од 15 дена од денот на отворањето на понудите.

(4) Доколку не се одржи собранието на доверители во рокот од ставот (3) на овој член, одлуката од ставот (2) на овој член ја донесува стечајниот судија во рок од осум дена од денот определен за одржување на собранието на доверители.

(5) Одлуката од ставот (4) на овој член се доставува до одборот на доверители и до стечајниот управник.

(6) На одлуката од ставот (5) на овој член право на жалба до стечајниот совет имаат доверителите.

(7) Доколку при првото јавно наддавање за продажба на имот не се постигне цена во висина на проценетата вредност, јавното наддавање се повторува, при што продажната цена не може да биде помала од половина од проценетата вредност или може да се продава и без утврдување на почетна цена, ако одлука за тоа донесе собранието на доверители.

(8) Доколку имотот од стечајната маса не може да се продаде, собранието на доверители, на предлог на одборот на доверители, може да одлучи доверителите да се намират со распределба на имотот и правата на должникот.

Одлука за продажба

Член 100

(1) Кога согласно со овој закон одлука за продажба на имот донело собранието на доверители, односно одборот на доверители, стечајниот судија со одлука, која треба да ја донесе во рок од три дена, ја потврдува одлуката за продажба и таа претставува правна основа за пренос на право на сопственоста и запишување во јавните книги.

(2) Право на жалба на одлука од ставот (1) на овој член има учесникот во рок од три дена од денот на доставувањето на одлуката за продажба до учесниците на продажбата. Жалбата се поднесува до стечајниот совет кој донесува одлука најдоцна во рок од три дена.

Пренос на сопственост

Член 101

(1) Кога за продажба на имот одлучил стечајниот судија, не се склучува договор. Правосилна одлука на судот е основ за пренос на сопственоста и за запишување во јавните книги.

(2) Правото за пренос на сопственоста и за запишување во јавните книги се остварува откако купувачот ќе ги изврши обврските од одлуката за продажба и одлуката за продажба ќе стане правосилна.

Правни дејства од посебно значење

Член 102

(1) Стечајниот управник е должен да прибави дозвола од одборот на доверители за правни дејства од значење за стечајната постапка. Кога одборот на доверители воопшто не бил основан, наведената дозвола за преземањето на правни дејства од значење за стечајната постапка, стечајниот управник мора да ја добие од собранието на доверителите.

(2) Дозволата наведена во ставот (1) од овој член особено ќе биде потребна, ако:

1) правното дејство претставува предлог за продажба на целото претпријатие или на дел од претпријатието, на сите залихи, на дел од недвижностите, на должниковите удели и акции во други претпријатија, ако уделите и акциите учествуваат повеќе од 10% во основната главнина на другите претпријатија;

2) правното дејство претставува предлог да се склучи договор за заем што би претставувал битно оптоварување на имотот што влегува во стечајната маса и

3) правното дејство претставува предлог за поднесување тужба или вмешување во судска постапка, кога се работи за голема вредност на спорот или предлог за неподнесување таква тужба, стапување во преговори за вонсудско решавање на спорот или порамнување, или предлог да се одбие таквата тужба.

Привремена забрана за преземање правни дејства

Член 103

Во сите случаи наведени во членот 102 од овој закон ако одборот на доверители, односно собранието на доверители, дал претходна согласност на барање на должникот или на барање на една петтина од доверителите по сослушувањето на стечајниот управник, стечајниот судија може привремено да го забрани натамошното преземање на предложеното правно дејство и да го свика собранието на доверители за да донесе одлука во врска со преземањето на натамошни правни дејства.

Продажба на целото или на дел од претпријатието на лица со посебни интереси и под неговата вредност

Член 104

(1) Претпријатието или дел од претпријатието на должникот може да се продаде само со претходно одобрение на собранието на доверители, ако купувачот или лицето поседува најмалку една петтина од капиталот на должникот:

1) им припаѓа на блиски лица на должникот согласно со членот 180 од овој закон или

2) ако е доверител со право на одвоено намирување или доверител во стечајната постапка со повисоко рангирани побарувања, за чии права на

одвоено намирување или побарувања стечајниот судија проценил дека достигнуваат вкупно една петтина од износот на сите права на одвоено намирување или една петтина од вкупниот износ на побарувањата на сите доверители во стечајната постапка со повисоко рангирани побарувања.

(2) Во смисла на ставот (1) од овој член, исто така, ќе се смета дека лицето поседува удели или акции на купувачот, ако има непосредно или посредно превладувачко влијание.

(3) По барање на должникот или по барање на една петтина од доверителите од членот 46 став (1) точка 3 на овој закон и по сослушувањето на стечајниот управник, стечајниот судија може да одлучи да се побара претходно одобрение од собранието на доверители за предложената продажба на целото должничково претпријатие или на негов дел под неговата вредност, ако предлагачот што го поднел барањето поднесе процена подготвена од овластен проценител, според која судијата може да утврди дека продажбата на некој друг купувач би била многу поповолна за имотот што влегува во стечајната маса.

Промет на побарувања

Член 105

(1) Побарувањата можат да се продаваат и да се купуваат според условите определени во Законот за облигационите односи и во овој закон.

(2) Доверителот кој продал побарување, односно купувачот кој купил побарување, мора да го извести стечајниот судија и стечајниот управник за купопродажбата на побарувањето и да приложи соодветен доказ за купопродажбата.

(3) Стечајниот судија, стечајниот управник и доверителите не можат да ја оспоруваат продажбата од ставот (2) на овој член, ако е солемнизирана од нотар.

(4) Стечајниот судија, стечајниот управник и нивните полномошници, како и нивните блиски лица, не можат да купуваат побарувања.

Полноважност на преземените правни дејства

Член 106

(1) Отуѓувањето на имотот на должникот, спротивно на членовите 102 до 105 од овој закон, не влијае врз полноважноста на правните дејства преземени од страна на стечајниот управник.

(2) Правните дејства што ги презел стечајниот управник во име на стечајниот должник можат да се побиваат според општите правила за побивање на правни дејства, односно правни работи надвор од стечајот.

Глава трета

ВПАРИЧУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ВРЗ КОИ Е СТЕКНАТО ПРАВО НА ОДВОЕНО НАМИРУВАЊЕ

Располагање со недвижности

Член 107

(1) Стечајниот управник може да му предложи на стечајниот судија јавна продажба на недвижноста што претставува дел од имотот кој влегува во стечајната маса, кога врз таа недвижност е стекнато право на одвоено намирување, освен ако не се постапи според членот 147 од овој закон. На продажбата соодветно ќе се применат одредбите од членовите 98 до 100 на овој закон.

(2) Во решението за продажба на недвижности стечајниот судија ќе назначи дека недвижноста се продава во стечајна постапка. Во јавните книги ќе се изврши прибелешка на решението за продажба на недвижностите.

(3) Ако доверителот со право на одвоено намирување повел постапка за извршување на недвижност за присилно намирување на своето побарување пред отворање на стечајната постапка, недвижноста ќе се продаде според постапката за извршување што ја покренал доверителот со право на одвоено намирување.

(4) По впаричување на имотот или правото над кое постои право на одвоено намирување запишано во јавна книга, надлежниот извршител прво ќе ги намери трошоците од спроведеното извршување и остатокот од средствата ќе ги предаде на стечајната сметка.

(5) Од средствата остварени од ставот (4) на овој член, стечајниот управник најпрво ќе ги намери побарувањата на доверителите со право на одвоено намирување според редоследот предвиден со правилата на извршната постапка.

Располагање со подвижни предмети

Член 108

Стечајниот управник, без ограничувања, може да располага со подвижните предмети врз кои должникот има стекнато право на одвоено намирување, ако соодветниот подвижен предмет се наоѓа во негово владение.

Известување на доверителот

Член 109

(1) Кога стечајниот управник е овластен да располага со подвижните предмети, по барање на разлучниот доверител, тој ќе го извести за состојбата во која се наоѓа соодветниот подвижен предмет врз кој постои право на одвоено намирување. Наместо известување, стечајниот управник може да му дозволи на разлучниот доверител самиот да изврши преглед на предметот.

(2) Кога стечајниот управник е овластен да прима уплати и на друг начин да располага со должниковите побарувања, по барање на разлучниот доверител, тој ќе го извести за соодветното побарување. Наместо известување, стечајниот управник може да му дозволи на доверителот

самиот да изврши преглед на трговските книги и на другите деловни документи на должникот.

Известување за предложена продажба

Член 110

(1) Пред да изврши продажба на предметот наведен во членот 108 од овој закон на некое трето лице, стечајниот управник ќе го извести доверителот со право на одвоено намирување за начинот на кој планира да ја изврши таа продажба. Стечајниот управник ќе му даде можност на овој доверител тој самиот, во рок од осум дена, да предложи некој друг, за него поповолен начин за продажба на предметот.

(2) Кога доверителот во рок од осум дена пред продажбата, го доставил бараното известување со кое тој предлага некој друг за него поповолен начин за продажба, стечајниот управник ќе го прифати предлогот за поповолна продажба, ако доверителот приложи обврзувачка понуда (договор, гаранција или друго обезбедување) за откуп на заложениот имот.

(3) Поповолната можност од ставот (2) на овој член, може да се состои во предавање на предметот на самиот доверител.

Заштита на доверителот од одолжување на продажбата

Член 111

Кога врз основа на членот 58 од овој закон, стечајниот судија донел решение со кое на доверител му забранил да располага со предметот до отворањето на стечајната постапка, на тој доверител ќе му биде исплатена камата најдоцна до истекот на 90 дена по донесувањето на решението за отворање на стечајна постапка. Одредбите од овој член нема да се применуваат кога, со оглед на износот на побарувањето на разлачниот доверител, вредноста на предметот врз кој постои разлачното право и евентуалните други права што го товарат тој предмет, приходите што би биле остварени со продажбата на предметот веројатно нема да бидат доволни за намирување на разлачниот доверител.

Распределба на приходите

Член 112

(1) Ако стечајниот судија донел решение со кое на доверителот до отворањето на стечајната постапка му забранил да располага со предмет над кој имал право на одвоено намирување и со тој подвижен предмет располагал стечајниот управник, трошоците што ќе бидат предизвикани со располагањето со предметот ќе бидат намирени од стечајната маса, однапред и со користење на приходите остварени со располагањето. По намирувањето на тие трошоци, преостанатиот износ без одлагање ќе биде употребен за намирување на доверителот со право на одвоено намирување.

(2) Ако предметот наведен во членот 110 став (3) од овој закон стечајниот управник го пренел на доверителот со цел тој да располага со него, доверителот ќе биде обврзан во стечајната маса, однапред користејќи ги приходите остварени со располагањето, да ги уплати износите со кои ќе бидат намирени трошоците за утврдување на побарувањето и за плаќање на данокот на промет, според членот 113 став (2) од овој закон.

Засметување на трошоците

Член 113

(1) Трошоците за располагањето со предметот се утврдуваат паушално, во износ од 5% од остварените приходи. Кога реално направените нужни трошоци за располагање со предметот биле многу помали или многу поголеми од паушално утврдениот износ, тогаш тие нужно направени трошоци ќе се земат како основа.

(2) Кога располагањето со предметот подлежи на данок пропишан со закон и кога тој данок паѓа на товар на стечајната маса, на паушално утврдениот износ или на износот на реално направените нужни трошоци ќе им се додаде и износот потребен за наплата на данокот.

Друга употреба на подвижните предмети

Член 114

(1) Кога стечајниот управник, согласно со членот 109 од овој закон, е овластен да располага со подвижниот предмет, е должен да го користи во врска со имотот што влегува во стечајната маса, да го спојува и трансформира со други предмети ако не се загрозува обезбедувањето на доверителот, со право на одвоено намирување и во рамките на одобриеното за располагање со подвижниот предмет.

(2) Ако доверителот се согласи обезбедувањето на подвижен предмет да го пренесе на некој друг предмет, преносот на новото обезбедување може да се изврши до вредноста на претходното обезбедување.

Располагање на доверителот

Член 115

(1) Ако стечајниот управник не е овластен да располага со подвижниот предмет или со побарувањето врз кое постои право на одвоено намирување, правото да располага со таквиот предмет или побарување му припаѓа на разлучниот доверител.

(2) На барање на стечајниот управник и по сослушувањето на доверителот, стечајниот судија ќе утврди рок во кој доверителот мора да располага со предметот. По истекот на тој рок, стечајниот управник е овластен да располага со тој предмет или побарување.

Глава четврта

СТЕЧАЈНИ ДОВЕРИТЕЛИ

Рангирање на стечајните доверители

Член 116

(1) Побарувањата на стечајните доверители се категоризираат во повисоки и пониски исплатни редови.

(2) Побарувањата на стечајните доверители од понизок исплатен ред можат да се намират дури откако во целост ќе бидат намирани побарувањата на доверителите од претходниот (повисок) исплатен ред. Побарувањата на стечајните доверители од ист исплатен ред се намираваат сразмерно на големината на побарувањата.

Побарувања од повисок исплатен ред

Член 117

Во побарувања од повисок исплатен ред спаѓаат нето плати, придонеси од плата за пензиско и инвалидско осигурување и надоместоци за периодот од последните три месеца пред отворањето на стечајната постапка; обештетување за повредите при работа кои што работникот ги претрпел кај должникот, како и за професионални заболувања и неисплатени надоместоци на платите за времетраењето на неискористениот редовен годишен одмор за тековната календарска година.

Побарувања од пониски исплатни редови

Член 118

(1) Побарувањата од пониските исплатни редови се намираваат по следниов редослед:

- 1) каматите на побарувањата на стечајните доверители што пристигнале од денот на отворањето на стечајната постапка;
- 2) трошоците што за одделни доверители ќе настанат со нивното учество во постапката;
- 3) паричните казни за кривично дело или прекршок како споредни последици од кривично дело или прекршок со кои се наметнува обврска за плаќање пари;
- 4) побарувањата за бесплатна чинидба на должникот и
- 5) побарувањата за враќање на заем или друго соодветно барање со кои се надоместува имотот на содружник, односно акционер.

(2) Каматите на побарувањата на стечајните доверители од пониските исплатни редови и трошоците што за тие доверители ќе настанат со нивното учество во постапката се од ист ред како и побарувањата на тие доверители.

Непристигнати побарувања

Член 119

(1) Непристигнатите побарувања пристигнуваат со денот на отворањето на стечајната постапка.

(2) Ако на побарувањата од ставот (1) на овој член не започнала обврската да се плаќа камата, ќе се смета како на нив да се плаќала законска камата и побарувањата ќе се намалат за износот на пресметаната законска камата од времето од отворањето на стечајната постапка до пристигнатоста на побарувањето.

Побарувања подложни на раскинлив или одложен услов

Член 120

(1) Побарувањата подложни на раскинлив услов ќе се земат предвид во стечајната постапка како побарувања што не подлежат на раскинлив услов, ако доверителот даде средства за обезбедување дека ќе го врати она што го примил од имотот што влегува во стечајната маса кога ќе настапи тој услов.

(2) На доверителот чие побарување е врзано за одложен услов му се обезбедуваат соодветни средства од имотот што влегува во стечајната маса. Ако одложниот услов не настапи до конечната делба на имотот, таквото побарување се гаси, а обезбедените средства ќе им се распоредат на другите доверители.

Одговорност на повеќе лица

Член 121

Доверител на кој повеќе лица му одговараат за исполнување на иста чинидба во целост, може во стечајната постапка против секој од должниците да го истакнува, до наполно намирување, целиот износ што го побарувал во времето на отворање на стечајната постапка.

Права на солидарни содолжници и гаранти

Член 122

(1) Солидарните содолжници и гарантите на должникот можат да го пријават своето побарување што ќе го стекнат во иднина против должникот по основ на правото на регрес, само ако доверителот не го пријавил своето побарување.

(2) Солидарните содолжници и гарантите на должникот можат како стечајни доверители да бараат да им се врати она што за должникот го платиле пред или по денот на отворањето на стечајната постапка, ако им припаѓа право на регрес спрема должникот.

(3) Солидарните должници и гарантите можат да поднесат и барање да им се обезбеди и износот што ќе го платат за должникот сразмерно на износот што би им припаднал како стечајни доверители.

(4) Одредбите од ставот (3) на овој член соодветно се применуваат и на побарувањата на банките и на другите лица за обезбедување средства за наплата на можните побарувања и тоа по основ на банкарски гаранции или неотповикливи документиран акредитиви што ќе бидат платени за должникот.

Пресметување на побарувања

Член 123

(1) Непаричните побарувања се пријавуваат во вредност што може да се процени во време на отворањето на стечајната постапка. Определените побарувања се пријавуваат во вредност што ја имале пред отворањето на стечајната постапка.

(2) Побарувањата изразени во странска валута или во пресметковни единици се пресметуваат во домашна валута по средниот валутен курс на денот на отворањето на стечајната постапка во местото одредено за плаќање.

Повремени давања

Член 124

Побарувањата што имаат за предмет повремени давања, чиј износ и траење се определени, се пријавуваат во износ што се добива кога ќе се соберат сите идни периодични исплати, намалени за каматите наведени во членот 119 од овој закон.

Глава петта

ИЗЛАЧНИ ДОВЕРИТЕЛИ

Излачни права

Член 125

(1) Лице кое врз основа на свое стварно или лично право може да докаже дека некој предмет не спаѓа во стечајната маса, не е стечаен доверител. Неговото право на издвојување на предметот ќе се утврдува според правилата што важат за остварување на тие права надвор од стечајната постапка.

(2) Правото на издвојување од ставот (1) на овој член ќе се утврдува за уделите, хартиите од вредност, освен акциите, како и за другите финансиски колатерали.

(3) Ако правото на лицето од ставот (1) на овој член е запишано во јавна книга, стечајниот должник мора да докаже дека предметот на кој тоа право се однесува спаѓа во стечајната маса.

(4) Продавачот на кој куповната цена не му е исплатена во целост, може да бара да му се врати стоката што од друго место му е испратена на должникот пред денот на отворање на стечајната постапка, а до денот на

отворањето на таа постапка не пристигнала во одредишното место, односно ако до тој ден должникот не ја презел (право на пребарување - потрага).

(5) Право на пребарување - потрага има и комисионер за купување стока.

(6) Ако должникот ја презел стоката што стигнала во одредишното место само на чување пред денот на отворањето на стечајната постапка, продавачот има право на враќање, но има право по редовен пат да ги оствари своите права во врска со таа стока како излачен доверител.

Земјоделско земјиште во државна сопственост

Член 126

(1) За земјоделското земјиште што го користел стечајниот должник, кое во евиденцијата на Државниот завод за геодетски работи се води како земјиште на Република Македонија, стечајниот судија донесува решение за престанок на правото на користење од страна на стечајниот должник и го враќа во владение на Република Македонија, во рок од осум дена од правосилноста на решението за отворање на стечајната постапка, освен ако на земјиштето има трајни вложувања (долгогодишни насади, објекти, иригациони системи и друга инфраструктура).

(2) Во случај кога земјиштето во сопственост на државата има трајни вложувања (долгогодишни насади, објекти, иригациони системи и друга инфраструктура), по утврдувањето на вредноста на трајните вложувања кои влегуваат во стечајната маса, доколку се продаваат, купуваат долгогодишните насади, купувачот е должен во рок од три месеца од денот на купопродажбата да склучи договор со органот на државната управа надлежен за работите од областа на земјоделството, шумарството и водостопанството, заради уредување на натамошниот начин на користење на земјоделското земјиште. Новиот корисник на земјоделското земјиште има обврска да му го уплати на стечајниот должник износот на проценетата вредност на трајните вложувања.

(3) Ако на земјиштето од ставот (1) на овој член има трајни вложувања кои се стечајна маса на должникот и тие бидат впаричени, купувачот е должен, по правосилноста на решението на стечајниот судија, да склучи договор со надлежното министерство за натамошно користење на земјоделското земјиште.

(4) Во случај кога е отворена стечајна постапка, а не е донесено решение од ставот (1) на овој член, судот ќе го донесе решението во рок од 30 дена, но најдоцна до заклучување на стечајната постапка.

(5) Ако биде усвоен план за реорганизација на стечајниот должник, правото на користење на земјоделското земјиште во државна сопственост, заедно со трајните вложувања од ставот (1) на овој член, преминува на лицето определено со планот за реорганизација кој бил усвоен и тоа е должно во рок од два месеца од денот на прифаќање на планот за реорганизација, да склучи договор за закуп за натамошно користење на земјоделското земјиште, со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на земјоделството, шумарството и водостопанството.

Надомест за излачни права

Член 127

(1) Ако пред отворањето на стечајната постапка должникот неовластено го отуѓил предметот, чие издвојување можело да се бара, излачниот доверител може да бара да му се пренесе правото на противчинидба, ако таа се уште не е извршена. Тој може да бара противчинидба од стечајната маса ако таа се уште може да се издвои од таа маса. Доверителот може да бара и надомест на штета што ја претрпел со неовластеното отуѓување и тоа како стечаен доверител ако отуѓувањето го извршил должникот пред отворањето на стечајната постапка, а како доверител на стечајната маса, ако отуѓувањето го извршил привремениот стечаен управник по поведувањето на стечајната постапка, односно стечајниот управник по отворањето на стечајната постапка.

(2) Ако не се исполнети условите од ставот (1) на овој член, излачниот доверител може како стечаен доверител да бара надомест за претрпена штета ако предметот е неовластено отуѓен пред отворањето на стечајната постапка.

Глава шеста

РАЗЛАЧНИ ДОВЕРИТЕЛИ

Право на одвоено намирување од предмети и права запишани во јавните книги

Член 128

(1) Доверителите кои имаат заложно право или право на намирување на некој предмет или право што се запишани во јавни книги (во Државниот завод за геодетски работи, Централниот регистар, во други соодветни регистри и слично), имаат право на одвоено намирување на тој предмет или право според закон.

(2) Со правото од ставот (1) на овој член е изедначено и правото на намирување од акции, удели, други хартии од вредност и други финансиски колатерали.

Право на намирување од договори за финансиски колатерал

Член 129

(1) Договорот за финансиски колатерал и правата стекнати врз основа на него имаат правно дејство (остануваат во сила) и по отворањето на стечајната постапка или спроведувањето на планот за реорганизација.

(2) Правата стекнати врз основа на договор за финансиски колатерал или кој било аранжман за финансиски колатерал имаат правно дејство, односно остануваат во сила во однос на обезбедувањето кое не пристигнало со отворањето на стечајната постапка или со спроведувањето на планот на реорганизација.

(3) Нетинг (аранжман) има правно дејство, односно останува во сила, дури и кога е отворена стечајната постапка или започнато спроведувањето на планот за реорганизација над должникот, односно и кога корисникот на колатералот доделува, оптоварува или на друг начин располага со обезбеденото побарување.

(4) Договорен финансиски колатерал склучен или спроведен на денот на отворањето на стечајна постапка или на денот кога предлогот за спроведување на планот за реорганизација е поднесен, има правно дејство, односно не може да се оспорува, ако е договорен пред донесувањето на одлуката за отворање на стечајната постапка или пред усвојувањето на предлогот на планот за реорганизација.

(5) Договорен финансиски колатерал склучен или спроведен по отворањето на стечајната постапка или по усвојувањето на планот за реорганизација има правно дејство, односно не може да се оспорува ако корисникот на колатералот докаже дека кога се склучувал договорот за финансиски колатерал или за време на одобрувањето на финансискиот колатерал не знаел и не можел да знае за овие постапки.

(6) Обврската за пренесување на дополнителен финансиски колатерал во случај на намалување на вредноста на финансискиот колатерал или зголемување на обезбеденото побарување, како и постоење на одредба со која се утврдува постоење на право на замена на финансискиот колатерал, имаат правно дејство, односно не може да се оспоруваат, ако настанале на денот кога е поднесен предлогот за отворање на стечајна постапка или на денот кога е поднесен предлогот за спроведување на планот за реорганизација, но пред отворање на стечајната постапка, не земајќи предвид дека обезбеденото побарување е пристигнато.

(7) Во другите случаи одредбите од ставовите (1) до (7) на овој член не го исклучуваат применувањето на одредбите од овој закон во однос на оспорувањето на правните дејства во стечајот.

Право на одвоено намирување на други заложни доверители

Член 130

(1) Доверителите кои на некој предмет од стечајната маса имаат некакво заложно право, што не е запишано во јавна книга, во согласност со овој закон, имаат право на одвоено намирување на своето побарување, на каматите и на трошоците од вредноста на невладетелскиот заложен предмет.

(2) По отворањето на стечајната постапка, закуподавецот на недвижност може да ги пријави побарувањата на се уште неисплатената закупнина, но најмногу за последните три месеца пред отворањето на стечајната постапка. Тој нема право да пријави побарување на име надоместок на штета поради предвременно раскинување на договорот за закуп од страна на стечајниот управник. Наведените ограничувања во врска со периодот на кој мора да се однесува побарувањето на неплатената закупнина и во врска со побарувањето надоместок на штета поради предвременно раскинување на договорот од страна на стечајниот управник, нема да се

применуваат на закуподавецот ако предмет на договорот за закуп е земјоделско земјиште.

Други различни доверители

Член 131

Со доверителите наведени во членот 132 од овој закон изедначени се:

- 1) доверителите на кои должникот поради обезбедување на нивните побарувања им предал некој подвижен предмет или им пренел некое право;
- 2) доверителите кои имаат право на задржување на некој предмет, бидејќи нешто употребиле во корист на тој предмет, во мера во која нивното побарување по таа основа се уште не ја преминува постојната корист;
- 3) доверителите кои правото на задржување го имаат врз основа на закон и
- 4) Република Македонија или од неа овластено правно лице, ако предметот за кој постои обврска за плаќање царина или данок служи за нивно обезбедување ако такво право е утврдено со закон.

Различни доверители како стечајни доверители

Член 132

Доверителите со право на одвоено намирување можат да продолжат да ги остваруваат своите права како и другите стечајни доверители само ако се откажат да го остварат своето побарување преку одвоено намирување или ако не успеат одвоено да се намират до распределбата на стечајната маса.

Глава седма

ДОВЕРИТЕЛИ НА СТЕЧАЈНАТА МАСА

Обврски на стечајната маса

Член 133

- (1) Од стечајната маса најнапред се намируваат трошоците на стечајната постапка и другите обврски на стечајната маса.
- (2) Трошоците на стечајната постапка се намируваат пред сите други обврски на стечајната маса според нивната големина.
- (3) Другите обврски на стечајната маса се намируваат сразмерно на нивната големина откако ќе се исплатат побарувањата на новите доверители - кредитори кои стекнале својство на доверител по отворањето на стечајната постапка.

Трошоци на стечајната постапка

Член 134

- (1) Во трошоци на стечајната постапка спаѓаат:

- 1) судските трошоци на стечајната постапка;
- 2) наградите и надоместоците за трошоците на привремениот стечаен управник, на стечајниот управник и на членовите на одборот на доверители;
- 3) трошоците за комунално и техничко одржување на имотот на стечајниот должник;
- 4) други трошоци за кои со овој закон е определено дека ќе се намируваат како трошоци на стечајната постапка и
- 5) трошоци направени за упис во јавните книги.

(2) Доколку стечајниот управник заклучи дека е во најдобар интерес за доверителите должникот да продолжи со деловно работење со кое ќе се отстранат штетите што можат да настанат ако тоа се запре и за тоа добие одобрение од стечајниот судија, тогаш тој може да земе необезбеден кредит и да создаде необезбеден долг, како трошок на стечајната постапка. Стечајниот судија, пред да го даде одобрението, е должен да прибави согласност од одборот на доверители ако е основан.

(3) Доколку стечајниот управник не може да земе необезбеден кредит, стечајниот судија по претходно одобрение на собранието на доверители, донесено на начин на кој се гласа за одобрување на планот за реорганизација, со решение ќе одобри стечајниот управник да земе обезбеден кредит како трошок на стечајната постапка: со ставање заложно право на имотот што влегува во стечајната маса, над кој не е воспоставено заложно право и со ставање заложно право со послаб приоритет над имот од стечајната маса врз кој веќе постои заложно право.

Други обврски на стечајната маса

Член 135

Во другите обврски на стечајната маса спаѓаат:

- 1) обврските засновани со дејствата на стечајниот управник или на друг начин со управувањето, со впаричувањето и со поделбата на стечајната маса, а коишто не спаѓаат во трошоци на стечајната постапка;
- 2) побарувањата на адвокатите за дадените услуги според адвокатската тарифа во текот на последните шест месеца пред отворањето на стечајната постапка во врска со заштитата и остварување на правата на должниците што влегуваат во стечајната маса;
- 3) обврските од двострано товарни договори ако нивното исполнување се бара од стечајната маса или мора да следи по отворањето на стечајната постапка;
- 4) обврските врз основа на неоснованото збогатување на масата или стекнување без основа и
- 5) обврските врз основа на договорите за работа на вработените кај стечајниот должник по отворањето на стечајната постапка.

Дел петти

ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД ОТВОРАЊЕТО НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

Глава прва

ОСНОВАНИ ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ

Ден на настапување на правните последици

Член 136

(1) Правните последици од отворањето на стечајната постапка настапуваат наредниот ден кога огласот за отворање на стечајната постапка ќе биде истакнат на огласната табла.

(2) Ако решението за отворање на стечајната постапка по повод жалба биде укинато, а во повторна постапка стечајната постапка биде одново отворена, ќе се смета дека правните последици од отворањето на стечајната постапка настапиле од денот кога првото решение за отворање на стечајната постапка било истакнато на огласната табла.

(3) Со денот на отворањето на стечајната постапка престанува да тече каматата на необезбедените побарувања.

(4) На обезбедените побарувања се пресметува камата ако е договорена, но со право на наплата на каматата само до износот на вредноста на имотот којшто служи за обезбедување на побарувањето.

(5) Ако по намирувањето на сите останати побарувања има расположливи средства за исплата, стечајниот судија може да одобри пресметување и плаќање на камати и по поднесувањето на предлогот за поведување на стечајна постапка.

(6) Каматата од ставовите (4) и (5) на овој член се пресметува според закон, освен ако поинаку не е договорено.

Преминување на правата од должникот на стечајниот управник

Член 137

Со отворањето на стечајната постапка престануваат правата на членовите на органите на управување, управителот, односно директорот или друг орган на управување, застапниците и полномошниците, како и на членови на органите за надзор. Правата на членовите на органите на управување, управителот, односно директорот или друг орган на управување, застапниците и полномошниците во поглед на располагањето со имотот на стечајниот должник и на другите права кои соодветно се остваруваат заради спроведување на стечајната постапка преминуваат на стечајниот управник и тоа на начин, во обем и според условите утврдени во овој закон.

Забрана за отуѓување или оптоварување

Член 138

(1) Забраната за отуѓување или за оптоварување на имотот на должникот, која е определена со одредбите на други закони само заради заштита на интересите на определени лица, во стечајната постапка е без дејство.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на забраната за отуѓување и оптоварување на имотот на должникот до кое дошло во врска со постапката за извршување или обезбедување.

Располагање на должникот

Член 139

(1) Располагањето на поранешните застапници на должникот - правно лице, односно на должникот - поединец со имотот од стечајната маса по настапувањето на правните последици од отворањето на стечајната постапка се без правно дејство.

(2) На барање на другата страна ќе и се врати нејзината противчинидба од стечајната маса, ако со неа е зголемена вредноста на стечајната маса.

(3) Ако поранешниот застапник на должникот - правно лице, односно должникот - поединец располага со имотот од стечајната маса спротивно на ставот (1) од овој член, за преземените обврски, одговара лично со својот имот.

Исполнувања во корист на должникот

Член 140

Ако по отворањето на стечајната постапка некое лице директно ја исполни обврската на застапникот на должникот - правно лице или на должникот - поединец пред денот на објавувањето на огласот за отворање на стечајната постапка, иако обврската требало да се исполни во корист на стечајната маса, со таквото исполнување се ослободува од својата обврска ако докаже дека во време на исполнувањето не знаел дека стечајната постапка е отворена.

Наследство

Член 141

(1) Ако должникот пред отворањето или во текот на стечајната постапка наследил имот или примил легат, само тој има право да го прифати или да се откаже од наследството или од легатот. Исто така, само должникот има право да бара или да се откаже од деловите од оставината за кои тој може да бара издвојување врз основа на живеењето во заедничко домаќинство или врз основа на заедничкото стопанисување со оставителот.

(2) Кога на местото на должникот како наследник може да стапи некое друго лице, стечајниот управник не смее да располага со предметите што претставуваат дел од наследениот имот, ако според прописите што го

регулираат наследувањето тој пренос би бил неполноважен во случај соодветниот наследник да успее во своето наследно - правно барање.

Поделба на имот на правна заедница

Член 142

(1) Ако должникот со некое трето лице е во сосопственичка или во некоја друга правна заедница или ортаклак, поделбата на имотот ќе се изврши надвор од стечајната постапка. За обврските од таквиот однос може да се бара одвоено намирување од уделот на должникот.

(2) Во стечајната постапка без дејство се одредбите од договорот со кој во правните заедници од ставот (1) на овој член, се исклучува трајно или за определено време правото на раскинување на таквата заедница или со кои за тоа се утврдува посебен отказан рок. Истото важи и за одредбите на тестаментот на кој се темели заедницата, како и за соодветниот договор на сонаследниците.

Преземање парници

Член 143

(1) Парниците што во времето на отворањето на стечајната постапка биле во тек за имотот што влегува во стечајната маса, ќе ги преземе стечајниот управник, во име и за сметка на должникот.

(2) Ако стечајниот управник веднаш по продолжувањето на парницата која била во прекин го признае тужбеното барање или се откаже од тужбеното барање, спротивната странка ќе може да ги оствари трошоците на парничната постапка само како стечаен доверител. Во спротивно, парничните трошоци ќе се намират како долгови на стечајната маса.

Побарувања на стечајните доверители

Член 144

Стечајните доверители можат да ги остварат своите побарувања спрема должникот само во стечајната постапка.

Престанок на правата стекнати со извршување или обезбедување

Член 145

Ако стечајниот доверител во текот на последните 90 дена пред поднесувањето предлог за отворање на стечајна постапка или потоа, со судско извршување или со обезбедување, стекне некое различно или слично право над имотот на должникот што влегува во стечајната маса, тоа право престанува со отворањето на стечајната постапка.

Забрана на извршување и обезбедување

Член 146

(1) По отворањето на стечајната постапка одделните стечајни доверители не можат против должникот да бараат обезбедување на побарувањата или извршување на делови од имотот што влегува во стечајната маса, ниту на друг имот на должникот.

(2) Доверителите кои не се стечајни доверители во текот на стечајната постапка не се овластени да бараат присилно извршување или обезбедување на идните побарувања на должникот - поединец по основ на договор за работа, или други слични правни работи, освен присилно извршување или обезбедување заради наплата на барање за издршка и на други побарувања што можат да се намират од оној дел на приходот на должникот од работниот однос од кој не може да се намират побарувањата на другите доверители.

(3) Постапките на извршувањето и обезбедувањето од ставовите (1) и (2) на овој член што се во тек во времето на отворањето на стечајната постапка се прекинуваат.

(4) По отворањето на стечајната постапка излачните, односно разлачните доверители, можат заради остварување на своите права да поведат против должникот постапки на извршување и обезбедување според правилата за извршување и обезбедување. Прекинатите постапки на извршување и обезбедување што тие доверители ги повеле пред отворањето на стечајната постапка, ќе продолжат и ќе се спроведат според правилата за извршување и обезбедување.

Решение на стечајниот судија за прекинување на постапка за извршување

Член 147

(1) На барање на разлачен доверител или стечаен управник, стечајниот судија може да донесе решение со кое ќе ја прекине постапката за извршување согласно со членот 146 став (4) од овој закон, ако на доверителот му обезбеди соодветна заштита на обезбеденото побарување. Под соодветна заштита на обезбедено побарување се подразбира обезбедување утврдено со одлука на судот со кое вредноста на гаранциите е поголема од вредноста на побарувањата на доверителот, така што нема по која било основа да се намали можноста доверителот да го наплати своето побарување и да претрпи штета во текот на постапката.

(2) Со заштитата од ставот (1) на овој член на разлачниот доверител мора да му се обезбеди:

1) соодветна компензација за секое можно намалување на обезбеденото побарување по пат на готовински исплаќања или

2) соодветна замена или дополнително обезбедување со поседување на дел од имотот или

3) гаранција за каматата која ќе се акумулира, така што вредноста на гаранцијата, во моментот на поднесувањето на барањето ќе го обезбеди побарувањето.

(3) Кога доверител или друго лице намири обезбедено побарување на обезбеден доверител според обврска преземена во стечаен план, на обезбедениот доверител му престанува правото да бара извршување на обезбеденото побарување. Исполнувањето на обврската се констатира во судска одлука на стечајниот судија која е правна основа за бришење од јавните книги на оптоварувањето на стечајната маса.

Забрана на извршување заради остварување на побарувања спрема стечајната маса

Член 148

(1) Во периодот од шест месеца од моментот на отворањето на стечајната постапка нема да се дозволи присилно извршување заради намирување на побарувањата што претставуваат обврски на стечајната маса во стечајната постапка, освен во случаите кога побарувањето произлегува од правна работа преземена од страна на стечајниот управник.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува и на:

- 1) обврските на стечајната маса од двострано товарни договори што стечајниот управник одлучил да ги исполни;
- 2) обврските од траен облигационен однос за времето по првиот рок во кој стечајниот управник можел да го откаже договорот и
- 3) обврските од траен облигационен однос ако стечајниот управник примил противчинидба во корист на стечајната маса.

Исклучување на другите облици на правно стекнување

Член 149

(1) По отворањето на стечајната постапка не може полноважно да се стекнуваат права на делови од имотот што влегува во стечајната маса и кога тоа стекнување не се заснова на располагањето на должникот или на присилното извршување или обезбедување во корист на стечајниот доверител.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на случаите на стекнување врз основа на располагањето на стечајниот управник, на судска продажба, работи на излачните и на разлачните доверители во согласност со овој закон, како и на случаите на стекнување со доверба во јавните книги.

Заедничка штета

Член 150

Надомест на штетата што заеднички ја претрпеле стечајните доверители заради намалување на имотот што влегува во стечајната маса пред или по отворањето на стечајната постапка (заедничка штета), во текот на стечајната постапка може да бара само стечајниот управник. Ако барањата за надомест на штетата се насочени против стечајниот управник, таквите барања може да ги истакнува само ново поставениот стечаен управник.

Лична одговорност на неограничено одговорните содружници

Член 151

Ако стечајна постапка е отворена над имотот на правно лице во кое постојат неограничено одговорни содружници, односно членови личната неограничена одговорност на тие содружници, односно членови за обврските на тоа правно лице во текот на стечајната постапка, може да ја побара само стечајниот управник.

Задржување на правото на пребивање

Член 152

Ако стечајниот доверител во времето на отворањето на стечајната постапка имал, врз основа на закон или договор, право на пребивање, отворањето на стечајната постапка не го ограничува тоа право.

Стекнување право на пребивање во текот на стечајната постапка

Член 153

(1) Ако во времето на отворањето на стечајната постапка побарувањата или едно од побарувањата што треба да се пребијат, се уште се под одложен услов или се уште не пристигнале или побарувањата не се насочени на истородни чинидби, до пребивање ќе дојде дури откако ќе бидат исполнети потребните услови за тоа. Во вакви случаи нема да се применуваат одредбите на членовите 119 и 123 од овој закон. Пребивањето е исклучено ако побарувањето со кое треба да се изврши пребивањето станало безусловно и пристигнало пред пребивањето да стане возможно.

(2) Дозволено е пребивањето на побарувања што гласат на различни валути или пресметковни единици. Пресметувањето се врши според курсот што важи во местото на плаќање во времето на приемот на изјавата за пребивање.

Недопуштено на пребивање

Член 154

Пребивање не е допуштено, ако:

- 1) стечајниот доверител станал гарант во полза на стечајната маса дури по отворањето на стечајната постапка;
- 2) стечајниот доверител го стекнал своето побарување од друг доверител дури по отворањето на стечајната постапка;
- 3) стечајниот доверител го стекнал побарувањето со цесија за последната година пред отворањето на стечајната постапка, а знаел или морал да знае дека должникот станал неспособен за плаќање или дека против него е поднесен предлог за отворање на стечајна постапка. Исклучително пребивање ќе биде дозволено ако се работи за побарување што е отстапено во врска со исполнување на неисполнети договори, или за

побарување што оживеало со успешно побивање на правна работа на должникот;

4) стечајниот доверител ја стекнал можноста за пребивање со правна работа што може да се побива и

5) доверителот чие побарување треба да се намира од имотот на должникот – поединец што не влегува во стечајната маса, а должникот го долгува на стечајната маса.

Забрана за примање на поштенски пратки

Член 155

(1) За да се откријат или да се спречат правните работи на должникот на штета на доверителите, стечајниот судија, на барање на стечајниот управник или по службена должност, ќе донесе решение со кое ќе нареди одредени или сите поштенски пратки за должникот да му се доставуваат нему, на стечајниот управник. Стечајниот судија ќе го донесе ваквото решение откако ќе го сослуша должникот, освен ако поради посебните околности на случајот таквото сослушување би можело да ја загрози целта на донесувањето на таквата одлука. Ако должникот претходно не бил сослушан, стечајниот судија на барање на доверител е должен да образложи зошто така постапил и дополнително да го сослуша должникот веднаш штом ќе престанат да постојат причините поради кои таквото сослушување не било спроведено.

(2) Стечајниот управник има право да ги отвора пратките што ќе му се доставуваат, но е должен пратките што не се однесуваат на стечајната маса, без одлагање да му ги испрати на стечајниот судија. Стечајниот судија има право на увид во другите пратки.

(3) Против решението за одредување на забрана за примање на поштенски пратки должникот има право на посебна жалба. Откако ќе го сослуша стечајниот управник или доверител, стечајниот судија со решение ќе ја укине забраната ако оцени дека таа повеќе не е потребна.

Издршка од стечајната маса

Член 156

(1) Собранието на доверители одлучува во кој обем ќе им се дава издршка од стечајната маса на должникот - поединец и на неговото семејство.

(2) До одлуката на собранието на доверители, стечајниот судија на предлог на стечајниот управник може да му одреди нужна издршка на должникот. На ист начин издршката им се гарантира и на лицата кои тој е должен по закон да ги издржува.

(3) Одредбите на овој член на соодветен начин ќе се применат на лично одговорните содружници на должникот кои имаат овластување за застапување.

Глава втора

ИСПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВНИТЕ РАБОТИ

Право на стечајниот управник на избор

Член 157

(1) Ако должникот и неговиот содоговорник на денот на отворањето на стечајната постапка не исполнеле или не исполнеле во целост некој двострано товарен договор, стечајниот управник може да го исполни договорот наместо должникот и да бара исполнување од другата договорна страна.

(2) Ако стечајниот управник го одбие исполнувањето, другата договорна страна може да ги остварува своите побарувања поради неисполнување само како стечаен доверител. Ако другата договорна страна е должна прва да го исполни договорот и ако таа го повика стечајниот управник да се изјасни за своето право на избор, управникот е должен во рок од осум дена со препорачана пратка да ја извести таа договорна страна дали има намера да побара исполнување на договорот. Ако не постапи така, стечајниот управник нема да може да бара исполнување.

Фиксни договори и термински договори

Член 158

(1) Ако испораката на стока што има пазарна или берзанска цена е договорена за фиксно определено време или во фиксен рок, а тоа време или истекот на рокот настапи дури по отворањето на стечајната постапка, другата договорна страна не може да бара исполнување, туку само надоместок поради неисполнување на фиксните договори.

(2) Ако за финансиско исполнување што има пазарна или берзанска вредност е определено време или рок, а тоа време или истекот на тој рок настапи по отворањето на стечајната постапка, другата страна не може да бара исполнување, туку само надоместок поради неисполнување на фиксните договори.

(3) За финансиско исполнување од ставот (2) на овој член, особено се сметаат:

- 1) испорака на благородни метали;
- 2) предавање на хартии од вредност или слични права, ако стекнување удел во некое трговско друштво не е сторено со намера за воспоставување тајна врска со тоа друштво;
- 3) плаќања во пари што се исполнуваат во странска валута или во некоја пресметковна единица;
- 4) плаќања во пари чии износи се директно или индиректно одредени со курсот на странската валута или пресметковната единица, со каматна стапка на побарувањето или со цената на други стоки или услуги и
- 5) опциите и другите права на испорака или парични чинидби во смисла на одредбите од точките 1 до 4 на овој став.

(4) Ако работите за финансиско исполнување се опфатени со еден рамковен договор за кој е предвидено дека во случај на повреда на договорните одредби тој може да биде раскинат само во целост, сите тие работи ќе се сметаат како еден двострано товарен договор во смисла на одредбата од членот 157 ставови (1) и (2) на овој закон.

(5) Надоместокот поради неисполнување на работите наведени во овој член се состои во разликата меѓу договорената цена и пазарната или берзанската цена, што вториот работен ден по отворањето на стечајната постапка во местото на исполнување важи за договорите со договорено време на исполнување. Другата страна своето побарување на таквиот надоместок може да го оствари само како стечаен доверител.

Деливи чинидби

Член 159

Ако долгуваната чинидба е делива и ако другата страна својата чинидба во времето на отворањето на стечајната постапка веќе делумно ја исполнила, таа своето побарување на противчинидбата што одговара на нејзината делумно исполнета чинидба ќе може да го оствари како стечаен доверител, дури и ако стечајниот управник побара исполнување на преостанатиот дел од чинидбата. Другата страна нема право поради неисполнување на своето побарување на противчинидбата од стечајната маса да бара враќање на она што со делумното исполнување на нејзината чинидба пред отворањето на стечајната постапка преминало во имотот на должникот.

Прибелешка

Член 160

(1) Ако во јавната книга е запишана прибелешка заради обезбедување на барањето за стекнување или укинување на права на некои од недвижностите на должникот или на некое право запишано во корист на должникот или заради обезбедување на барање за промена на содржината или на редот на тоа право, доверителот може да го намира своето побарување како доверител на стечајната маса. Истото важи и ако должникот презел некои натамошни обврски спрема доверителот, па во целост или делумно не ги исполнил.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член на соодветен начин ќе се примени и на прибелешките запишани во Централниот регистар и во други соодветни регистри.

Задржување на правото на сопственост

Член 161

(1) Ако должникот пред отворањето на стечајната постапка продал подвижен предмет со задржување на правото на сопственост и на купувачот му го предал предметот во владение, купувачот може да побара исполнување на договорот за продажба. Истото важи и ако должникот презел натамошни обврски спрема купувачот, па во целост или делумно не ги исполнил.

(2) Ако пред отворањето на стечајната постапка должникот купил подвижен предмет, при што продавачот и по предавањето на предметот го задржал правото на сопственост, стечајниот управник има право на избор во согласност со одредбите на членот 149 од овој закон. Стечајниот управник не е обврзан да ја даде изјавата во врска со својот избор до одржувањето на извештајното собрание, по што тој мора да го стори тоа без одлагање. Одредбата од овој став нема да се применува ако до одржувањето на извештајното собрание се очекува битно намалување на вредноста на подвижниот предмет, а доверителот го известил стечајниот управник за таа околност.

Потрајно обврзни односи

Член 162

(1) Договорите за закуп на недвижности или на простории, во кои должникот се појавува како закуподавец, остануваат во сила во корист на стечајната маса.

(2) Одборот на доверители може да одлучи да престане договорот за закуп од ставот (1) на овој член и да го задолжи стечајниот управник да го откаже договорот.

(3) Ако закупопримачот не се исели по истекот на отказниот рок, стечајниот судија донесува решение со кое ќе му наложи да се исели. Против тоа решение може да се изјави жалба до стечајниот совет.

(4) Правата што се однесуваат на времето пред отворањето на стечајната постапка другата договорна страна може да ги оствари само како стечаен доверител.

Располагање со побарувања од закупен однос

Член 163

(1) Ако должникот како закуподавец на недвижност или просторија пред отворањето на стечајната постапка располагал со побарувања од закупен однос за некое подоцнежное време, тоа располагање е правно полноважно само во делот кој се однесува на закупнината за календарскиот месец што тече во времето на отворањето на стечајната постапка. Ако отворањето на постапката настапило по петнаесеттиот ден во месецот, располагањето произведува правно дејство и за следниот календарски месец.

(2) Располагањето од ставот (1) на овој член, особено се однесува на наплатата на закупнината. Располагањето врз основа на присилно извршување е изедначено со договорното располагање.

(3) По исклучок од членовите 153 став (2) и 154 точка 4 на овој закон, закупецот може да ги пребие своите побарувања спрема должникот со побарувањата на должникот од закупниот однос во смисла на одредбата од ставот (1) на овој член.

Должникот како закупец

Член 164

(1) Договорите за закуп на недвижност или на просторија во кои должникот е закупец, стечајниот управник може да ги откаже придржувајќи се на законскиот отказан рок, без оглед на тоа што во конкретниот договор бил договорен некој друг отказан рок. Ако стечајниот управник изјави отказ, другата договорна страна може како стечаен доверител да бара надомест на штета причинета од предвремен престанок на договорен однос.

(2) Секоја страна е должна во рок од 15 дена да ја извести другата страна за тоа дали има намера да се откаже од договорот, а ако тоа не го стори го губи правото на откажување.

(3) Ако должникот во времето на отворањето на стечајната постапка се уште не ја презел недвижноста или просторијата, стечајниот управник и другата договорна страна можат да се откажат од договорот. Ако стечајниот управник го откаже договорот, другата страна може како стечаен доверител да бара надоместок на штета причинета од предвремениот престанок на договорот.

Забрана на откажување на договорот за закуп

Член 165

(1) Ако должникот е закупец, другата договорна страна не може да го откаже договорот за закуп по поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка:

1) поради доцнењето на плаќањето на закупнината до кое дошло пред отворањето на стечајната постапка и

2) поради влошувањето на имотната состојба на должникот.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, другата договорна страна може да го откаже договорот за закуп по поднесување на предлогот за отворање на стечајната постапка, ако со тоа се согласи одборот на доверители. Ако договорот за закуп остане во сила стечајниот должник има обврска редовно да ја плаќа договорената закупнина, а побарувањето врз основа на тој договор спаѓа во прв исплатен ред, како трошок на стечајната постапка.

(3) Ако стечајната постапка е поведена пред стечајниот должник да ја земе во владение недвижноста како закупец, стечајниот управник и закуподавачот можат да го откажат договорот.

Договори за вработување

Член 166

(1) Со денот на отворањето на стечајната постапка договорите за вработување склучени меѓу работникот и работодавецот - должник престануваат.

(2) Стечајниот управник донесува решение со кое констатира дека договорот за вработување на работникот престанал. Против ова решение не е дозволена жалба.

(3) Стечајниот управник заради остварување на правата на работникот примерок од решението од ставот (2) на овој член го доставува до надлежната служба за посредување при вработување на чие подрачје се наоѓа седиштето на стечајниот должник во рок од три дена од денот на донесувањето.

(4) Со денот на отворање на стечајната постапка престануваат и договорите со кои се уредуваат односите меѓу друштвото со извршните членови на одборот на директори, членовите на управниот одбор, односно управителите.

(5) Стечајниот управник може, по претходно добиена писмена согласност од стечајниот судија, да склучува нови договори за вработување на определено време за завршување на започнатите работи и за отстранување на можните штети. Ако има потреба од склучување нови договори, приоритет ќе имаат поранешните работници кои биле вработени кај должникот.

(6) Платите и надоместоците на работниците ги определува стечајниот управник во согласност со закон и колективен договор, а врз основа на претходно добиена писмена согласност од стечајниот судија.

(7) Платите и надоместоците од ставот (6) на овој член се намируваат како обврски на стечајната маса.

Престанок на налогот и на договорот за извршување на работите

Член 167

(1) Налогот на должникот што се однесува на имотот што влегува во стечајната маса престанува со отворањето на стечајната постапка.

(2) Налогопримачот е должен заради отстранување на штетата да продолжи со извршувањето на работата што не трпи одлагање и по отворањето на стечајната постапка се додека стечајниот управник не го преземе извршувањето на работата. Побарувањата на налогопримачот во врска со така продолженото извршување на работата се намируваат како побарувања на доверител на стечајната маса.

Понуди

Член 168

Понудите дадени на должникот или понудите што ги дал должникот престануваат да важат на денот на отворањето на стечајната постапка, ако до тој ден не се прифатени.

Престанок на полномошното

Член 169

(1) Полномошното на должникот, кое се однесува на имотот што влегува во стечајната маса, престанува со отворањето на стечајната постапка.

(2) Одредбите од членот 167 на овој закон на соодветен начин се применуваат и на полномошното.

Ликвидација

Член 170

Кога јавно трговско друштво, командитно друштво, командитно друштво со акции или друго правно лице во кое постојат неограничено одговорни содружници, односно членови ќе бидат ликвидирани поради отворање на стечајна постапка врз имотот на еден од неограничено одговорните содружници, односно членовите, содружникот, односно членот со право да го застапува соодветното друштво, односно правно лице за своите побарувања што произлегле од привременото продолжување на работите што не трпат одлагање или чие непреземање може да предизвика значителни штети, ќе се рангира меѓу доверителите на стечајната маса.

Ништовност на договорните одредби

Член 171

Договорните одредби со кои однапред се исклучува или се ограничува примената на одредбите од членовите 157 до 170 на овој закон се без правно дејство.

Глава трета

ПОБИВАЊЕ НА ПРАВНИ ДЕЈСТВА НА СТЕЧАЈНИОТ ДОЛЖНИК

Општи одредби

Член 172

(1) Правните дејства преземени пред отворањето на стечајната постапка со кои се нарушува изедначеното намирување на доверителите (оштетувањето на доверителите), односно со кои одделни доверители се ставаат во поповолна положба, стечајниот управник во име на стечајниот должник и стечајните доверители може да ги побива во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Несторувањето на тоа ќе се третира на сосема подеднаков начин како и сторувањето, односно како правно дејство, во смисла на ставот (1) од овој член, ќе се подразбира и пропуштањето на вршење на тие дејства.

Дозволено намирување

Член 173

(1) Правна работа преземена во последните три месеца пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка, со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување во согласност со содржината на неговите права, може да

се побива ако во времето кога е преземена, должникот бил неспособен за плаќање и ако доверителот во тоа време знаел или морал да знае за таа неспособност.

(2) Може да се побива и правната работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување во согласност со содржината на неговите права, ако правната работа е преземена по поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка и ако доверителот во времето на нејзиното преземање знаел или морал да знае за неспособноста за плаќање или за предлогот за отворање на стечајна постапка.

(3) Ќе се смета дека доверителот знаел за неспособноста за плаќање или за предлогот за отворање на стечајна постапка ако знаел за околностите од кои нужно можело да се заклучи дека постои неспособност за плаќање или дека е поднесен предлог за отворање на стечајна постапка.

(4) За лице кое со должникот било блиско во времето на преземањето на работата (член 180) се претпоставува дека знаело за неспособноста за плаќање или за предлогот за отворање на стечајна постапка.

Недозволено намирување

Член 174

(1) Правна работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување, кое што тој немал право да го бара или немал право да го бара на тој начин или во тоа време, може да се побива ако работата е преземена во текот на:

1) последните 30 дена пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајната постапка или потоа, или

2) 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајната постапка, а должникот во тоа време бил неспособен за плаќање или

3) 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајната постапка, а доверителот во времето на нејзиното преземање знаел дека со неа се оштетуваат стечајните доверители.

(2) Ќе се смета дека доверителот знаел дека со работата се оштетуваат доверителите од ставот (1) точка 3 на овој член, ако знаел за околностите врз основа на кои нужно можело да се заклучи дека со неа доверителите се оштетуваат. За лице кое со должникот било блиско во времето на преземањето на работата (член 185) се претпоставува дека знаело за оштетувањето на стечајните доверители.

Правни работи со кои доверителите непосредно се оштетуваат

Член 175

(1) Правната работа на должникот со која стечајните доверители непосредно се оштетуваат може да се побива, ако:

1) е преземена во текот на последните 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајната постапка, ако во времето на нејзиното преземање должникот бил неспособен за плаќање и ако другата страна во тоа време знаела за таа неспособност или

2) е преземена по поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка, а другата страна во времето на правната работа знаела или морала да знае за неспособноста за плаќање или за предлогот за отворање на стечајна постапка.

(2) Со правната работа со која стечајните доверители непосредно се оштетуваат се изедначува правното дејство на должникот со кое должникот губи некое од своите права или поради што повеќе не може да ги оствари, или дејство врз основа на кое може да остане во сила или да се оствари некое имотно - правно побарување против должникот.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член на соодветен начин се применуваат одредбите од членот 173 ставови (3) и (4) на овој закон.

Намерно оштетување

Член 176

(1) Правна работа што должникот ја презел во последните десет години пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка или потоа со намера да ги оштети своите доверители, може да се побива ако другата страна во времето на преземањето на таа работа знаела за намерите на должникот. Знаењето за намерата се претпоставува ако другата страна знаела дека на должникот му се заканува неспособност за плаќање и дека со таа работа се оштетуваат доверителите.

(2) Двострано товарен договор склучен меѓу должникот и нему блиско лице, согласно со членот 180 од овој закон, може да се побива ако со него непосредно се оштетуваат стечајните доверители. Тој договор не може да се побива ако е склучен две години пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка или ако другата страна докаже дека во времето на склучувањето на договорот не била позната намерата на должникот да ги оштети доверителите.

Правни работи без надоместок или со безначаен надоместок

Член 177

(1) Правна работа на должникот без надоместок или со безначаен надоместок може да се побива, освен ако е преземена четири години пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајната постапка.

(2) Ако се работи за вообичаен пригоден подарок со незначителна вредност, работата не може да се побива.

Тајно друштво

Член 178

(1) Може да се побива правна работа со која на таен содружник во тајно друштво влогот во целост или делумно му е вратен или со која во целост или делумно му е простен неговиот удел во настанатата загуба, ако договорот врз кој се темели работата е склучен во последната година пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка над имотот на јавниот содружник или потоа. Оваа одредба ќе се применува и кога

договорот предизвикал, или кога како последица од договорот е предизвикана ликвидација на тајното друштво.

(2) Правната работа од ставот (1) на овој член не може да се побива ако причината за отворањето на стечајната постапка настапила дури по склучувањето на договорот.

Исплата на менични и чековни обврски

Член 179

(1) Од примателот во случај на дозволено намирување согласно со членот 173 од овој закон, не може да се бара враќање на она што должникот му го исплатил врз основа на меница, ако според меничното право во случај да одбие да го прими плаќањето примателот би го изгубил меничното барање спрема другите менични должници.

(2) Исплатениот меничен износ мора да го намира последниот регресен должник, или, ако тој меницата ја продал за сметка на трето лице, тоа трето лице, ако последниот регресен должник или третото лице во времето кога меницата ја продало или ја дало да се продаде, знаеле за неспособноста на должникот за плаќање или за предлогот за отворање на стечајна постапка. Одредбите од членот 173 ставови (3) и (4) на овој закон се применуваат на соодветен начин.

(3) Ставовите (1) и (2) на овој член на соодветен начин се применуваат на исплатите на должникот врз основа на чекови.

Блиски лица

Член 180

(1) За блиски физички лица на должникот - поединец, во смисла на овој закон, се сметаат:

1) брачниот другар на должникот, дури и ако бракот е склучен по правната работа или ако престанал во последната година пред преземањето на работата;

2) роднини на должникот или на брачниот другар во права линија, браќата и сестрите, односно полубраќата и полусестрите на должникот или брачниот другар од точката 1 на овој став, како и брачните другари на тие лица и

3) лица кои живеат во заедничко домаќинство или во трајна животна заедница со должникот или живееле со должникот во последната година што претходела на работата.

(2) За блиски лица на должникот - правно лице, во смисла од овој закон, се сметаат:

1) управителот, односно управителите, членовите на органите на управувањето и членовите на надзорните органи и лично одговорните содружници на должникот и лицата кои во капиталот на должникот учествуваат со повеќе од една четвртина;

2) лице кое поради својата статусно - правна или трудово - договорна врска со должникот има можност да биде запознаено со економската положба на должникот и

3) лица кои имаат лични врски наведени во ставот (1) од овој член со едно од лицата наведени под точката 1 или 2, освен ако лицата наведени под точката 1 или 2 на овој став се со закон обврзани да ја чуваат тајноста на фактите во врска со работењето на должникот.

(3) За поврзани лица се сметаат лицата определени со Законот за трговските друштва.

Засметување на роковите пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка

Член 181

(1) Роковите определени во одредбите од членовите 173 до 180 на овој закон се пресметуваат од почетокот на денот во месецот што по број одговара на денот на кој предлогот за отворање на стечајната постапка е примен во судот. Ако тој ден со тој број не постои, рокот се пресметува од почетокот на наредниот ден.

(2) Ако се поднесени повеќе предлози за отворање на постапка, за предлог се смета првиот предлог поднесен во согласност со овој закон и соодветно образложение дури и ако постапката е отворена по повод некој подоцнежн предлог.

Време на преземање на правното дејство

Член 182

(1) Се смета дека правното дејство е преземено кога ќе настапат неговите правни последици.

(2) Кога заради полноважност на некоја правна работа е потребен упис во јавна книга или во соодветен регистар, ќе се смета дека правната работа е преземена кога ќе бидат исполнети другите претпоставки за нејзината полноважност, кога изјавата на волја за упис ќе стане обврзувачка за должникот и кога другата страна ќе поднесе барање за упис на правната промена.

(3) Ако е поднесено барање за упис на прибелешка заради обезбедување на право на правна промена, на соодветен начин ќе се примени одредбата од ставот (2) на овој член.

(4) Ако правното дејство е со услов или со рок, меродавно е времето на негово преземање, а не времето на настапување на условот или истекот на рокот.

Извршна исправа

Член 183

Може да се побива и правно дејство за кое е добиена извршна исправа и дејство кое е преземено во постапка за присилно извршување, ако е тоа определено со закон.

Плаќање во готово

Член 184

Ако должникот за својата чинидба примил противчинидба со еднаква вредност, што директно (непосредно) влегла во неговиот имот, правното дејство по повод кое чинидбата е извршена може да се побива само под условите од членот 176 на овој закон.

Правни средства и правни последици од побивањето

Член 185

(1) Стечајните доверители и стечајниот управник, во име на стечајниот должник, можат да ги побиваат правните дејства на стечајниот должник.

(2) Тужбата од ставот (1) на овој член може да се поднесе најдоцна до заклучувањето на стечајната постапка.

(3) Тужбата од ставот (2) на овој член се поднесува против лицето спрема кое е преземено побиваното дејство и против должникот ако тој не е тужител.

(4) Ако барањето од ставот (2) на овој член е усвоено, добиеното правно дејство е без дејство спрема стечајната маса и спротивната страна е должна да ги врати во стечајната маса сите имотни користи стекнати врз основа на добиеното дејство.

(5) Примателот на чинидбата без надомест или со незначителен надомест мора да го врати она што го примил, ако знаел или морал да знае дека со таква чинидба ги оштетува доверителите.

(6) Правните дејства на должникот можат да се побиваат и со истакнување приговор во парница без временското ограничување од ставот (2) на овој член.

Правата на противникот на побивање

Член 186

(1) Ако противникот на побивањето го врати назад она што го примил, неговото побарување повторно може да се намири.

(2) Противникот на побивањето има право да бара неговата противчинидба да му се врати од стечајната маса, ако од таа маса се уште може да се издвои или ако масата е збогатена со вредноста на чинидбата. Инаку противникот на побивањето може своето право на враќање на противчинидбата да го оствари како стечаен доверител.

Побивање против правни следбеници

Член 187

(1) Правно дејство на должникот може да се побива и против наследник или друг универзален правен следбеник на противникот на побивањето.

(2) Правно дејство може да се побива против другите правни следбеници на противникот на побивањето, ако:

- 1) правниот следбеник во времето на стекнување знаел за околностите врз кои се темели можноста за побивање на стекнувањето на неговиот правен претходник;
- 2) правниот следбеник во времето на стекнување спаѓал во лицата кои се блиски на должникот согласно со членот 180 од овој закон, освен ако докаже дека во тоа време не знаел за околностите на кои се темели можноста за побивање на стекнувањето на неговиот правен претходник и
- 3) на правниот следбеник му е отстапено она што е стекнато без надоместок или со незначителен надоместок.

Правни дејства по отворањето на стечајната постапка

Член 188

- (1) Правно дејство преземено по отворањето на стечајната постапка што останува во сила според правилата за веродостојност на она што е запишано во јавните книги, може да се побива според правилата за побивањето на правно дејство преземено пред отворањето на стечајот.
- (2) Рокот за тужба од членот 185 на овој закон почнува да тече од настапувањето на правните последици од правното дејство.

Глава четврта

РАСПРЕДЕЛБА

Намирување на стечајните доверители

Член 189

- (1) Стечајните доверители ќе се намируваат дури по заклучувањето на испитното (верификационо) рочиште. Намирувањето на стечајните доверители се врши преку авансна распределба на средствата, како и со конечна распределба.
- (2) Кога во стечајната маса ќе бидат прибрани доволно парични средства веднаш се распределуваат меѓу доверителите во стечајната постапка (авансна распределба).

План за распределба

Член 190

- (1) Пред да започне со распределбата на средствата, стечајниот управник ќе состави предлог на план за распределба.
- (2) Предлогот на планот за распределба содржи вкупен износ на побарувањата, износот на паричните средства достапен за распределба од стечајната маса, список на побарувањата што ќе се земат предвид при распределбата, процентот на намирување на доверителите, како и износот на паричните средства кои ќе бидат издвоени за намирување на побарувањата на доверителите чии побарувања биле оспорени. Овој план

ќе биде депониран во стечајното досие за увид на учесниците во стечајната постапка.

План за авансна распределба

Член 191

(1) По пристигнување на средствата на сметката, стечајниот управник е должен во рок од осум дена да состави предлог на план за авансна распределба. Овој предлог на план веднаш се доставува до членовите на одборот на доверители на одобрување. По одобрувањето од одборот на доверители, стечајниот управник го доставува предлогот на планот до стечајниот судија и сите доверители опфатени со планот. Во предлогот на планот стечајниот управник издвојува соодветен износ кој што е потребен за исплата на неисплатените и предвидени трошоци на стечајната маса.

(2) Во рок од осум дена од денот на доставувањето на планот за авансна распределба, доверителите имаат право на приговор до стечајниот судија.

(3) Стечајниот судија е должен да ги разгледа приговорите на доверителите, доколку има потреба да направи одредени исправки во овој план и да донесе решение со кое ќе го одобри планот за авансна распределба.

(4) Решението со кое се одобрува планот за авансна распределба се доставува до стечајниот управник кој е должен во рок од осум дена да изврши исплата на паричните средства на сметките на доверителите. По извршената исплата на средствата стечајниот управник е должен да состави посебен извештај за извршената исплата и да го достави до стечајниот судија, одборот на доверители, како и да го депонира во стечајното досие на должникот за увид на доверителите.

Разгледување на оспорените побарувања

Член 192

(1) Доверителот, чие побарување не било утврдено, може во рок од осум дена од денот на доставување на планот за авансната распределба, на стечајниот управник да му достави доказ дека поднел тужба за утврдување на побарувањето и за кој износ, или дека се вмешал во постапката што веќе се води во врска со тоа побарување.

(2) Ако доверителот од ставот (1) на овој член го достави доказот од ставот (1) на овој член, стечајниот управник ќе издвои сразмерен дел на средства за намирување на соодветното побарување. Вака издвоениот дел нема да се распределува, а ќе биде задржан додека не биде донесена правосилна одлука во врска со оспореното побарување.

(3) Ако доверителот не го доставил доказот во рокот предвиден во ставот (1) од овој член до стечајниот управник, го губи правото да биде намирен во стечајната постапка за побарувањето што не е утврдено.

Намирување на доверителите со право на одвоено намирување

Член 193

(1) Доверителот со право на одвоено намирување, кој целосно не се намирил со продажба на имотот над кој има воспоставено право на одвоено намирување, е должен во рок од 15 дена од денот на извршената продажба да го извести стечајниот управник. Стечајниот управник е должен да го внесе доверителот во планот за распределба за остатокот на ненаплатеното побарување. Ако доверителот не го извести навреме стечајниот управник и не му поднесе докази, ненамиреното побарување на тој доверител нема да биде земено предвид при натамошната распределба.

(2) Ставот (1) од овој член нема да се применува ако стечајниот управник е овластен да располага со предметот врз кој постои правото за одвоено намирување.

Намирување на побарувањата што подлежат на одложен услов

Член 194

(1) При авансната распределба ќе биде земен предвид целиот износ на побарувањето врзано за одложен услов. При таа распределба ќе се издвои од средствата наменети за распределба и ќе се задржи делот потребен за намирување на тоа побарување.

(2) При конечната распределба нема да се земат предвид побарувањата врзани за одложен услов ако можноста за настапувањето на тој услов е толку оддалечена и неверојатна што тоа побарување на денот на распределбата е безвредно. Во таков случај, делот што според ставот (1) од овој член бил издвоен и задржан за намирувањето на тоа побарување слободно може да се пренесе во средствата наменети за конечната распределба.

(3) Побарувањата врзани за раскинлив услов се земаат предвид при распределбата ако доверителот даде средства за обезбедување дека ќе го врати она што го примил од стечајната маса кога ќе настапи тој услов.

Дополнително намирување

Член 195

На доверителите кои не биле земени предвид при авансната распределба, а кои ги исполнуваат условите наведени во членовите 192 и 193 од овој закон, при следната дополнителна распределба ќе им биде авансиран износ од остатокот на стечајната маса на начин што нив ќе ги стави на исто рамниште со другите веќе авансирани доверители. Дури потоа ќе може да се пристапи кон намирување на другите доверители.

Конечна распределба на средствата

Член 196

(1) Конечната распределба на средствата ќе биде извршена со план за конечна распределба веднаш по целосно впаричување на имотот што влегува во стечајната маса.

(2) Предлогот на планот за конечна распределба се подготвува по истата постапка и на начин, како и предлогот на планот за авансна распределба.

(3) Стечајниот управник го подготвува предлогот на планот од ставот (1) на овој член во рок од осум дена од денот на пристигнување на средствата на сметката на стечајниот должник. Стечајниот управник е должен да состави и завршна сметка и завршен извештај.

(4) Стечајниот управник веднаш ги доставува предлогот на планот за завршна распределба, завршната сметка и завршниот извештај до членовите на одборот на доверители на согласност. По дадената согласност, стечајниот управник ги доставува предлогот на планот, завршната сметка и завршниот извештај до стечајниот судија кој ги објавува на огласната табла во судот.

(5) Против доставениот предлог на план за конечна распределба стечајните доверители имаат право на приговор во рок од осум дена од денот на објавувањето на огласната табла на судот. Приговорот се поднесува до стечајниот судија.

(6) Стечајниот судија во рок од осум дена одлучува по приговорите од ставот (5) на овој член и со решение го одобрува предлогот на планот за конечна распределба. Решението се доставува до доверителите кои поднеле приговор против предлогот на планот за конечна распределба и до стечајниот управник, а се депонира и во стечајното досие за увид на сите доверители.

(7) Против решението од ставот (6) на овој член право на жалба до стечајниот совет имаат доверителите чии приговори биле одбиени.

Завршно собрание на доверителите

Член 197

(1) Стечајниот судија во наредните три дена од денот на одобрувањето на планот за конечна распределба свикува завршно собрание на доверителите на кое тие:

- 1) ќе расправаат за завршната сметка и за завршниот извештај;
- 2) ќе го потврдат планот за конечна распределба на средствата и
- 3) ќе решаваат за предметите и правата што претставуваат дел од имотот што влегува во стечајната маса што не биле отуѓени, наплатени или претворени во пари.

(2) Одлуките на завршното собрание се донесуваат со мнозинство од утврдените побарувања претставени од присутните доверители.

(3) Ако собранието на доверители не го потврди планот за конечна распределба, конечна одлука донесува стечајниот судија. При донесувањето на одлуката стечајниот судија ќе ги цени причините за одбивање на планот за конечна распределба.

(4) Планот за конечната распределба на средствата и одлуките на завршното собрание на доверители го извршува стечајниот управник. Стечајниот управник е должен веднаш по потврдувањето на планот да изврши исплата на паричните средства на сметките на доверителите. По извршената исплата на средствата стечајниот управник е должен да состави посебен извештај за извршената исплата и да го достави до стечајниот судија, до одборот на доверители, како и да го депонира во стечајното досие на должникот за увид на доверителите.

Депонирање на задржаните средства

Член 198

Средствата што во конечната распределба биле издвоени и задржани, стечајниот управник со согласност на стечајниот судија ќе ги депонира кај соодветна банка за натамошна распределба, на начин и според условите утврдени во овој закон.

Вишок што произлегол од конечната распределба

Член 199

(1) Ако побарувањата на сите доверители во стечајната постапка со конечната распределба бидат намирени во целост, стечајниот управник ќе го пренесе на должникот сиот преостанат вишок од стечајната маса или паричните средства.

(2) Ако должникот не е физичко лице, на сите лица кои поседуваат удели или акции во основната главнина на должникот, стечајниот управник ќе им го пренесе делот од тој вишок што би им припаднал на тие лица при ликвидација на должникот согласно со Законот за трговските друштва.

Глава петта

ЗАКЛУЧУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

Решение за заклучување на стечајната постапка

Член 200

(1) Веднаш по извршувањето на конечната распределба на средствата, односно и на другиот имот на должникот, стечајниот судија ќе донесе решение за заклучување на стечајната постапка.

(2) Решението од ставот (1) на овој член се објавува согласно со членот 10 од овој закон и одредбите на членовите 69 став (6) и 72 став (2) од овој закон. Во решението за заклучување на стечајната постапка, стечајниот судија определува заклучувањето на стечајната постапка да се запише во трговскиот регистар, во јавните книги во кои се запишуваат правата врз недвижностите и во други соодветни регистри. Примерок од решението им се доставува на органите кои ги водат регистрите, односно јавните книги.

(3) Со заклучувањето на стечајната постапка и бришењето од трговскиот, односно од друг регистар, во кој е запишан должникот, правното лице - должник престанува да постои. Ако стечајната постапка завршила со усвојување план за реорганизација на должникот, се врши соодветен упис во трговскиот, односно во друг регистар во кој е запишан должникот заради спроведување на одобриениот план за реорганизација.

(4) Должникот трговец - поединец (во натамошниот текст: должник - поединец) со заклучувањето на стечајната постапка го губи својството трговец - поединец. Совесниот должник - поединец со заклучувањето на стечајната постапка може да побара ослободување од преостанатите обврски, под условите предвидени со овој закон.

(5) Стечајниот управник по целосната распределба е должен:

1) да ја извести банката и да побара бришење на сметката, а ако има остаток на средства кои сеуште не биле распределени по кој било основ на овој закон, да ги депонира како судски депозит и

2) да ја среди архивската граѓа согласно со Законот за архивската граѓа и архивската граѓа во изворна, комплетна и средена состојба со попис и опис, како и документарниот материјал со подолги рокови на чување, платни списоци, ЕВТ-2 картони, обрасци М-4 и пријави и одјави на вработените да ги предаде во Државниот архив на Република Македонија.

(6) Стечајниот управник има обврска да постапи според ставот (5) на овој член соодветно на Законот за архивската граѓа и професионалните стандарди за чување на документацијата.

(7) Стечајниот судија нема да ја одобри наградата на стечајниот управник, ако не ги исполни обврските од ставот (5) на овој член.

Решение за спроведување на дополнителна (одложена) распределба

Член 201

(1) По барање на стечајниот управник или по барање на стечаен доверител или по службена должност, стечајниот судија ќе донесе решение за спроведување на дополнителна или одложена распределба, ако по завршното собрание:

1) издвоените и задржаните средства станале достапни за распределба;

2) средствата исплатени од стечајната маса повторно биле вратени назад и

3) биле идентификувани (определени) предметите и правата што претставувале дел на имотот што влегува во стечајната маса (новопронајден имот).

(2) Заклучувањето на стечајната постапка не го спречува стечајниот судија да донесе решение за спроведување на одложена распределба.

(3) Стечајниот судија може да не донесе вакво решение и да ги пренесе достапните средства или идентификуваните предмети на должникот, ако смета дека со оглед на малата вредност на износот или на предметот и трошоците на евентуалната дополнителна распределба, предавањето на должникот би било многу посоодветно. Донесувањето решение за одложена (дополнителна) распределба, стечајниот судија може да го

услови со авансирање на средства за намиравање на трошоците на таквата дополнителна распределба.

(4) Средствата од ставот (1) на овој член се чуваат на судскиот депозит од членот 200 став (5) на овој закон.

Жалба

Член 202

(1) Решението со кое се одбива спроведување на дополнителна распределба, стечајниот судија ќе го достави до предлагачот. Против решението на стечајниот судија, предлагачот има право да изјави жалба до стечајниот совет во рок од осум дена.

(2) Решението со кое се дозволува спроведување на дополнителна распределба, стечајниот судија ќе го достави на стечајниот управник и на должникот. Против ова решение должникот може да изјави жалба до стечајниот совет во рок од осум дена по приемот на решението.

Спроведување на дополнителна распределба

Член 203

Кога стечајниот судија донел решение за спроведување на дополнителна распределба, стечајниот управник ќе ја распредели достапната сума или приходите остварени од располагањето со идентификуваниот (определениот) предмет, врз основа на завршниот извештај. За таквата распределба, стечајниот управник ќе му поднесе посебен извештај и посебна сметка на стечајниот судија.

Дополнително сразмерно намиравање

Член 204

Доверителите на стечајната маса можат да побараат дополнително намиравање на своите побарувања само од средствата што преостанале во стечајната маса, а за средствата за кои стечајниот управник дознал:

- 1) дури по утврдувањето на делот наменет за авансна распределба;
- 2) за време на конечната распределба или
- 3) кога било донесено решение за спроведување на дополнителна (одложена) распределба, по нејзиното објавување.

Глава шеста

ЗАПИРАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

Запирање поради непостоење имот што влегува во стечајната маса

Член 205

(1) Ако по отворањето на стечајната постапка се утврди дека имотот што влегува во стечајната маса нема да биде доволен за намирување на трошоците на постапката, стечајниот судија ќе ја запре таа постапка и ќе донесе решение за заклучување на стечајната постапка. Стечајниот судија нема да ја запре постапката, ако биде авансиран доволен износ на средства од доверител.

(2) Пред да ја запре стечајната постапка, стечајниот судија ќе ги сослуша собранието на доверители, стечајниот управник и доверителите на стечајната маса.

(3) Сите парични средства достапни во стечајната маса, пред запирањето на таа постапка, стечајниот управник ќе ги употреби за намирување на дотогаш направените трошоци во постапката, сразмерно на нивните износи. Стечајниот управник веќе нема да биде обврзан да располага со имотот што влегува во стечајната маса, односно тој веќе нема да биде обврзан тој имот да го претвори во пари, а распределбата се врши без впаричување.

Известување за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса

Член 206

(1) Ако трошоците на стечајната постапка се покриени, но имотот што влегува во стечајната маса не е доволен за намирување на другите пристигнати обврски на стечајната маса, стечајниот управник ќе го извести стечајниот совет за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса. Оваа одредба ќе се применува и тогаш кога постои само веројатност дека на денот на нивното пристигнување, имотот нема да биде доволен за намирување на другите постојни обврски на стечајната маса.

(2) Обврските на стечајниот управник да управува и да располага со имотот што влегува во стечајната маса продолжуваат и по известувањето за недоволноста на имотот.

(3) Стечајниот судија го објавува известувањето согласно со членот 10 од овој закон за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса. Ова известување ќе им биде доставено лично на доверителите на стечајната маса.

Намирување на доверителите на стечајната маса

Член 207

(1) Стечајниот управник ги намирува обврските на стечајната маса по следниов редослед и сразмерно на износот на подеднакво рангираните обврски:

1) трошоци на стечајната постапка;

2) обврски на стечајната маса што станале правно обврзувачки по известувањето за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса, што не се класификуваат како трошоци на стечајната постапка и

3) други обврски на стечајната маса, вклучувајќи ја како последна издршката дадена според членот 156 од овој закон.

(2) За обврски на стечајна маса според ставот (1) точка 2 од овој член се сметаат:

1) обврски од двострано товарни договори, за чие исполнување стечајниот управник се изјаснил дури по доставувањето на известувањето за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса;

2) обврски што произлегуваат од договори за закуп, договори за дело, договори за работа или од други слични потрајни обврзни односи, за периодот по првиот ден на кој стечајниот управник имал право да го раскине таквиот договор, по известувањето за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса и

3) обврски што произлегуваат од договори за закуп, договори за дело, договори за работа или од други слични потрајни обврзни односи, ако и до мерката до која стечајниот управник барал нивно исполнување за сметка на стечајната маса, по известувањето за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса.

Забрана за извршување

Член 208

Ако стечајниот управник дал известување за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса, веднаш по тоа известување нема да се дозволи извршување заради намирување на побарувањата од имотот што влегува во стечајната маса наведени во членот 207 став (1) точка 3 од овој закон.

Запирање на постапката по известувањето дека не постои имот што влегува во стечајната маса

Член 209

(1) Откако стечајниот управник ќе го распредели имотот што влегува во стечајната маса, според одредбите на членот 207 од овој закон, стечајниот судија веднаш ќе донесе решение за заклучување на стечајната постапка.

(2) За своето работење по доставеното известување за недоволноста на имотот што влегува во стечајната маса, стечајниот управник ќе поднесе посебна завршна сметка и посебен завршен извештај.

(3) Ако по заклучувањето на стечајната постапка биле идентификувани (определени) одредени предмети или права што претставувале составен дел на имотот што влегува во стечајната маса, стечајниот судија, по барање на стечајниот управник или по барање на доверител на стечајната маса или по службена должност, ќе нареди одложена, односно дополнителна распределба. На оваа одложена распределба соодветно се применуваат членовите 201 став (3), 202 и 203 од овој закон.

Запирање на постапката поради дополнително утврдено непостоење на основи за отворање стечајна постапка

Член 210

По барање на должникот, стечајниот судија ќе ја запре стечајната постапка ако должникот докаже дека по отворањето на таа постапка тој не е неликвиден или непосредно не му претстои неликвидност, ако стечајната постапка е отворена поради тие причини. Стечајниот судија ќе го прифати предлогот на должникот за запирање на стечајната постапка ако на стечајниот судија му поднесе соодветни докази дека повеќе не постојат причините според кои е отворена стечајната постапка.

Запирање на постапката со согласност на доверителите

Член 211

(1) На барање на должникот, стечајниот судија ќе ја запре стечајната постапка, ако должникот, по истекот на рокот за пријавување на побарувањата поднесе заверени писмени изјави кај нотар за согласност за запирање на постапката на сите стечајни доверители што ги пријавиле своите побарувања.

(2) На предлог на должникот, стечајниот судија може да ја запре стечајната постапка и пред истекот на рокот за пријавување на побарувањата, ако не се познати други доверители, освен оние кои дале согласност според ставот (1) на овој член.

Постапка по предлогот за запирање на стечајната постапка

Член 212

(1) Стечајниот судија ќе го објави барањето за запирање на стечајната постапка што должникот го поднел според членовите 210 и 211 од овој закон. Поднесеното барање ќе биде депонирано во стечајното досие и ставено на увид на странките. Во случаите наведени во членот 211 од овој закон, барањето ќе биде придружено со изјави за согласност дадени од страна на доверителите. Секој стечаен доверител може да изјави приговор против барањето за запирање на постапката во рок од осум дена од денот на објавувањето на барањето за запирање на стечајната постапка.

(2) Пред да донесе одлука по барањето од ставот (1) на овој член, стечајниот судија ќе ја сослуша странката што го поднела барањето, стечајниот управник и одборот на доверители, ако таков одбор бил основан. Ако некој од стечајните доверители изјавил приговор против таквото барање, стечајниот судија пред да донесе решение, ќе го сослуша и тој доверител.

(3) Пред запирањето на стечајната постапка, стечајниот управник ќе ги исполни сите обврски и ќе ги намира сите неоспорени побарувања што претставуваат обврски на стечајната маса. За сите оспорени побарувања стечајниот управник ќе даде соодветно обезбедување.

Објавување и правно дејство на запирањето на стечајната постапка

Член 213

(1) Стечајниот судија ќе го објави решението со кое ја запрел, односно ја заклучил стечајната постапка според членовите 205, 209, 210 или 211 од овој закон и причините за запирање на таа постапка. Стечајниот судија однапред ќе ги извести должникот, стечајниот управник и одборот на доверители за датумот од кој ќе започне запирањето на стечајната постапка да произведува правно дејство согласно со членот 10 став (1) од овој закон. Во овој случај соодветно ќе се применува членот 199 од овој закон.

(2) По запирањето на стечајната постапка должникот повторно го стекнува правото слободно да управува и да располага со имотот што влегол во стечајната маса.

(3) Решението со кое стечајниот судија ја запрел, односно ја заклучил стечајната постапка, согласно со овој закон, го доставува до трговскиот регистар, односно до друг соодветен регистар, со барање да се изврши соодветен упис во регистарот.

(4) Примерок од решението од ставот (1) на овој член се доставува и до Централниот регистар.

Жалба

Член 214

(1) Против решението со кое стечајниот судија ја запрел, односно ја заклучил стечајната постапка, согласно со членовите 205, 210 или 211 од овој закон, секој доверител може да изјави жалба до стечајниот совет во рок од осум дена. Должникот, исто така, може да изјави жалба во рок од осум дена ако стечајната постапка е запрена врз основа на членот 205 од овој закон.

(2) Должникот може да изјави жалба и против решението на стечајниот судија со кое се одбива неговото барање за запирање на стечајната постапка, поднесено според членот 210 или 211 од овој закон. Жалбата се изјавува во рок од осум дена по приемот на решението.

(3) За изјавените жалби од ставовите (1) и (2) на овој член одлучува стечајниот совет.

Дел шести

ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА

Глава прва

СОСТАВУВАЊЕ НА ПЛАНОТ

Основни одредби

Член 215

(1) Стечајната постапка која опфаќа реорганизација се спроведува според план за реорганизација којшто се сочинува во писмена форма.

(2) Ако се исполнети условите определени со овој закон, план за реорганизација може да се поднесе:

1) истовремено со поднесување на предлог за поведување на стечајна постапка од страна на должникот или од доверителот;

2) по предлог на доверител по отворањето на стечајната постапка до денот на одржувањето на извештајното собрание и

3) по предлог на стечајниот управник, според одлуката, односно инструкциите на собранието на доверители.

(3) План за реорганизација во смисла на одредбите на овој дел од законот, може да се спроведе на следниов начин:

1) ќе му се препушти на должникот управување или располагање со целиот или со еден дел од неговиот имот, освен ако со овој закон поинаку не е уредено;

2) ќе се спроведе соодветна статусна измена со цел да се пренесе имотот на должникот или еден дел од имотот на должникот на едно или на повеќе лица кои постојат или кои ќе бидат основани;

3) должникот ќе се спои со едно или со повеќе лица;

4) ќе се продаде цел или дел од имотот на должникот, со или без правата на одвоено намирување;

5) ќе се подели целиот или дел од имотот на должникот меѓу доверителите;

6) ќе се определи начинот на намирување на стечајните доверители;

7) ќе се намират или ќе се изменат правата на одвоено намирување;

8) ќе се намалат или одложат исплатите на обврските на должникот;

9) обврските на должникот ќе се претворат во кредит;

10) ќе се намири некоја или сите обврски на должникот кон доверителите со удел или со акции кои ги поседуваат содружниците, односно акционерите;

11) ќе се преземе гаранција или ќе се даде друго обезбедување за исполнување на обврските на должникот;

12) ќе се претвори некоја или сите обврски на должникот кон доверителите во удел или акции во реорганизираниот должник, во износ според претходна процена од страна на овластен проценител на нето вредноста на основната главнина на друштвото;

13) дополнително вложување;

14) ќе се дозволи зголемување на основната главнина на друштвото преку издавање на акции и удели за доверителите или за нови инвеститори;

15) измена на договорот за друштвото, статутот, односно друг основачки акт или друг акт на стечајниот должник со кој се определуваат посебни права на подносителот на планот за реорганизација;

16) согласност на стечајниот должник за прифаќање на лично управување согласно со овој закон и

17) секој друг начин или мерка која е во согласност со закон.

(4) Преносот на акциите се врши без посредување на берзата. За издавањето на новите акции не е потребна согласност од Комисијата за хартии од вредност.

(5) По правосилноста на решението за одобрување на планот за реорганизација, стечајниот управник поднесува барање за промена на уписите во Централниот депозитар за хартии од вредност за преносот на акциите, како и за акциите издадени според планот за реорганизација и ја известува Комисијата за хартии од вредност за извршеното зголемување на основната главнина.

Поднесување план за реорганизација

Член 216

(1) Овластениот субјект за поднесување план за реорганизација има обврска да му поднесе на стечајниот судија план за реорганизација најдоцна во рок од 45 дена од денот на добивањето на овластувањето.

(2) По барање на овластениот субјект за поднесување план за реорганизација стечајниот судија може да го продолжи рокот за подготвување на планот уште 15 дена. Со претходна одлука на одборот на доверители донесена со двотретинско мнозинство одборот на доверители може рокот да го продолжи уште најмногу за 60 дена.

(3) Кога собранието на доверители на извештајното рочиште го задолжило овластениот субјект да подготви план за реорганизација, подготвениот план за реорганизација се доставува до стечајниот управник и до стечајниот судија, а кога стечајниот управник е обврзан според овој закон да го подготви планот за реорганизација, планот го доставува до стечајниот судија и до одборот на доверители веднаш по неговото изготвување.

(4) Ако во определениот рок не биде поднесен план за реорганизација, со решение на стечајниот судија постапката веднаш продолжува со впаричување на имотот.

(5) Доколку се поднесени повеќе различни планови за реорганизација, стечајниот судија ќе го прифати оној план за кој дало согласност собранието на доверители, односно одборот на доверители ако е основан.

Содржина на планот

Член 217

Планот за реорганизација содржи подготвителен (декларативен) и спроведбен дел. Со планот за реорганизација се приложуваат и исправите наведени во членовите 219 и 224 од овој закон.

Подготвителен (декларативен) дел

Член 218

Подготвителниот (декларативниот) дел на планот за реорганизација ќе ги опише мерките што се преземени и мерките што треба да се преземат по отворањето на стечајната постапка со цел да се создаде основа за задоволување на правата на учесниците, податоци за основите и за ефектите на стечајниот план, други информации што би можеле да бидат релевантни за одлуката на доверителите во врска со прифаќањето на планот и за неговото одобрување од страна на стечајниот судија.

Содржина на планот за реорганизација

Член 219

(1) Планот за реорганизација ги содржи (спроведбен дел):

- 1) мерките и средствата за реализација на планот, како и детален опис на мерките кои е потребно да се преземат и начинот на кој ќе се спроведе реорганизацијата;
- 2) висината на паричните износи или имотот кој ќе служи за целосно или делумно намирување според исплатниот ред, вклучувајќи ги и обезбедените и необезбедените доверители, како и постапката за намирување на побарувањата и временската динамика на нивното плаќање (намирување);
- 3) описот на постапката за продажба на имотот со наведување на имотот кој ќе се продава со заложно право или без него и намена на приходите од таа продажба, роковите во кои ќе се изврши планот за реорганизација и роковите за реализација на главните елементи на плановите за реорганизација;
- 4) списокот на членовите на органите на управување и износот на нивните надоместоци;
- 5) списокот на стручните лица кои ќе бидат ангажирани и износот на наградата за нивната работа, како и износот на наградата за работа на стечајниот управник;
- 6) годишните финансиски извештаи за претходните пет години;
- 7) финансиските проекции, вклучувајќи ги проектираните биланси на успех, билансите на состојба и извештајот за паричните текови за наредните пет години;
- 8) процената на паричните износи кои се очекуваат по продажбата на имотот во стечајната постапка, ако лицето е во стечај;
- 9) можноста за создавање нов долг од страна на должникот и видовите на гаранции кои можат да бидат понудени на доверителите - кредитори и инвеститори;
- 10) износот до кој должникот ќе биде ослободен од постојните обврски;
- 11) дефинирањето на начинот и дистрибуцијата на понудената компензација;
- 12) дефинирањето на организациски, менаџерски, законски, финансиски, техничко - технолошки и други мерки за спроведување на планот за реорганизација;

13) деловите кои можат да продолжат со работа, вработувањето и обемот на задоволувањето на доверителите ако планот за реорганизација содржи делумно впаричување на имотот и ефектите што ќе бидат постигнати со тоа;

14) можноста еден или повеќе доверители да ги намират побарувањата на другите доверители, заради остварување на некои од начините на спроведување на планот за реорганизација утврдени во членот 215 од овој закон;

15) датумот на почетокот на примената на планот за реорганизација и

16) други податоци и содржини, како што е тоа определено со овој закон.

(2) Ако планот за реорганизација предвидува само еден доверител, односно санатор да го продолжи работењето на должникот, во тој случај кон планот се приложува и писмена изјава во која тој изјавува дека ќе ја продолжи работата на должникот и ќе биде одговорен за обврските што ќе произлезат во иднина од ваквото работење.

Групирање на доверителите

Член 220

(1) При утврдувањето на правата на учесниците во планот за реорганизација ќе се направи разлика меѓу доверители со право на одвоено намирување и на доверители од повисок исплатен ред, ако нивните права се засегнати од планот.

(2) Другите доверители можат да се организираат во групи според нивните интереси.

(3) Во рамките на секоја група доверители, на сите учесници мора да им бидат дадени еднакви права.

(4) Секој различен третман на учесниците кои формираат една група ќе бара согласност на сите заинтересирани учесници.

Доверители со право на одвоено намирување

Член 221

(1) Со планот за реорганизација нема да се засегне правото на различните доверители кои се намируваат од предметите врз кои постои релевантно различно право, освен ако планот за реорганизација не утврдува нешто друго.

(2) Во содржинскиот дел од планот за реорганизација ќе биде утврден процентот во кој ќе се исплатуваат овие доверители, односно степенот до кој ќе бидат намалени нивните права, детали за роковите на плаќањето, односно за рокот до кој се одложува наплатата на нивните побарувања и секакви други одредби што ќе бидат обврзувачки за овој тип доверители, ако планот не предвидува нешто друго.

Одговорност на должникот

Член 222

(1) Ако планот за реорганизација не утврдува нешто друго, по намирувањето на доверителите во стечајната постапка според одредбите на содржинскиот дел од планот за реорганизација должникот ќе биде ослободен од неговите преостанати обврски кон тие доверители.

(2) Кога должникот е трговско друштво во кое постојат неограничено одговорни содружници, ставот (1) од овој член соодветно ќе се применува и на личната неограничена одговорност на тие содружници.

Сопственички и други стварни права

Член 223

Кога во врска со спроведувањето на планот за реорганизација треба да бидат прибавени, изменети, пренесени или отуѓени сопственички или други стварни права врз подвижни предмети или врз недвижности, содржинскиот дел од планот за реорганизација мора да биде придружен со сите потребни правни изјави за волјата на учесниците. Кога планот за реорганизација се однесува на недвижности и права врз недвижности, тој мора да ги содржи неопходните упатства за сите дејства што треба да бидат преземени во врска со регистрацијата на тие права или товари во соодветните јавни книги во кои се укнижени правата врз недвижностите. Оваа одредба соодветно ќе се применува и кога се работи за права регистрирани во други соодветни регистри.

Натамошни прилози

Член 224

(1) Кога планот за реорганизација предвидува дека должникот ќе продолжи да го води својот деловен потфат (претпријатието) и ако должникот е поединец, планот ќе биде придружен со изјава на должникот за неговата подготвеност да продолжи да го води деловниот потфат (претпријатието) на начин и под услови утврдени во предложениот план за реорганизација. Ако должникот е трговско друштво во кое постојат неограничено одговорни содружници, планот за реорганизација ќе биде придружен со слични изјави на сите неограничено одговорни содружници. Ваквата должникова изјава не е потребна во ситуациите во кои самиот должник го поднел планот за реорганизација.

(2) Кога планот за реорганизација предвидува дека доверителите на должникот ќе стекнат акции, удели, права или интереси во трговско друштво, без оглед на тоа дали се работи за акции, удели, права или интереси во должникот или во трето лице, планот за реорганизација ќе биде придружен со изјави за согласност на сите такви доверители.

(3) Кога некое трето лице се согласило да ги преземе обврските спрема доверителите по прифаќањето на планот за реорганизација, планот за реорганизација ќе биде придружен со изјава за согласност на тоа трето лице.

(4) Кога со планот за реорганизација се предвидени статусни измени на должникот (припојување, спојување, поделба), кон планот треба да се приложат и изјави на правните лица кои ќе учествуваат во статусните измени.

Изјаснување за планот

Член 225

(1) Планот за реорганизација ќе биде доставен на разгледување и за мислење до одборот на доверители и до претставниците на вработените.

(2) Стечајниот судија по добивањето на планот за реорганизација го доставува до одборот на доверители и до стечајниот управник да се изјаснат по планот во рок од 15 дена од денот на доставувањето.

Запирање на располагањето и на намирувањата

Член 226

(1) По барање на должникот или по барање на стечајниот управник, стечајниот судија со решение ќе нареди да запре со располагањето или со распределбата на имотот што влегува во стечајната маса, до степенот до кој таквото располагање или распределба можат да го загрозат или да му наштетат на спроведувањето на поднесениот план за реорганизација.

(2) По барање на должникот, стечајниот управник, одборот на доверители или лицето кое поднело предлог на план за реорганизација, стечајниот судија со решение ќе нареди да не се покренува постапка на одземање на правото на користење на градежно неизградено земјиште, ако градежното земјиште е дел од планот за реорганизација.

Депонирање на планот за реорганизација

Член 227

Планот за реорганизација, заедно со сите свои прилози и заедно со сите примени мислења, ќе биде доставен во судот за увид на учесниците. Рокот за увид изнесува осум дена од денот на доставувањето на планот во судот.

Глава втора

ПРИФАЌАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА ПЛАНОТ ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА

Собрание за расправа и за гласање по предложениот план за реорганизација

Член 228

(1) Стечајниот судија ќе свика собрание на доверителите за расправа и за гласање по предложениот план за реорганизација (во натамошниот текст: собрание за расправа и за гласање по планот за реорганизација) во наредните три дена од денот кога истекол рокот

за увид на планот за реорганизација определен во членот 227 од овој закон. (2) Собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација ќе се одржи во рок кој не е пократок од 21 ден, но не подолг од 30 дена од денот на свикувањето на собранието на доверители.

(3) Стечајниот судија ќе го објави датумот на одржувањето на собранието од ставот (2) на овој член и ќе назначи дека предложениот план за реорганизација и примените изјаснувања се достапни за увид на учесниците во стечајното досие.

(4) Стечајните доверители, доверителите со право на одвоено намирување, должникот и претставниците на вработените ќе бидат известени за одржување на собранието преку негово јавно објавување во еден од три дневни весници со најголем тираж кои што се дистрибуираат на територијата на Република Македонија и преку истакнување на огласна табла во судот и кај должникот.

(5) На свиканото собрание од ставот (2) на овој член се разгледува предложениот план за реорганизација, се утврдуваат гласачките права на доверителите и се гласа по предложениот план за реорганизација.

Спојување со испитното рочиште со собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација

Член 229

Собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација не смее да биде свикано пред да се одржи испитното (верификационото) рочиште. Испитното рочиште и собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација можат да се одржат истовремено.

Гласачки права на стечајните доверители

Член 230

При гласањето за планот за реорганизација, правото на глас на стечајните доверители се остварува со соодветна примена на членот 48 ставови (1), (2) и (3) од овој закон. Доверителите со право на одвоено намирување можат да гласаат само како стечајни доверители ако должникот им е лично одговорен и ако тие се откажале од своето право на одвоено намирување или ако нивните побарувања не биле целосно намирени преку правото за одвоено намирување само за ненамирениот дел.

Гласачки права на доверителите со право на одвоено намирување

Член 231

(1) Ако правниот статус на доверителите со право на одвоено намирување е содржан во планот за реорганизација, на собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација ќе се расправа и за гласачките права на секој од овие доверители одделно. На секој доверител со право на одвоено намирување ќе му биде дадено право на глас ако тоа право не

било оспорено ниту од страна на стечајниот управник, ниту од страна на доверителите со право на одвоено намирување, ниту од страна на стечајните доверители. На оспорените, на одложените и на се уште непристигнатите права на одвоено намирување соодветно ќе се применуваат членовите 48 ставови (2) и (3) и 120 од овој закон.

(2) Доверителите кои до појавувањето на причината за отворање на стечајната постапка едно одредено право го поседувале заеднички или чии права претставувале едно единствено право, при гласањето ќе се сметаат како еден доверител. Одредбата од овој став ќе се применува и кога врз правото постои право на залога или право на плодоуживање.

Потребно мнозинство

Член 232

(1) Се смета дека планот за реорганизација е усвоен ако биде прифатен со просто мнозинство од вкупниот износ на побарувањата од доверителите присутни на собранието, освен ако во планот не е определено поголемо мнозинство или изјаснување по групи.

(2) Доверителите можат да гласаат по пошта со заверена изјава од нотар во која застапникот по закон, односно лице - поединец, јасно го изразил ставот дека гласа за или против прифаќање на планот за реорганизација. Дадениот глас ќе се земе предвид ако стигне до почетокот на седницата на собранието.

Забрана на опструкција

Член 233

Кога и при гласањето не било постигнато потребното мнозинство, ќе се смета дека гласачката група што ја сочинуваат различните доверители ја дала својата согласност, ако:

1) доверителите кои ја формираат таа група не трпат никакви загуби или штети со прифаќањето на планот за реорганизација, во споредба со нивната ситуација без тој план и

2) доверителите кои ја формираат таа група, до една разумна мера учествуваат во економската вредност што отпаѓа на учесниците според одредбите на планот за реорганизација.

Согласност на должникот

Член 234

Ќе се смета дека должникот се согласил со предложениот план за реорганизација, ако тој најдоцна до денот на одржувањето на собранието за расправа и за гласање по планот за реорганизација не се спротивставил на планот во писмена форма, ниту дал посебна писмена изјава до стечајниот судија.

Одобрување на планот за реорганизација

Член 235

(1) По прифаќањето на планот за реорганизација од страна на доверителите, односно по добивањето на согласност од страна на должникот, предложениот план за реорганизација треба да биде одобрен од страна на стечајниот судија.

(2) Решението со кое се одобрува планот за реорганизација го содржи спроведбениот дел од планот што доверителите го прифатиле.

Повреда на постапката

Член 236

Стечајниот судија по службена должност нема да го одобри предложениот план за реорганизација, ако:

- 1) во основа не биле почитувани одредбите што ја регулираат содржината на планот за реорганизација и постапката за неговото донесување, како и одредбите што го регулираат прифаќањето на планот од страна на доверителите и од страна на должникот, а соодветните недостатоци не можат да се отстранат;
- 2) предложениот план бил прифатен на недозволен начин или со помош на недозволен средства, а посебно ако предложениот план за реорганизација става во поповолна положба неког од доверителите;
- 3) не е почитувано правото на приоритет, освен ако доверителите поинаку не се согласат;
- 4) сите доверители од една група не биле подеднакво третираны;
- 5) некоја група доверители е полошо третирана во случај ако должникот би бил ликвидиран, односно имотот на должникот бил впаричен и
- 6) планот не е подготвен во согласност со овој закон.

Доставување на решение

Член 237

По заклучувањето на собранието за расправа и за гласање по предложениот план за реорганизација, стечајниот судија ќе донесе решение со кое го одобрува или го одбива предложениот план, најдоцна во рок од три дена. Решението се доставува до стечајниот управник, до должникот и до стечајните доверители.

Жалба

Член 238

(1) Против решението на стечајниот судија со кое се одобрува или се одбива одобрувањето на предложениот план за реорганизација, доверителите, односно должникот можат да изјават жалба во рок од осум дена до стечајниот совет.

(2) Должникот не може да се спротивстави на планот за реорганизација, ако:

- 1) со прифаќањето на планот за реорганизација должникот не е ставен во понеповолна положба во споредба со неговата ситуација без тој план и
- 2) ниту еден доверител нема да прими имотна корист или друга погодност што го надминува полниот износ на неговото побарување.

Глава трета

ПРАВНО ДЕЈСТВО НА ОДОБРЕНИОТ ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЗОР ВРЗ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНОТ

Овластување за извршување и правно дејство на планот за реорганизација

Член 239

- (1) Правосилното судско решение со кое се одобрува планот за реорганизација е извршна исправа. Лицето овластено со планот за реорганизација за извршување на планот врз основа на правосилното решение со кое се усвојува планот за реорганизација има право и обврска да го спроведува планот и обврска да поднесе барање за упис во трговскиот регистар, во други регистри и во други јавни регистри, односно јавни книги, во Централниот депозитар за хартии од вредност, во Комисијата за хартии од вредност и во други организации и органи, ако е определено со посебен пропис.
- (2) По правосилноста на судското решение со кое се одобрува предложениот план за реорганизација, одредбите од содржинскиот дел на планот стануваат задолжителни за сите учесници. Изјавите дадени според членот 224 ставови (2), (3) и (4) од овој закон стануваат извршни.
- (3) Ставовите (1) и (2) од овој член се применуваат и на сите кои на кој било начин се вклучени во планот за реорганизација, а врз кои се темели создавањето, измената, преносот, ограничувањето или пренесувањето на правата врз предметите или правата, или преносот на акциите или уделите.
- (4) Одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се применуваат и на стечајните доверители кои не ги пријавиле своите побарувања, како и на учесниците кои гласале против предложениот план за реорганизација.
- (5) Планот за реорганизација нема да зафаќа во правата што доверителите во стечајната постапка ги имаат против должниковите солидарни содолжници и гаранџи, како и врз правата на тие доверители врз предметите или правата што не претставуваат дел од имотот што влегува во стечајната маса.
- (6) Со планот за реорганизација должникот ќе се ослободи од побарувањата на своите солидарни содолжници и гаранџи, како и од сите други регресни побарувања против него, на ист начин како што бил ослободен од побарувањата на доверителите во стечајната постапка.
- (7) Кога доверителот примил повеќе од она што било гарантирано со планот за реорганизација, односно кога доверителот се намирил во

поголем процент или во пократок рок од оној што бил утврден во планот, тој е обврзан да го врати применото.

Неисполнување на планот за реорганизација

Член 240

(1) Кога врз основа на содржинскиот дел од планот за реорганизација роковите за наплата биле одложени или било определено дека побарувањата на доверителите во стечајната постапка ќе се исплаќаат во намален износ, одложените рокови за наплата или утврдениот процент за исплата на побарувањата повеќе нема да бидат обврзувачки за доверителот ако должникот во значителна мера не ги извршува своите обврски во однос на тој доверител на начинот и под условите утврдени со планот за реорганизација. Неизвршувањето на обврските во значителна мера ќе постои само кога должникот нема да изврши исплата за намирување на пристигнато побарување, иако претходно доверителот со писмено известување го повикал да го стори тоа оставајќи му рок за исполнување од најмалку 15 дена.

(2) Кога пред целосното спроведување на планот за реорганизација е отворена нова стечајна постапка врз должниковиот имот, одложените рокови за наплата или процентот за исплата на побарувањата утврдени во неуспешниот план за реорганизација повеќе нема да бидат обврзувачки за ниту еден доверител во стечајната постапка.

(3) Планот за реорганизација може да содржи и поинакви одредби и да предвиди нешто друго, меѓутоа планот во ниту еден случај не смее да ја исклучи примената на одредбите од ставот (1) на овој член на штета на должникот.

Оспорени побарувања - се уште ненамирени обврски

Член 241

(1) Кога побарувањето било оспорено на испитното (верификационото) рочиште или кога си уште не е утврден делот од побарувањето на различниот доверител што нема да биде намирен преку одвоеното намирување, за целите на членот 240 став (1) од овој закон нема да се претпостави дека при спроведувањето на планот за реорганизација должникот во значителна мера не ги извршувал своите обврски кон релевантните доверители, ако должникот ги земал предвид тие побарувања до конечното утврдување на оспореното побарување или до конечното утврдување на делот од побарувањето на различниот доверител што не бил намирен ни по одвоеното намирување, до степенот што соодветствува на одлуката на стечајниот судија во врска со правото на глас на тие доверители при гласањето за планот. Ако судијата си уште не донел одлука во врска со гласачките права на наведените доверители, по барање на должникот или на доверителот, стечајниот судија дополнително ќе го утврди степенот до кој должникот привремено ќе ги земе предвид тие побарувања.

(2) Ако конечното утврдување на износот на побарувањето покаже дека должникот не извршил целосна исплата на својот долг, тој ќе мора да го плати заостанатиот долг, односно утврденото побарување што претходно било оспорено и делот од побарувањето на разлучниот доверител што не бил намирен со одвоеното намирување. Ќе се претпостави дека должникот во значителна мера не ги извршил своите обврски што произлегуваат од планот за реорганизација само ако должникот не го плати заостанатиот долг, иако претходно доверителот со писмено известување го повикал да го стори тоа, оставајќи му рок за исполнување од најмалку 15 дена.

(3) Ако конечното утврдување на износот на побарувањето покаже дека должникот исплатил поголем износ од износот на побарувањето или од процентот утврден со планот за реорганизација, или дека должникот исплатил си уште непристигнато побарување, тој може да бара враќање (реституција) на претплатениот износ или на износот што бил платен за намирување на побарувањето што според одредбите на планот за реорганизација си уште не било пристигнато.

Намирување според планот

Член 242

(1) Побарувањата на стечајните доверители утврдени, а неоспорени од страна на должникот на испитното (верификационото) рочиште, можат да се извршуваат заради намирување на побарувањата што биле регистрирани во табелата (шешмата) на пријавени побарувања на правосилно одобрените план за реорганизација, како според извршна пресуда. Оспорените побарувања што подоцна биле правосилно утврдени ќе се третираат подеднакво како и побарувањата што воопшто не биле оспорувани. Во овој случај соодветно ќе се применува членот 204 од овој закон.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член, исто така, ќе се применува и на извршувањата против трето лице, ако тоа со посебна писмена изјава доставена до стечајниот судија дало гаранција или заедно со должникот презело некоја друга обврска во врска со спроведувањето на планот за реорганизација.

(3) Кога доверителот тврди дека должникот во значителна мера не ги извршува своите обврски од планот за реорганизација, тој ќе треба да му докаже на судијата дека по писмен пат го повикал должникот да ја исполни својата обврска и дека изминал предвидениот рок за тоа, но тој не мора да докажува никакви други факти што би претставувале пропуштање на страната на должникот со цел да стекне извршен наслов за своето побарување и да побара извршување заради намирување.

Заклучување на стечајната постапка

Член 243

(1) По правосилноста на решението со кое стечајниот судија го одобрил предложениот план за реорганизација, стечајниот судија ќе донесе посебно решение за заклучување на стечајната постапка.

(2) Пред заклучувањето на постапката, стечајниот управник ќе ги намери побарувањата на доверителите на стечајната маса, ако тие не биле оспорени и ќе даде обезбедување за оспорените побарувања.

(3) Стечајниот судија ќе го објави решението со кое ја заклучил стечајната постапка, заедно со причините за нејзиното заклучување. Должникот, стечајниот управник и членовите на одборот на доверители ќе бидат известени за денот од кој заклучувањето на стечајната постапка ќе започне да произведува правно дејство согласно со членот 10 од овој закон. Во овој случај соодветно ќе се применува и членот 200 став (2) од овој закон.

(4) Стечајниот судија ќе го достави решението од ставот (3) на овој член до трговскиот регистар, односно до соодветниот регистар, за да биде извршен соодветен упис во регистарот.

Правно дејство на заклучувањето на стечајната постапка

Член 244

(1) Стечајниот управник и членовите на одборот на доверители ги имаат овластувањата на овој закон до заклучувањето на стечајната постапка, освен кога со овој закон поинаку не е уредено. По заклучувањето на стечајната постапка субјектот кој се реорганизира според планот за реорганизација стекнува право непречено да располага и да управува со имотот освен со имотот и правата кои според членот 215 ставови (3) и (4) од овој закон се содржани во усвоениот план за реорганизација.

(2) Одредбите од овој закон, според кои во планот за реорганизација се регулираат надзорот и контролата врз спроведувањето на план и за реорганизација, остануваат во сила до времето определено во планот за реорганизација.

(3) Кога стечајниот управник во текот на стечајната постапка поднел тужба за побивање на должниковите правни дејства, тој може да ја продолжи постапката по тужбата дури и по заклучувањето на стечајната постапка, ако тоа било предвидено во содржинскиот дел на планот за реорганизација. Во тој случај, постапката во врска со тужбата ќе се води за сметка на должникот, освен ако планот за реорганизација не предвидува нешто друго.

Надзор и контрола врз спроведувањето на планот за реорганизација

Член 245

(1) Содржинскиот дел од планот за реорганизација може да содржи одредби што ќе го регулираат надзорот и контролата врз спроведувањето на планот по заклучувањето на стечајната постапка.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член, по заклучувањето на стечајната постапка, ќе се врши контрола врз намирувањето на побарувањата на доверителите против должникот според одредбите на содржинскиот дел на планот за реорганизација.

(3) Ако содржинскиот дел од планот за реорганизација предвидува надзор, тој ќе го опфаќа и намирувањето на побарувањата на доверителите според содржинскиот дел од планот за реорганизација против трговските друштва, односно други правни лица формирани по отворањето на стечајната постапка со цел да го преземат или да продолжат да го водат должниковиот деловен потфат (претпријатие) или некој негов дел.

Права и обврски на стечајниот управник

Член 246

(1) Надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација по заклучувањето на стечајната постапка може да му биде доверен на стечајниот управник или на други лица (контролор). За таа цел и натаму ќе постојат овластувањата и обврските на стечајниот управник и на членовите на одборот на доверители, ако таков одбор бил основан, како и надзорот на стечајниот судија. Во овој случај ќе се применува членот 59 став (4) од овој закон.

(2) Додека трае надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација, најмалку еднаш годишно стечајниот управник, односно контролорот ќе поднесува извештај до одборот на доверители, ако таков одбор бил основан и до стечајниот судија за спроведувањето и за натамошните очекувања од спроведувањето на планот за реорганизација. Одборот на доверители и стечајниот судија имаат право во секое време да побараат посебни информации или други периодични извештаи од стечајниот управник, односно од контролорот.

Должност за известување на стечајниот управник

Член 247

Кога стечајниот управник ќе утврди дека побарувањата врз чие намирување врши надзор не се намирени или дека не можат да бидат намирени, тој без одлагање ќе ги извести одборот на доверители и стечајниот судија за тоа. Ако не бил основан одборот на доверители, стечајниот управник ќе ги извести сите доверители кои според содржинскиот дел на планот за реорганизација имаат утврдени права против должникот и трговското друштво, односно другото правно лице што го презело или продолжило да го води должниковиот деловен потфат или некој негов дел.

Правни дејства што бараат претходно одобрение

Член 248

Содржинскиот дел на планот за реорганизација може да предвиди дека за време на надзорот врз неговото спроведување, преземањето на одредени правни дејства од страна на должникот или од страна на трговското друштво, односно другото правно лице што го презело должниковиот деловен потфат, ќе бара претходно одобрение на стечајниот управник. Во овој случај соодветно се применуваат членовите 140 и 141 од овој закон.

Максимален износ на заемот

Член 249

(1) Содржинскиот дел од планот за реорганизација може да предвиди понизок ранговен статус за стечајните доверители и повисок ранговен статус за доверителите чии побарувања произлегуваат од заеми или други кредити дадени за време на надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација на должникот или на трговското друштво, односно правното лице што го презело должниковиот деловен потфат. Во таков случај, содржинскиот дел од планот за реорганизација точно ќе го утврди максималниот износ на тие заеми или други кредити. Наведениот максимум не смее да ја надмине вредноста на предметите и правата во сопственост на должникот наведени во пописот на должниковиот имот што претставува составен дел на планот за реорганизација.

(2) Стечајните доверители можат да бидат пониско рангирани, според ставот (1) од овој член, само во однос на оние доверители чии побарувања произлегуваат од заеми дадени по заклучувањето на стечајната постапка и за време на надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација и само ако збирот на главнината, каматата и трошоците на заемот даден од нивна страна не го надминува утврдениот максимален износ. Договорот за заемот мора да биде склучен во писмена форма и претходно мора да биде одобрен од страна на стечајниот управник, односно од контролорот.

(3) Во овој случај соодветно ќе се применува и членот 118 став (1) точка 5 од овој закон.

Пониско рангиран статус за новите доверители

Член 250

Доверителите чии побарувања произлегуваат од двострано товарни договори склучени по заклучувањето на стечајната постапка за време на надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација, исто така, ќе имаат пониско рангиран статус во споредба со доверителите чии побарувања произлегуваат од заеми дадени според членот 249 од овој закон. Побарувањата настанати пред заклучувањето на стечајната постапка, што произлегуваат од договори за закуп, договори за дело или работа и од други слични потрајни облигации, исто така, ќе добијат пониско рангиран статус ако по заклучувањето на стечајната постапка стечајниот управник можел да ги откаже или раскине, но тој не го сторил тоа. Овие побарувања ќе го добијат тој пониско рангиран статус од моментот кога стечајниот управник можел да го откаже или да го раскине релевантниот договор.

Објавување на надзорот

Член 251

(1) Кога содржинскиот дел на планот за реорганизација предвидува дека по заклучувањето на стечајната постапка стечајниот управник, односно контролорот ќе врши надзор врз спроведувањето на планот, тој факт ќе

биде објавен заедно со решението со кое стечајниот судија ја заклучил стечајната постапка.

(2) При објавувањето на решението со кое се заклучува стечајната постапка, стечајниот судија ќе ги објави и:

1) фактите дека надзорот се однесува и на трговското друштво или друго правно лице што го презело или продолжило да го води должниковиот деловен потфат или некој негов дел, во случајот од членот 245 став (3) на овој закон;

2) критериумите за утврдување на правните дејства што бараат претходно одобрение на стечајниот управник, во случај од членот 248 на овој закон и

3) максималниот износ на заемот, во случајот од членот 249 на овој закон.
(3) Во овој случај соодветно се применуваат и членовите 69 став (6) и 72 став (2) од овој закон. Кога во случајот од членот 248 на овој закон правото да се пренесе недвижност, односно правата на предмети кои се запишуваат во соодветни регистри и други права подлежат на претходно одобрение, соодветно се применуваат членовите 69 став (6) и 72 став (2) од овој закон.

Укинување на надзорот

Член 252

(1) Стечајниот судија ќе донесе посебно решение со кое ќе го укине надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација, ако:

1) надзорот се однесувал на побарувања што веќе се намирени во целост или на побарувања за чие намирување е дадено соодветно обезбедување или

2) изминале три години од заклучувањето на стечајната постапка, а не било побарано отворање на нова стечајна постапка.

(2) Судското решение наведено во ставот (1) од овој член ќе биде објавено. Во овој случај соодветно ќе се применува и членот 251 став (3) од овој закон.

Трошоци за надзорот

Член 253

Трошоците за надзорот врз спроведувањето на планот за реорганизација ќе ги сноси должникот. Во случајот од членот 245 став (3) на овој закон, трговското друштво, односно правното лице што го презело должниковиот деловен потфат, ќе ги сноси трошоците за сопствениот надзор.

Иницијатива за отворање стечајна постапка

Член 254

(1) Ако во текот на надзорот се утврди дека планот за реорганизација не се спроведува, кој било стечаен доверител, односно стечајниот управник, може да поднесе барање за повторно отворање на стечајна постапка. Барањето се поднесува до стечајниот судија. Во барањето мора да се

образложат причините за повторно отворање на стечајната постапка, а кои се однесуваат на неспроведување на планот за реорганизација.

(2) Стечајниот судија ќе донесе одлука за отворање на стечајната постапка без спроведување на претходна постапка за отворање на стечајна постапка определена со овој закон.

Дел седми

ЛИЧНО УПРАВУВАЊЕ ОД ДОЛЖНИКОТ

Претпоставки

Член 255

(1) При разгледувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка, односно ако тоа е предвидено со планот за реорганизација, стечајниот судија може да му дозволи на должникот - правно лице да управува и да располага со имотот што влегува во стечајната маса под надзор на повереник. Во таков случај, во решението за одобрувањето на планот, стечајниот судија ќе наведе дека дозволил лично управување под надзор на повереник. Оваа постапка ќе подлежи на општите одредби за стечајната постапка утврдени со овој закон, освен кога овој дел од овој закон не пропишува нешто друго.

(2) Стечајниот судија ќе донесе решение со кое дозволува лично управување под надзор на повереник:

1) по барање на должникот;

2) ако отворањето на стечајната постапка било побарано од страна на доверителот, со согласност на доверителот во врска со барањето наведено во точката 1 од овој став;

3) кога судот е уверен дека со оглед на околностите на случајот ваквото решение веројатно нема да доведе до одлагање на постапката или до предизвикување некои други штети за доверителите и

4) кога тоа е предвидено со планот за реорганизација.

(3) Во случајот од ставот (1) на овој член, наместо стечаен управник ќе биде назначен повереник. Доверителите во стечајната постапка ќе ги пријавуваат своите побарувања кај назначениот повереник. Во овој случај нема да се применуваат одредбите од членовите 69 став (6) и 72 став (2) на овој закон.

Дополнително определување на лично управување

Член 256

И покрај тоа што стечајниот судија го одбил барањето на должникот за лично управување со имотот што влегува во стечајната маса под надзор на повереник, стечајниот судија дополнително може да го дозволи тоа, ако по отворањето на стечајната постапка собранието на доверителите на својот прв состанок побара од стечајниот судија да дозволи лично управување на

должникот. Во ваков случај претходно назначениот стечаен управник може да биде назначен за повереник.

Укинување на решението за лично управување

Член 257

(1) Стечајниот судија ќе го укине решението со кое дозволил лично управување, по барање на:

1) собранието на доверители;

2) доверител со право на одвоено намирување или стечаен доверител, но само ако не постои опасноста наведена во членот 255 став (2) точка 3 од овој закон и

3) должникот.

(2) Стечајниот судија ќе го прифати барањето на доверителот ако тој го увери дека личното управување на должникот под надзор на повереник ја одолжува постапката, го попречува спроведувањето на планот за реорганизација или предизвикува други штети за доверителите. Пред да донесе одлука во врска со барањето на доверителот, стечајниот судија ќе го сослуша должникот. Против решението донесено по повод барањето за укинување на личното управување, доверителот и должникот можат да изјават жалба до стечајниот совет во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(3) Во случајот од ставот (1) на овој член, повереникот може да биде назначен за стечаен управник.

Јавно објавување

Член 258

(1) Стечајниот судија по службена должност ќе го објави решението со кое се дозволува личното управување на должникот и решението со кое се укинува таквото лично управување, согласно со членот 10 од овој закон.

(2) Примерок од решенијата од ставот (1) на овој член ќе им достави на органите кои ги водат регистрите, односно јавните книги од членовите 69 став (6) и 72 став (2) на овој закон.

Правен статус на повереникот

Член 259

(1) На постапката за назначување на повереник, на надзорот на стечајниот судија, како и на одговорноста и на наградата за работата, соодветно се применуваат одредбите од овој закон за стечајниот управник.

(2) Повереникот ќе ја утврди економско - финансиската состојба на должникот и ќе врши контрола врз начинот на управувањето со деловниот потфат (претпријатие) и врз расходите што должникот ги прави за сопствено издржување и живеење. Во овој случај соодветно ќе се применува членот 59 став (4) од овој закон.

(3) Ако повереникот утврди или дознае за одредени околности што упатуваат на заклучок дека натамошното лично управување од страна на

должникот може да доведе до нанесување штета на доверителите или нивно ставање во понеповолна положба, за тие околности повереникот веднаш и без одлагање ќе го извести одборот на доверители и стечајниот судија. Ако не бил основан одбор на доверители, за постоењето на релевантните околности повереникот ќе ги извести сите стечајни доверители кои ги пријавиле своите побарувања и сите доверители со право на одвоено намирување.

Претходно одобрение на повереникот

Член 260

(1) Кога повереник е назначен по отворањето на стечајната постапка, должникот не смее да преземе ниту едно правно дејство или работа што не спаѓа во редовното работење без претходно одобрение на назначениот повереник. Должникот не смее да ги преземе дури ни оние правни дејства или работи што спаѓаат во редовното работење, ако повереникот се спротивставил на преземањето на тоа правно дејство или работа.

(2) Повереникот може да побара тој да ги врши сите парични исплати и уплати.

Согласност на одборот на доверители

Член 261

Должникот мора да добие претходно одобрение од одборот на доверители за преземањето на сите правни дејства или работи што имаат посебно значење за стечајната постапка. Во овој случај соодветно се применуваат и членовите 102, 103 и 106 од овој закон.

Условување на полноможноста на правните дејства со добивање претходно одобрение

Член 262

(1) По барање на собранието на доверители, стечајниот судија ќе го услови преземањето на одредени правни дејства од страна на должникот со добивање претходно одобрение од назначениот повереник. Во овој случај соодветно се применуваат членовите 140 и 141 од овој закон. Кога повереникот дал претходно одобрение за преземање правна работа што создава обврски за стечајната маса, соодветно ќе се применува членот 36 ставови (4), (5) и (6) од овој закон.

(2) Стечајниот судија, исто така, може да го услови преземањето на одредени правни дејства од страна на должникот со добивање претходно одобрение од назначениот повереник, по барање на доверител со право на одвоено намирување или по барање на стечаен доверител, ако ваквото условување е итно неопходно со цел да се спречи штета за доверителите или нивно ставање во понеповолна положба. Стечајниот судија ќе го прифати барањето на доверителот ако тој го увери судот во итноста и неопходноста на ваквото условување.

(3) Стечајниот судија го објавува решението со кое е условено преземањето на одредени правни дејства од страна на должникот со претходната дозвола на повереникот. Во овој случај соодветно се применуваат членовите 69 став (6) и 72 став (2) од овој закон. Кога претходната дозвола на повереникот е потребна за преземањето правни дејства во врска со преносот на недвижности, односно предмети кои се запишуваат во соодветни регистри, во врска со правата врз такви предмети или во врска со правата, соодветно се применуваат членовите 69 став (6) и 72 став (2) од овој закон.

Средства за живот и за издршка на должникот

Член 263

(1) Должникот - поединец може од стечајната маса да користи средства за нужна издршка за него и за членовите на неговото семејство, согласно со членот 156 од овој закон.

(2) Кога должникот е трговско друштво, односно друго правно лице во кое постојат неограничено одговорни содружници, ставот (1) од овој член соодветно ќе се применува на неограничено одговорните содружници што биле овластени да го застапуваат должникот.

Одговорност за причинета штета

Член 264

Само повереникот ќе има право да побара одговорност за причинетата штета според членовите 150 и 151 од овој закон во корист на стечајната маса и само повереникот може да ги побива должниковите правни дејства според членовите од 172 до 188 на овој закон.

Известување на доверителите

Член 265

(1) Должникот ќе направи попис (инвентар) на имотот што влегува во стечајната маса, список на доверителите и преглед на имотот согласно со членовите од 78 до 83 на овој закон. Веродостојноста и сеопфатноста на пописот (инвентарот), на списокот на доверителите и на прегледот на имотот ќе бидат потврдени од страна на повереникот кој ќе даде посебни изјави во писмена форма за секој од наведените документи и за тоа дали резултатите на неговата проверка даваат основи за сомнение во веродостојноста или сеопфатноста на тие документи.

(2) На собранието за поднесување извештај, должникот поднесува извештај за економско - финансиската состојба и за причините за таквата состојба. На истото собрание повереникот ќе се изјасни за поднесениот извештај.

(3) Водењето и чувањето на трговските книги, сметките и другите деловни документи и извештаи претставува обврска на должникот. Повереникот ќе ја потврди веродостојноста и сеопфатноста на должниковите годишни сметки со давање посебна изјава во писмена форма. Повереникот ќе биде

обврзан во писмената изјава да ги изнесе сите причини што даваат основа за сомнение во веродостојноста и сеопфатноста на тие годишни сметки.

Располагање со предмети или права врз кои постои право на одвоено намирување

Член 266

(1) Правото на стечајниот управник да располага со предметите врз кои постои право на одвоено намирување ќе биде дадено на должникот согласно со членовите од 107 до 115 на овој закон. Меѓутоа, должникот не може да бара намирување на трошоците за определувањето на предметот и за утврдување на правата што го товарат тој предмет согласно со членот 113 став (1) од овој закон. Како трошоци за располагање со предметот можат да се засметаат само оние трошоци што реално настанале при располагањето и со износот на данокот на промет.

(2) Правото да располага со предметите врз кои постои право на одвоено намирување должникот ќе го врши заедно со повереникот.

Намирување на стечајните доверители

Член 267

(1) Пријавените побарувања можат да ги оспоруваат стечајните доверители, должникот и назначениот повереник. Побарувањето што било оспорено од страна на стечајниот доверител, од страна на должникот или од страна на назначениот повереник ќе се смета дека не е утврдено.

(2) Распределбата ќе ја врши должникот. Планот за распределбата и плановите за авансната, конечната или дополнителната распределба мораат да бидат потврдени од страна на назначениот повереник, кој во секој од наведените случаи ќе даде посебна изјава во писмена форма во врска со начинот на распределбата и ќе ги назначи сите факти што можат да водат кон основано сомнение дека постојат одредени неправилности при таа распределба.

План за реорганизација

Член 268

(1) Кога при разгледувањето на предлог за отворање на стечајна постапка стечајниот судија му дозволил на должникот - правно лице самиот да управува и да располага со имотот што влегува во стечајна маса под надзор на повереник, собранието на доверители може да го овласти должникот или повереникот да состави план за реорганизација. Ако собранието на доверители го овластило должникот, повереникот ќе има својство на одговорно лице кое може да дава задолжителни упатства и да врши контрола.

(2) Контрола врз спроведувањето на планот за реорганизација по заклучувањето на стечајната постапка ќе врши назначениот повереник.

Дел осми

ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПРЕОСТАНАТИТЕ ОБВРСКИ

Основна одредба

Член 269

Во согласност со одредбите во членовите од 270 до 286 на овој закон, ако должникот е поединец може да побара и да биде ослободен од преостанатите обврски кон стечајните доверители што не биле намирени во таа постапка.

Барање на должникот

Член 270

(1) За да биде ослободен од преостанатите обврски должникот мора да поднесе посебно барање. Ова барање мора да биде доставено кај стечајниот судија во писмена форма најдоцна до одржувањето на собранието за поднесување извештај. Барањето може да биде придружено со предлог за отворање на стечајна постапка.

(2) Барањето ќе биде придружено со изјава со која должникот ги отстапува своите побарувања на плати, надоместоци или други слични периодични исплати што му се должат според договор за работа, договор за дело или според други слични договори што нив ги заменуваат, на повереникот кој ќе биде назначен од страна на судијата за период од шест години по завршувањето на стечајната постапка. Ако должникот пред да го поднесе барањето за ослободување од преостанатите обврски веќе ги отстапил или ги заложил тие побарувања на трето лице, во својата изјава тој ќе го назначи тоа отстапување или заложување.

(3) Договорите со кои се исклучува, се условува или на друг начин се ограничува отстапувањето на побарувањата од страна на должникот на исплати што произлегуваат од договор за работа, договор за дело или од други слични договори ќе бидат ништовни и неважечки ако ја оневозможуваат или на друг начин штетат на изјавата наведена во ставот (2) од овој член со која се отстапуваат побарувањата.

Право на предлог

Член 271

Должникот и доверителите можат да му предложат на стечајниот судија физичко лице за повереник, кое ќе биде подобно со оглед на околностите во конкретниот случај.

Решение на стечајниот судија

Член 272

(1) По барање на должникот, на завршното собрание на доверителите стечајниот судија ќе ги сослуша стечајните доверители и стечајниот управник. Стечајниот судија со посебно решение ќе донесе одлука во врска со должниковото барање за ослободување од преостанатите обврски.

(2) Должникот и сите стечајни доверители што на завршното собрание барале да се одбие барањето за ослободување од преостанатите обврски, во рок од осум дена можат да изјават жалба против решението наведено во ставот (1) од овој член. Стечајниот судија нема да ја заклучи стечајната постапка пред правосилноста на решението донесено во врска со барањето за ослободување од преостанатите обврски. Правосилното судско решение ќе биде објавено заедно со решението со кое стечајниот судија ја заклучил стечајната постапка.

(3) Кога стечајната постапка била заклучена поради немање на имот што би влегол во стечајната маса, стечајниот судија може да одобри ослободување од преостанатите обврски само ако по заклучувањето на стечајната постапка се дошло до дополнителна распределба на начин утврден во членот 209 од овој закон.

Одбивање да се даде ослободување од преостанатите обврски

Член 273

(1) Стечајниот судија ќе го одбие барањето на должникот и нема да донесе решение за ослободување од преостанатите обврски, ако на завршното собрание тоа било побарано од страна на стечајниот доверител и ако:

1) должникот со правосилна пресуда бил огласен за виновен за сторено кривично дело против имотот или кривично дело против јавните финансии, платниот промет и стопанството додека траат правните последици на пресудата;

2) должникот во последните три години пред поднесувањето на предлогот за отворање на стечајна постапка или по поднесувањето на тој предлог, намерно или од крајно невнимание во писмена форма дал лажна или нецелосна изјава во врска со својата економско-финансиска состојба, со цел да добие заем или неповратни средства од буџетот или од другите јавни фондови или со цел да избегне уплата во буџетот или во другите јавни фондови;

3) должникот добил ослободување од преостанатите обврски во последните десет години пред да биде поднесен предлогот за отворање на стечајната постапка или по поднесувањето на тој предлог, или ако барањето за ослободување од преостанатите обврски било одбиено според членот 279 или 280 од овој закон;

4) должникот намерно или со крајно невнимание го загрозил намирувањето на доверителите во стечајната постапка во последната година пред да биде поднесен предлогот за отворање на стечајна постапка или по поднесувањето на тој предлог преку стапување во несоодветни

облигации, преку расипничко однесување кон имотот или преку одложување на отворањето на стечајната постапка, без притоа да постојат какви било изгледи дека ќе дојде до подобрување на неговата економско - финансиска состојба;

5) должникот намерно или со крајно невнимание, за време на стечајната постапка, ги прекршил обврските да соработува и да ги стави на располагање сите неопходни информации на начинот и под условите утврдени со овој закон или

б) во пописот на достапниот имот и приходите, во списокот на доверителите или во списокот на своите долгови што треба да ги достави, должникот намерно или со крајно невнимание дал лажни или нецелосни податоци.

(2) Стечајниот судија ќе го прифати барањето на доверителот со кое се бара да не го ослободува должникот од преостанатите обврски, само ако тој доверител достави до судот веродостоен доказ за постоењето на причини поради кои судијата треба да одбие да даде ослободување од преостанатите обврски.

Известување за ослободувањето од преостанатите обврски

Член 274

(1) Кога не постои ниту еден од условите наведени во членот 273 од овој закон, стечајниот судија ќе донесе посебно решение во кое ќе наведе дека должникот ќе биде ослободен од своите преостанати обврски ако ги исполнува своите обврски според членот 278 од овој закон и ако не постојат предуслови за одбивање наведени во членот 280 или 281 од овој закон.

(2) Со решението наведено во ставот (1) од овој член стечајниот судија ќе назначи повереник кому ќе му бидат отстапени должниковите побарувања на плати, надоместоци или други слични побарувања што нив ги заменуваат, согласно со изјавата на должникот наведена во членот 270 став (2) од овој закон.

Правен статус на повереникот

Член 275

(1) Должникот и назначениот повереник заеднички ќе го известат лицето обврзано да ги исплаќа платите, надоместоците или другите слични периодични исплати, за извршеното отстапување. Износите што ги примил врз основа на овие отстапени побарувања, како и сите други износи уплатени од страна на должникот или од страна на трети лица, назначениот повереник е должен да ги издвои и да ги чува одвоено од својот сопствен имот и еднаш годишно да ги распределува на стечајните доверители на начин и под условите што биле утврдени во завршниот извештај. Од износите што ги примил врз основа на отстапените побарувања и од износите примени од должникот или од трето лице, по кој било основ, назначениот повереник по истекот на четири години од заклучувањето на стечајната постапка ќе му исплати на должникот 10%,

по истекот на пет години од заклучувањето на постапката 15% и по истекот на период од шест години 20%.

(2) Собранието на доверителите може да го задолжи назначениот повереник да врши надзор врз начинот на кој должникот ги исполнува своите обврски. Во таков случај, назначениот повереник ќе биде обврзан веднаш да ги извести доверителите за секоја повреда на тие обврски. Повереникот ќе биде обврзан да врши ваков надзор само ако доверителите се обврзат дека ќе ги авансираат или дополнително ќе ги намират трошоците на повереникот за тој надзор и ако му обезбедат награда за извршувањето на таа дополнителна обврска.

(3) Назначениот повереник, по истекот на рокот за кој бил назначен, ќе му поднесе сметка на стечајниот судија за своето работење и посебен завршен извештај. Во ваков случај соодветно се применуваат членовите 27 и 36 од овој закон, со тоа што при примената на членот 27 од овој закон секој стечаен доверител ќе може да побара разрешување на повереникот и секој стечаен доверител ќе може во предвидениот рок од осум дена да изјави жалба до стечајниот совет.

Награда за повереникот

Член 276

(1) Повереникот има право на награда за работата и право на надоместок на реално потребните трошоци. При утврдувањето на висината на наградата ќе се земат предвид времето на извршување и обемот на неговите задачи.

(2) Во овој случај соодветно се применува членот 37 од овој закон.

Рамноправен третман на доверителите

Член 277

(1) Додека трае должниковата изјава за отстапување на побарувањата на одделните стечајни доверители нема да им се дозволи извршување заради намирување од имотот на должникот.

(2) Ништовни се сите договори меѓу должникот или трето лице и одделни стечајни доверители со кои на тој доверител или доверители им се дава некоја одредена имотна корист или со кои се ставаат во поповолна положба.

(3) Лицето обврзано да ги исплаќа платите, надоместоците или другите слични периодични исплати на кои се однесува должниковата изјава за отстапување, тие должникови побарувања може да ги пребие со побарувањата што тој ги има против должникот. Во овие ситуации нема да се применува членот 329 ставови (3) и (4) од Законот за облигационите односи.

Обврски на должникот

Член 278

(1) За време на отстапувањето, должникот ќе биде обврзан:

- 1) да се ангажира со соодветно вработување за плата или да побара такво вработување и да не одбие ниту една разумна активност;
 - 2) да му пренесе на повереникот половина од вредноста на сопственоста што тој ќе ја стекне по пат на наследство или во врска со неговиот иден статус на наследник;
 - 3) веднаш да ги извести стечајниот судија и назначениот повереник за секоја промена на местото на живеење или местото на вработување, да не прикрива плати, надоместоци и други слични периодични исплати на кои се однесува изјавата за отстапувањето, ниту пак да ги прикрива имотните користи примени врз основа на точката 2 од овој став и, по барање на судијата или назначениот повереник, да даде изјава за своето вработување или за своите напори да најде такво вработување, како и изјава за своите примања и за својот имот и
 - 4) износите со кои треба да се намират стечајните доверители да ги предава само на назначениот повереник, а на одделните доверители да не им дава никакви имотни користи или други погодности што нив ги става во поповолна положба.
- (2) Кога должникот има статус на самовработено лице, тој ќе биде обврзан да ги намира стечајните доверители преку исплати на повереникот, на сосема ист начин како да се работи за лице вработено кај работодавач.

Повреда на обврските

Член 279

- (1) По барање на стечајниот доверител, стечајниот судија ќе одбие да даде ослободување од преостанатите обврски ако должникот за време на отстапувањето прекрши некоја своја обврска на начин што го загрозува намирувањето на стечајните доверители. Оваа одредба нема да се применува кога должникот ја прекршил својата обврска без своја вина. Барањето на доверителот може да биде поднесено во рок од една година од денот кога доверителот дознал за повредата на обврската. Стечајниот судија ќе го прифати поднесеното барање само ако доверителот го увери судот за постоењето на причини поради кои должникот не може да биде ослободен од преостанатите обврски.
- (2) Пред да го донесе своето решение во врска со поднесеното барање, стечајниот судија ќе ги сослуша назначениот повереник, должникот и стечајните доверители. Должникот ќе ги стави на располагање сите податоци и документи во врска со исполнувањето на своите обврски и на барање на доверителот ќе ја потврди веродостојноста и сеопфатноста на своите изјави со давање посебна изјава во записник. Стечајниот судија ќе одбие да даде ослободување од преостанатите обврски ако должникот без оправдана причина не ги стави на располагање бараните податоци и документи, ниту пак ја даде бараната изјава во записник во рокот утврден за таа цел или ако должникот без оправдана причина не дојде на закажаното собрание, иако бил уредно повикан од страна на судот.
- (3) Против решението на стечајниот судија донесено по повод барањето да не се дозволи ослободување од преостанатите обврски, учесникот што го поднел тоа барање и должникот можат да изјават жалба во рок од осум

дена до стечајниот совет. Стечајниот судија ќе го објави решението со кое одбил да даде ослободување од преостанатите обврски.

Осуда за сторено кривично дело

Член 280

(1) По барање на доверител во стечајната постапка, стечајниот судија ќе одбие да го ослободи должникот од преостанатите обврски ако во периодот меѓу завршното собрание и заклучувањето на стечајната постапка или во периодот на изјавата за отстапување на идните побарувања должникот бил осуден за кривичното дело наведено во членот 273 став (1) точка 1 од овој закон.

(2) Во овој случај соодветно ќе се применува членот 279 ставови (1) и (3) од овој закон.

Минимална награда за назначениот повереник

Член 281

(1) По барање на назначениот повереник, стечајниот судија ќе одбие да даде ослободување од преостанатите обврски ако износот што тој го примил за претходната година на име награда за работењето не ја покрива ни минималната награда и ако должникот не го исплати ненамирениот износ и покрај тоа што повереникот по писмен пат побарал таква исплата од должникот, оставајќи му рок за исполнување што не бил помал од 15 дена, со изречно наведување на можноста стечајниот судија да одбие да даде ослободување во случај на неисполнување.

(2) Стечајниот судија ќе го сослуша должникот пред да го донесе своето решение во врска со барањето на назначениот повереник наведено во ставот (1) од овој член. Стечајниот судија ќе го ослободи должникот од преостанатите обврски ако должникот, по барање на стечајниот судија, во рок од 15 дена го намира се уште ненамирениот дел на наградата за работењето на повереникот.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член соодветно ќе се применува членот 279 став (3) од овој закон.

Правни последици кога стечајниот судија одбил да го ослободи должникот од преостанатите обврски

Член 282

Кога стечајниот судија според членовите 279, 280 или 281 од овој закон одбил да го ослободи должникот од преостанатите обврски, по правосилноста на судското решение престануваат овластувањата на назначениот повереник, отстапувањето на побарувањата губи правно дејство и престануваат сите ограничувања на правата на доверителите.

Решение за ослободување од преостанатите обврски

Член 283

(1) Кога рокот во кој биле отстапени должниковите побарувања истекол на нормален начин, по сослушувањето на стечајните доверители, на повереникот и на должникот, стечајниот судија ќе донесе решение за ослободување на должникот од преостанатите обврски.

(2) По барање на доверител во стечајната постапка, според условите наведени во членот 279 ставови (1) и (2) или 280 на овој закон, или по барање на назначениот повереник, стечајниот судија ќе одбие да даде ослободување од преостанатите обврски според условите наведени во членот 281 од овој закон.

(3) Решението ќе биде објавено согласно со членот 10 од овој закон, а ако должникот бил ослободен од преостанатите обврски, изводот од судското решение ќе биде објавен и во "Службен весник на Република Македонија". Против судското решение, во рок од осум дена, жалба до стечајниот совет можат да изјават должникот и стечајниот доверител кој на сослушувањето, наведено во ставот (1) од овој член, побарал должникот да не биде ослободен од преостанатите обврски.

Правно дејство на ослободувањето од преостанати обврски

Член 284

(1) Кога должникот бил ослободен од преостанатите обврски, тоа ослободување ќе биде обврзувачко за сите стечајни доверители. Ослободувањето ќе произведува обврзувачко дејство и за доверителите што не ги пријавиле своите побарувања.

(2) Ослободувањето на должникот од преостанатите обврски не навлегува во правата на стечајните доверители против должниковите солидарни содолжници, гаранти и регресни обврзници, ниту во нивните права на одвоено намирување во стечајната постапка. Меѓутоа, должникот ќе биде ослободен од побарувањата на неговите солидарни содолжници, гаранти и регресни обврзници, на сосема ист начин како што бил ослободен од побарувањето на стечајните доверители.

(3) Ако по ослободувањето од преостанатите обврски доверителот кој немал право на побарување, а примил исполнување на побарувањето, не е обврзан да го врати применото.

Изземени побарувања

Член 285

Ослободувањето од преостанатите обврски нема да се однесува на:

- 1) обврските на должникот што произлегуваат од намерно сторена штета и
- 2) паричните казни и другите слични обврски согласно со членот 118 став (1) точка 3 од овој закон.

Одбивање да се даде ослободување од преостанати обврски

Член 286

(1) По барање на стечаен доверител, стечајниот судија ќе одбие да даде ослободување од преостанатите обврски ако доверителот дополнително дознал дека должникот извршил намерна повреда на некоја своја обврска, со што во значителна мера го загрозил намирувањето на доверителите во стечајната постапка.

(2) Стечајниот судија ќе го прифати барањето наведено во ставот (1) од овој член само ако барањето било доставено во рок од една година по правосилноста на решението со кое должникот бил ослободен од преостанатите обврски и само ако доверителот го увери судот дека постои причина наведена во ставот (1) од овој член, а дека тој во времето во кое судската пресуда станала правосилна не знаел за постоењето на таа причина.

(3) Стечајниот судија пред да го донесе своето решение во врска со поднесеното барање ќе ги сослуша должникот и лицето кое било назначено за повереник. Против решението, во рок од осум дена, жалба до стечајниот совет можат да изјават должникот и доверителот кој го поднел барањето наведено во ставот (1) од овој член. Стечајниот судија по службена должност ќе го објави решението со кое се поништува ослободувањето од преостанатите обврски.

Дел деветти

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТЕЧАЈНИ УПРАВНИЦИ

Комора на стечајните управници, статут и органи

Член 287

(1) Стечајните управници на територијата на Република Македонија се организираат во Комора на стечајните управници на Република Македонија (во натамошниот текст: Комората). Седиштето на Комората е во Скопје.

(2) Комората има Статут, Кодекс на стечајните управници, професионални правила и други акти. Со Статутот на Комората се уредува организацијата, управувањето, работењето, финансирањето на Комората и внатрешната контрола.

(3) Со Кодексот на стечајните управници се уредуваат правата и обврските на стечајните управници; обврската за континуирана едукација; условите под кои стечајниот управник има капацитет да презема водење на стечајни постапки; професионално однесување и одговорност; конфликтот на интереси; професионалниот однос кон судот, кон органите на стечајната постапка, кон доверителите и кон должникот; медијацијата; почитување на принципите на ИНСОЛ (Меѓународно здружение на комори на стечајни управници) и други прашања.

(4) Органи на Комората се Собрание на Комората, Управен одбор на Комората, Надзорен одбор на Комората и претседател на Комората.

(5) Комората има својство на правно лице и се запишува во регистарот во кој се водат другите правни лица.

Именик (регистар) на стечајните управници

Член 288

(1) Стечајните управници кои имаат лиценца, извршиле осигурување на начин определен со овој закон и ги исполниле сите други услови определени со овој закон за вршење дејност стечаен управник се запишуваат во именикот (регистар) на стечајните управници.

(2) Стечајниот управник на кого му е изречена дисциплинска казна одземање на лиценцата на стечаен управник и во сите други услови определени со овој закон, се брише од именикот на стечајни управници.

Собрание на Комората

Член 289

(1) Собранието на Комората го сочинуваат сите стечајни управници на територијата на Република Македонија.

(2) Собранието на Комората го чува угледот и честа на вршењето на работите на стечаен управник и се грижи стечајните управници да ги вршат своите должности совесно и во согласност со овој и друг закон, Кодексот на стечајните управници и другите акти определени со овој закон за вршење на должноста стечаен управник.

(3) Собранието на Комората:

1) донесува Статут и други акти на Комората, како и нивни измени и дополнувања, со претходна согласност на министерот за економија;

2) му предлага на министерот за економија Кодекс за етика на стечајните управници, професионални стандарди потребни за водењето на стечајната постапка, како и нивни измени и дополнувања;

3) избира членови на Управниот одбор, претседател на Комората и членови на другите органи на Комората;

4) разгледува предлози, барања и препораки за успешно работење на стечајните управници;

5) одлучува за начинот на организирањето на професионална обука на стечајните управници;

6) усвојува годишна сметка за изминатата година и предлог на пресметка за наредната година, разгледува и усвојува извештај за севкупните активности, подготвен од претседателот на Комората;

7) одлучува за висината на членарината, начинот на нејзиното плаќање и користење;

8) одлучува за употребата на средствата остварени од паричните казни согласно со одредбите на овој закон;

9) одлучува за начинот на кој се врши ревизијата (контролата) за да утврди дали секој стечаен управник има воспоставено соодветен систем на внатрешна контрола, соодветен систем на управување со имотот што го штити и дали овозможува навремено управување на средствата и имотот на стечајната маса, дали постапува според закон, Кодексот на стечајните

управници и другите акти определени со овој закон за вршење на должноста стечаен управник;

10) избира ревизор на годишната сметка од редот на независните ревизорски друштва и

11) одлучува за сите други прашања предвидени со законот и Статутот на Комората.

(4) Собранието на Комората се состанува редовно еднаш годишно и тоа во првата недела на февруари. На седницата е потребно присуство од најмалку половина од вкупниот број стечајни управници, а одлучува со мнозинство гласови од присутните.

(5) На редовната годишна седница Собранието одлучува за годишната сметка и предлогот на пресметката за наредната година и го разгледува и усвојува извештајот за севкупните активности на стечајните управници.

(6) Вонредна седница на Собранието на Комората може да свика претседателот на Комората, врз основа на одлука на Управниот одбор или на писмено барање од најмалку 20 члена на Комората. Ако претседателот не ја свика седницата во рок од еден месец од денот на донесувањето на одлуката на Управниот одбор, односно поднесувањето на барањето на членовите на Комората, седницата ќе ја свика членот на Управниот одбор одреден од овој орган, односно членовите на Комората кои го поднеле барањето.

(7) Вонредна седница на Собранието на Комората може да свика и министерот за економија ако Управниот одбор на Комората не свика Собрание во рок од 30 дена од денот на поднесување на иницијатива за свикнување на Собрание поднесено од страна на министерот.

(8) Членовите на Управниот одбор, претседателот на Комората и на другите органи се избираат за време од три години, освен дисциплинските органи од членот 294 на овој закон.

(9) Сите трошоци направени во врска со вршењето на функциите на стечајните управници во рамките на нивната дејност во органите на Комората или во групи и комисији, паѓаат на товар на Комората.

(10) Ако со овој закон поинаку не е одредено, организацијата, надлежноста, составот, начинот на избор, правата и должностите на органите на Комората, се уредуваат со Статутот и со другите акти на Комората.

Управен одбор

Член 290

(1) Управниот одбор:

1) утврдува предлог на статут и предлог за изменување и дополнување на Статутот и на другите акти на Комората;

2) презема и спроведува иницијативи за разгледување на прашања од интерес на стечајните управници, како што се прашањата за социјалната заштита на стечајните управници, основањето на солидарен фонд за економска помош на стечајните управници, како и фонд за помош на лица кои трајно се оспособуваат за самостојно вршење на дејноста и за прашања за организирање на осигурувањето на стечајните управници;

- 3) врши увид над работењето на стечајните управници;
 - 4) одлучува по жалбите против одлуките на Дисциплинскиот совет донесени во дисциплинска постапка;
 - 5) врши надзор над стручното оспособување на стечајните управници и издава Уверенија за спроведено стручно оспособување, врз основа на потврда издадена од стечајниот управник кај кого се врши оспособувањето;
 - 6) се грижи за статусот на стечајните управници и за односите кон други органи и воопшто кон трети лица;
 - 7) го организира продолженото стручно оспособување на стечајните управници со организирање семинари и предавања за што изготвува годишна програма. Учеството на семинарите и предавањата е задолжително за сите стечајни управници, а нивното неоправдано отсуство, претставува дисциплинска повреда;
 - 8) води именик на стечајните управници во електронска или друга пишана форма;
 - 9) ги подготвува седниците на Собранието на Комората;
 - 10) ги извршува одлуките на Собранието на Комората;
 - 11) составува предлог на годишната пресметка и предлог на пресметка за наредната година;
 - 12) се грижи за наплата на членарината и
 - 13) одлучува за други прашања кои со закон или со Статутот на Комората се ставени во негова надлежност и одлучува за сите прашања кои не се ставени во надлежност на некој друг орган на Комората.
- (2) Бројот на членовите на Управниот одбор го одредува Собранието во согласност со Статутот. Бројот на членовите на Управниот одбор, вклучувајќи го и претседателот на Комората, мора да биде непарен.
- (3) Управниот одбор на Комората го свикнува претседателот на Комората или на барање на една третина од вкупниот број членови на Управниот одбор. За полноважност на одлуките на Управниот одбор потребно е на седницата да присуствуваат повеќе од половина од членовите на Управниот одбор. Одлуките се донесуваат со мнозинство гласови на присутните членови на Управниот одбор. Со Статутот на Комората посебно ќе се утврдат случаите кога е потребно квалификувано мнозинство на членовите на Управниот одбор за донесување полноважна одлука.
- (4) Претседателот и членовите на Управниот одбор ја вршат својата функција бесплатно. Тие имаат право на надоместок на трошоците што ги имале во врска со вршењето на функцијата. Одлуката за тоа ја донесува Управниот одбор на Комората. Управниот одбор донесува акт за висината и надоместокот на патните трошоци.

Претседател на Комората

Член 291

- (1) Претседателот на Комората, наедно е и претседател на Управниот одбор. Управниот одбор од своите членови избира потпретседател на Комората.

(2) Претседателот ја претставува и застапува Комората. Во случај на негова спреченост, неговите должности ги врши потпретседателот, а во случај на спреченост на потпретседателот, најстариот член на Управниот одбор.

(3) Претседателот на Комората:

- 1) ги решава споровите меѓу стечајните управници;
- 2) се грижи Комората да дејствува во согласност со закон и
- 3) ги врши другите работи предвидени со Статутот на Комората.

Финансирање на Комората

Член 292

(1) Стечајните управници задолжително за секоја година плаќаат годишна членарина како паушал во износ од три просечни плати исплатени во Републиката, а за друштвата стечајни управници шест просечни плати исплатени во Републиката во последните три месеца од годината и 1% од остварениот приход во претходната година на секој стечаен управник.

(2) Ако средствата од ставот (1) на овој член не се доволни да ги покријат трошоците за работа на Комората според истиот сооднос Собранието може да ја измени висината на плаќањето.

(3) Комората остварува приходи и од донации и од други извори со кои не се нарушува самостојноста и чесноста на вршењето на работите на стечаен управник и на професионалната етика.

(4) Примањето на донации го одобрува Управниот одбор.

Овластувања на министерот

Член 293

(1) Надзор над вршењето на јавните овластувања на Комората врши министерот за економија по службена должност. По барање на стечаен судија или по приговор на заинтересирано лице, тој може да определи преглед над работењето на Комората, на стечајните управници и да преземе потребни мерки за отстранување и санкционирање на утврдените неправилности во вршењето на функцијата стечаен управник и притоа нема право да се меша во стечајната постапка. Комората и лицата се должни да му овозможат на министерот преглед на списите и книгите што се наоѓаат кај нив. При вршењето на надзорот од страна на министерот, треба да биде присутен претседателот на Комората или лице овластено од него.

(2) За спроведување на одделни прегледи, министерот може да овласти лице од Министерството за економија.

(3) Секоја година (во февруари) Комората е должна да достави писмен извештај до министерот за економија за своето работење, со изложени мислења, предлози и ставови за состојбата на стечајните управници, како и предлогот на мерки што би требало да се преземат заради унапредување на тие состојби.

(4) По барање на министерот за економија, ревизија на годишната сметка може да изврши и Државниот завод за ревизија.

(5) Министерот за економија дава согласност на измените и дополнувањата на Статутот, Кодексот на стечајните управници и професионалните стандарди.

(6) Министерот може да бара свикување на вонредно собрание, да го распушти Управниот одбор и да го смени претседателот на Комората, ако во работата на овие органи утврди потешки неправилности и ако тие по опомената не ги отстраниле тие неправилности или постојано не ги исполнуваат своите законски обврски. Во своето решение, министерот ќе определи рок за избор на Управен одбор, односно претседател на Комората, а ќе именува и свој застапник меѓу стечајните управници кој ќе ги врши работите на тие тела се додека нивното вршење не го преземат новоизбраните тела.

(7) Лицата овластени за вршење на надзорните дејствија можат да му изречат на стечајниот управник казна укор за лесни повреди на должноста и за непримерно однесување и можат да побараат од Комората примена на дисциплински мерки за чие изрекување таа е надлежна. Против казната укор, стечајниот управник може да изјави жалба до Управниот одбор. Изрекувањето на казната укор не влијае на поднесување предлог за поведување на дисциплинска постапка. Ако е поведена дисциплинска постапка, изречената казна укор нема правно дејство.

(8) Ако по повод жалбата од ставот (7) на овој член, првостепената одлука за казната укор е укината, за истото дело може да се поведе дисциплинска постапка само врз основа на факти и докази кои не биле познати во постапката пред надзорниот орган.

(9) Заради спроведување на овој закон министерот за економија формира советодавно тело од домашни и странски стручни и компетентни лица од областа на стечајот, трговското право и економијата и од редот на раководни државни службеници.

Дисциплински органи

Член 294

(1) Дисциплински органи на Комората се Предлагачот за поведување на дисциплинска постапка и Дисциплинскиот совет. Предлагачот за поведување на дисциплинската постапка и Дисциплинскиот совет ги избира Собранието на Комората со мандат од четири години, со право на уште еден повторен избор.

(2) Дисциплинскиот совет ја спроведува дисциплинската постапка по предлог на Предлагачот за поведување на дисциплинска постапка и донесува одлука.

(3) Дисциплинската постапка се уредува со Статутот и со правилник за дисциплинска постапка што го донесува Собранието.

(4) Другите прашања во врска со работењето на Дисциплинскиот совет се уредуваат со Статутот и со другите акти на Комората.

Дисциплински повреди и санкции

Член 295

(1) Ако стечајниот управник со своето однесување во работата и во приватниот живот ги нарушува честа и угледот или ја доведува во прашање довербата на стечаен управник, ако ја повреди службената должност, особено ако противзаконито ги врши службените дејства или по своја вина ги одложува, ќе се казни поради неуредност или дисциплинска повреда.

(2) Стечајниот управник може да направи многу тешки повреди и тешки повреди. Неуредноста е полесна повреда на службената должност и не е дисциплинска повреда.

(3) Стечајниот управник прави дисциплинска повреда, ако:

1) ја повреди должноста утврдена со овој закон и со тоа сериозно ја загрози довербата во неговата непристрасност и особено ако преземе службено дејство за работа за која според закон е исклучен, или ако ја повреди должноста за чување тајна (многу тешка повреда);

2) повреди на одредби од Статутот, Кодексот за етика на стечајните управници, професионалните стандарди и акти со кои се определени обврски за стечајниот управник (тешка повреда);

3) грубо го повреди должното почитување спрема судовите и надзорните органи (тешка повреда);

4) не постапи по правосилните одлуки на судовите и надзорните органи (тешка повреда);

5) неуредно ги води книгите, особено ако остава празни рубрики или невнимателно го управува своето работење (тешка повреда);

6) на јавна продажба или во текот на некоја друга постапка, што ја води како стечен управник, купи за себе или за свои роднини предмети или купи наследни или други права (тешка повреда) и

7) за плата врши некоја друга постојана дејност или се занимава со трговија и посреднички работи или со занимање што не е во согласност со угледот, честа или независноста на стечајниот управник, ако склучува договори под свое име за други лица или под туѓо име за себе, или ако е учесник во работа во која презема службени дејства како стечаен управник, ако парите што му се доверени на чување ги вложи на свое име спротивно на одредбите од овој закон, ако преземе обврски на гаранција или одговорности во работи кои се склучуваат со негово учество во својство на стечаен управник (многу тешка повреда).

(4) Со Статутот на Комората можат да се утврдат и други дисциплински повреди.

Казни за дисциплински повреди

Член 296

(1) Казните за дисциплински повреди на стечајните управници се:

1) устен укор кој му се упатува на стечајниот управник во присуство на претседателот на Комората, со предупредување повредата да не се повтори;

- 2) писмено предупредување, кое се става 30 дена да стои на вратата од салата за состаноци во седиштето на Комората;
- 3) парична казна до висина на три просечни месечни плати исплатени во Републиката, чие плаќање може да се определи во најмногу шест еднакви месечни рати;
- 4) привремено одземање на правото за вршење на функцијата стечаен управник во траење од еден месец до една година и
- 5) предлог до министерот за економија за одземање на лиценцата за стечаен управник.

(2) Казните устен укор и писмено предупредување се изрекуваат за лесни повреди:

- паричната казна се изрекува за тешки повреди,
- казната привремено одземање на правото за вршење на функцијата стечаен управник се изрекува за тешки повреди,
- казната одземање на лиценцата за стечаен управник се изрекува за многу тешки повреди и во сите други случаи определени со овој закон за одземање на лиценцата и
- во случај на повторно сторена дисциплинска повреда во период од една до пет години, ќе се примени потешката казна, додека не се стигне до казната одземање на лиценцата за стечаен управник.

(3) Ако со сторената дисциплинска повреда, стечајниот управник стекнал некоја недозволена имотна корист, паричната казна може да се изрече најмалку во висината на двојниот износ на висината на таа корист.

(4) Против одлуката на Дисциплинскиот совет стечајниот управник има право на жалба до Управниот одбор. Жалбата се поднесува во рок од осум дена од добивањето на одлуката за изречената казна. Жалбата го одлага извршувањето на одлуката за изречената казна до донесување на конечната одлука по жалбата која се донесува во рок од 15 дена од денот на приемот на жалбата.

(5) Кога не е донесена одлука по жалбата во рокот од ставот (4) на овој член или стечајниот управник не е задоволен со одлуката донесена по жалбата, во случаи кога се работи за изречени казни за тешки и многу тешки повреди, стечајниот управник има право да поведе спор пред надлежен суд во рок од 15 дена сметано од денот на поднесувањето на жалбата ако по жалбата не е одлучувано, односно од денот на добивањето на конечната одлука.

Застареност

Член 297

(1) Рокот на застареност за поведување на дисциплинска постапка изнесува две години од дознавањето на повредата, но не подоцна од пет години кога е сторена повредата.

(2) Застареноста на гонењето почнува да тече од денот кога е дознаено дека е сторена дисциплинската повреда.

(3) Застареноста се прекинува со секое процесно дејство што се презема заради поведување на дисциплинска постапка.

Извршување на дисциплинските одлуки

Член 298

(1) Правосилните одлуки донесени во дисциплинската постапка ги извршува Управниот одбор.

(2) Правосилните дисциплински одлуки за изречената парична казна и за трошоците на постапката имаат сила на извршна исправа и присилно извршување од Управниот одбор на Комората. Средствата добиени со присилното извршување одат на сметката на Комората и тие можат да се користат само за стручно оспособување во рамките на Комората.

(3) Ако со правосилната дисциплинска одлука е изречена казна одземање на лиценцата, стечајниот управник на кого таа казна му е изречена, се брише од именикот на Комората. Правосилната дисциплинска одлука со која е изречена некоја друга казна се запишува во именикот на стечајните управници. Казните устен и писмен укор ќе се бришат од именикот по истекот на една година, паричната казна по истекот на три години, а другите казни по истекот на пет години.

(4) Ако со правосилната дисциплинска одлука е изречена казна одземање на лиценцата на стечаен управник Министерството за економија ги објавува изречените казни во "Службен весник на Република Македонија".

Дел десетти

ПОСЕБНИ ВИДОВИ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Глава прва

СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА ВРЗ ИМОТ НА УМРЕНО ЛИЦЕ -ТРГОВЕЦ

Месна надлежност

Член 299

Судот на чие подрачје умреното лице (оставителот) имал живеалиште е месно надлежен за стечајната постапка што треба да биде отворена врз имотот на тоа лице. Ако умреното лице имало регистрирана дејност со седиште во друго место, надлежен е судот на чие подрачје се наоѓа тоа седиште.

Можност за отворање на стечајна постапка

Член 300

(1) Фактот што наследниците се уште не го прифатиле наследството или што тие се лично неограничено одговорни за обврските на оставината, не влијае врз отворањето на стечајната постапка врз имотот на оставителот.

(2) Ако постојат повеќе наследници, стечајната постапка може да биде отворена и по извршената поделба на оставината.

(3) Нема да се водат посебни стечајни постапки за различните делови на оставината.

Лица кои имаат право да предложат отворање на стечајна постапка

Член 301

(1) Отворањето на стечајната постапка врз оставината на оставителот може да биде побарано од страна на кој било наследник, повереник, лице овластено да управува со тој имот, извршител на тестамент или доверител на тој имот.

(2) Кога барањето за отворање на стечајна постапка не било поднесено од страна на сите наследници, стечајниот судија ќе го прифати тоа барање само ако утврди дека постојат причини за отворање на стечајната постапка. Пред да го донесе решението, стечајниот судија ќе ги сослуша и другите наследници.

(3) Кога со оставината управува лицето кое било назначено за извршител на тестаментот на оставителот, стечајниот судија ќе го сослуша тоа лице, ако предлогот за отворање на стечајна постапка бил поднесен од страна на наследник или ќе го сослуша наследникот, ако предлогот бил поднесен од страна на лицето овластено да управува со имотот на умреното лице.

Право да се поднесе предлог за отворање на стечајна постапка на заедничкиот брачен имот

Член 302

(1) Ако оставината претставува дел од заеднички брачен имот, предлогот за отворање на стечајна постапка може да биде поднесен од брачниот другар кој е наследник, но и од брачниот другар кој не е наследник, но кој самиот или заедно со другиот брачен другар управувал и располагал со заедничкиот имот на брачните другари. За поднесувањето предлог за отворање на стечајната постапка нема да се бара претходно одобрение на другиот брачен другар. Брачните другари ќе го задржат правото да поднесат ваков предлог дури и ако бракот е разведен.

(2) Ако предлогот за отворање на стечајната постапка не бил поднесен од страна на обата брачни другари, стечајниот судија ќе го прифати тој предлог ако биде уверен дека постојат некои основани причини за отворање на таа постапка. Пред да донесе решение, стечајниот судија ќе го сослуша брачниот другар кој не се согласува со поднесениот предлог.

Рок за поднесување предлог за отворање на стечајна постапка

Член 303

Доверителот на оставината може да поднесе предлог за отворање на стечајна постапка најдоцна во рок од две години по прифаќањето на наследството од страна на наследникот.

Причини за отворање на постапката

Член 304

Неликвидноста на оставината ќе претставува причина за отворање на стечајна постапка врз имотот на умреното лице кое имало статус на трговец. Непосредно претстојната неликвидност, исто така, ќе претставува причина за отворање на стечајна постапка врз оставината на умрено лице ако предлогот бил поднесен од страна на наследник, од лице кое управува со оставината, повереник или од извршител на тестамент.

Извршување по наследувањето

Член 305

По прифаќањето на наследството од страна на наследникот, извршувањето заради обезбедување врз оставината не дава право на одвоено намирување за доверителот кој побарал такво извршување.

Побивање на правните дејства на наследниците

Член 306

Ако наследникот пред отворањето на стечајната постапка врз оставината на оставителот ги намирал побарувањата на другите наследници на нужниот наследен дел што ним им припаѓа, или легатите или посмртните поклони на лицата на кои тие им се наменети, овие правни дејства преземени од страна на наследникот можат да бидат побивани на ист начин како и другите бесплатни располагања на тој наследник.

Трошоци на наследникот

Член 307

Наследникот не може да одбие исполнување на ниту една своја обврска во врска со оставината, ниту пак да бара пребивање на своите обврски со побарувањата што тој ги има од оставината на име надоместок на соодветно направените трошоци.

Обврски на стечајната маса

Член 308

(1) Во имотот што влегува во стечајната маса, следниве обврски ќе се третираат како долгови поврзани со стечајната маса:

- 1) соодветно направените трошоци што треба да му бидат надоместени на наследникот од стечајната маса;
- 2) трошоците за погребот на починатиот оставител;
- 3) реално потребните трошоци во врска со постапката со која се пријавува и објавува смртта на умреното лице;
- 4) трошоците настанати во врска со отворањето и објавувањето на тестаментот на починатиот оставител, со заштитата и чувањето на оставината, со повереништвото над таа оставина, со објавувањето на

повикот до доверителите на оставината за пријавување на нивните побарувања и пописот (инвентарот) на таа оставина;

5) обврските што произлегуваат од правни работи преземени од страна на повереникот или од страна на извршителот на тестаментот и

6) обврските настанати при редовното управување со оставината од страна на повереникот, од страна на извршителот на тестаментот или од страна на наследникот кој не го прифатил наследството, до степенот до кој тие обврски би паднале на товар на доверителите на оставината, ако било назначено некое друго лице да управува со таа оставина за нивна сметка.

(2) Во случај да не постои имот што влегува во стечајната маса, обврските наведени во ставот (1) од овој член ќе имаат ранг утврден со членот 207 став (1) точка 3 од овој закон.

Обврски поврзани со оставината

Член 309

Во стечајната постапка отворена врз оставината на умрено лице, доверителите можат да ги пријавуваат само оние побарувања што се поврзани со таа оставина (имот што влегува во стечајната маса).

Побарувања на наследниците

Член 310

(1) Наследникот може да ги пријави побарувањата што тој ги имал против оставителот.

(2) Ако наследникот исполнил обврска на стечајната маса, своето побарување против таа маса наследникот ќе го пријави како стечаен доверител, освен ако тој наследник не е лично неограничено одговорен за обврските на стечајната маса.

(3) Ако за обврските на оставителот наследникот му е лично неограничено одговорен на некој од доверителите на таа оставина, во стечајната постапка, отворена врз оставината на оставителот, наследникот може да го пријави побарувањето на доверителот само ако тој доверител не го сторил тоа.

Пониско рангирани побарувања

Член 311

(1) Следниве побарувања ќе бидат намирени по намирувањето на побарувањата наведени во членот 118 од овој закон и тоа по следниов редослед, со тоа што подеднакво рангираните побарувања ќе се намируваат сразмерно на нивниот износ:

1) побарувањата на нужните наследници;

2) побарувањата на легатарите и на лицата со право да примат посмртни подароци што оставителот ги утврдил во својот тестамент и

3) побарувањата на лицата кои можат да стапат на местото на наследниците.

(2) Ако оставителот во својот тестамент одредил дека еден легат ќе биде извршен пред некој друг легат или дека еден подарок ќе биде даден пред некој друг подарок, ваквите легати или подароци ќе имаат првенство.

Враќање на предмети

Член 312

(1) Предметите вратени во имотот што влегува во стечајната маса по побивањето на правното дејство на наследникот или во врска со таквото побивање не можат да се користат за намирување на побарувањата наведени во членот 311 став (1) од овој закон.

(2) Предметите што наследникот мора да ги врати во имотот што влегува во стечајната маса, доверителите на оставината можат да ги побаруваат и врз основа на правните одредби што го регулираат стекнувањето без основа (неосновано збогатување).

Наследни спорови

Член 313

Членот 306 од овој закон се применува на наследникот, дури и кога според одредбите што го регулираат наследувањето, на местото на тој наследник стапило некое друго лице.

Купување на оставината

Член 314

(1) Ако наследникот ја продал оставината на оставителот, за целите на стечајната постапка купувачот на оставината ќе стапи на местото на наследникот.

(2) Наследникот може да побара отворање на стечајна постапка како доверител на оставината, за своите побарувања од таа оставина што произлегуваат од двострано товарниот договор склучен меѓу наследникот и купувачот на оставината. Наследникот ќе ги има истите права и во врска со другите побарувања од оставината, освен ако наследникот лично неограничено е одговорен за обврските на таа оставина. Членот 318 од овој закон се применува на наследникот кој ја продал оставината, дури и по таа продажба.

(3) Ставовите (1) и (2) од овој член соодветно се применуваат и на случаите во кои лицето ја продало оставината стекната по пат на договор или на некој друг начин презело обврска да ја продаде оставината, стекната по сила на закон или на некој друг начин.

Истовремена инсолвентност на наследник

Член 315

(1) Во стечајната постапка отворена врз имотот на наследникот, во време кога е отворена или се води и стечајна постапка врз оставината на оставителот, на доверителите на оставината на кои наследникот им

одговара лично и неограничено за обврските на оставината, соодветно се применуваат членовите 133, 191, 195, 198 и 230 од овој закон.

(2) Кога едниот брачен другар е наследник, а оставината претставува дел од заедничкиот брачен имот со кој управува само другиот брачен другар, одредбата од ставот (1) на овој член ќе се применува и во стечајната постапка отворена врз имотот на тој друг брачен другар. Кога едниот брачен другар е наследник, а оставината претставува дел од заедничкиот брачен имот со кој брачните другари управуваат и располагаат заеднички и спогодбено, одредбата од ставот (1) на овој член ќе се применува и во стечајната постапка отворена врз заедничкиот брачен имот и во стечајната постапка отворена врз посебниот имот на брачниот другар кој не е наследник.

Глава втора

СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА ВРЗ ЗАЕДНИЧКИ ИМОТ НА БРАЧНИ ДРУГАРИ

Упатување на стечајна постапка отворена врз имот на умрено лице

Член 316

(1) На стечајната постапка отворена врз заедничката сопственост на брачните другари соодветно се применуваат членовите од 299 до 318 на овој закон.

(2) Како доверители во стечајната постапка отворена врз заедничкиот брачен имот можат да се појават само оние доверители чии побарувања постоеле како побарувања од заедничкиот имот на брачните другари.

Глава трета

СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА ВРЗ ЗАЕДНИЧКИОТ БРАЧЕН ИМОТ СО КОЈ ЗАЕДНИЧКИ И СПОГОДБЕНО УПРАВУВАЛЕ И РАСПОЛАГАЛЕ ОБАТА БРАЧНИ ДРУГАРИ

Право да се поднесе барање и основи за отворање на стечајна постапка

Член 317

(1) Отворањето на стечајната постапка врз заедничкиот имот на брачните другари што бил управуван спогодбено и заеднички од страна на обата брачни другари, може да го побара секој доверител кој има право да побара исполнување на облигација од заедничкиот имот на брачните другари.

(2) Брачниот другар, исто така, има право да поднесе барање за отворање на стечајна постапка врз заедничкиот имот. Ако барањето не било

поднесено од страна на обата брачни другари, стечајниот судија ќе го прифати поднесеното барање само ако се увери во неликвидноста на заедничкиот имот. Пред да го донесе своето решение, стечајниот судија ќе го сослуша и другиот брачен другар. Ако барањето било поднесено од страна на обата брачни другари, непосредно претстојната неликвидност, исто така, ќе претставува основа за отворање на стечајна постапка.

Лична одговорност на брачните другари

Член 318

(1) За време на стечајната постапка, личната одговорност на брачните другари за обврските на заедничкиот брачен имот може да биде побарана само од страна на стечајниот управник или од страна на назначениот повереник.

(2) Во случај на план за реорганизација, на личната одговорност на брачните другари соодветно ќе се применува членот 222 став (1) од овој закон.

Дел единаесетти

МЕЃУНАРОДЕН СТЕЧАЈ

Глава прва

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Обем на примена

Член 319

(1) Меѓународниот стечај се спроведува кога:

1) странски суд или странски претставник (странски стечаен управник, доверители и други) побара помош во врска со постапката што се води во странска држава;

2) странска држава побара помош во врска со постапката која се води во Република Македонија во согласност со овој закон;

3) постапка во странска држава се води истовремено со постапка која се води во Република Македонија врз основа на овој закон и

4) доверители или други лица од странска држава кои имаат правен интерес, бараат поведување постапка или учествуваат во постапка која се води во согласност со овој закон.

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член кои се однесуваат на меѓународниот стечај не се применуваат спрема лицата и имотот наведени во одредбите на членот 4 став (3) од овој закон.

Глава втора

МЕЃУНАРОДНА НАДЛЕЖНОСТ НА СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Исклучива меѓународна надлежност

Член 320

- (1) Судот на Република Македонија исклучиво е надлежен за спроведување на стечајна постапка против стечаен должник чие седиште е во Република Македонија.
- (2) Се претпоставува дека претежното деловно работење на стечајниот должник е во местото во кое го има запишано своето седиште.
- (3) Ако се докаже дека претежното деловно работење на стечајниот должник се наоѓа во странство, а неговото седиште е запишано во Република Македонија, надлежниот суд во Република Македонија е исклучиво надлежен за спроведување на стечајната постапка против тој стечаен должник ако според правото на државата во која стечајниот должник има претежно деловно работење не може да се отвори стечајна постапка по таа основа.
- (4) Постапката од ставот (1) на овој член го опфаќа целиот имот на должникот, без оглед на тоа дали имотот се наоѓа во Република Македонија или во странство (главна стечајна постапка).
- (5) Кога запишаното седиште на стечајниот должник се наоѓа во странство, а неговото претежно деловно работење е во Република Македонија, за стечајната постапка исклучиво е месно надлежен судот на чие подрачје се наоѓа претежното деловно работење на стечајниот должник.

Меѓународна надлежност спрема деловната единица, односно имотот на странскиот стечаен должник во Република Македонија

Член 321

- (1) Ако судот на Република Македонија не е надлежен според одредбата од членот 308 став (1) на овој закон, тој суд е надлежен за спроведување на стечајна постапка против стечајниот должник ако тој должник има деловна единица без својство на правно лице во Република Македонија.
- (2) Ако во Република Македонија не се наоѓа претежното деловно работење, а ниту деловна единица на стечајниот должник, туку само негов имот, стечајна постапка во Република Македонија може да се отвори во овие случаи:
 - 1) кога во државата во која стечајниот должник има претежно деловно работење стечајната постапка против него не може да се отвори поради предвидените услови во стечајното право на таа држава, иако постои причина за стечај;
 - 2) ако според правото на државата во која стечајниот должник има претежно деловно работење стечајната постапка ќе го опфати само имотот на стечајниот должник во таа држава;

3) ако отворањето на стечајната постапка во Република Македонија се предложи врз основа на членот 315 од овој закон и

4) ако отворањето на посебна стечајна постапка во Република Македонија се предлага во рамките на постапката за признавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка.

(3) За спроведување на постапката од ставовите (1) и (2) точки 1, 2 и 3 на овој член, надлежен е судот на чие подрачје се наоѓа деловната единица на стечајниот должник, а ако стечајниот должник нема деловна единица во Република Македонија, судот на чие подрачје се наоѓа имотот на стечајниот должник.

(4) Ако повеќе судови би биле месно надлежни, постапката ја спроведува судот кај кого прво е поднесен предлогот за отворање на стечајна постапка.

(5) Постапката од ставовите (1) и (2) на овој член го опфаќа само имотот на стечајниот должник кој се наоѓа во Република Македонија (посебна стечајна постапка).

(6) Ако стечајната постапка е веќе отворена во државата во која стечајниот должник има претежно деловно работење, при отворање на домашната стечајна постапка, врз основа на ставот (1), односно ставот (2) на овој член, судот нема да ги испитува условите за отворање на стечајната постапка.

Основни начела

Член 322

Стечајната постапка и нејзините правни последици се определуваат според правото на државата во која постапката е отворена, доколку овој закон во натамошните одредби не предвидува нешто друго.

Излачни и разлачни права

Член 323

(1) Во однос на излачните и разлачните права над предметите кои се наоѓаат во државата за признавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка, ќе се применува правото на државата на признавањето, ако тие предмети во моментот на отворање на странската стечајна постапка не се наоѓале на подрачјето на државата на отворање на таа постапка.

(2) Доколку правата над предметите на стечајниот имот се запишани во јавниот регистар, се смета дека тие предмети се наоѓаат во државата во која се води јавниот регистар.

Договор за работа

Член 324

Во врска со дејството на стечајната постапка врз договорите за работа на вработените, исклучиво е меродавно стечајното право на државата кое е меродавно за договорите за работа.

Пресметување

Член 325

Доверителот може да го задржи она што го примил во посебната стечајна постапка која е отворена во друга држава и која го опфаќа само имотот на стечајниот должник кој се наоѓа во таа друга држава. Применото ќе се засмета во стечајната маса која припаѓа во главната стечајна постапка, откако ќе се одбијат трошоците кои доверителот ги имал во остварување на намирувањето во таа посебна стечајна постапка. Такво пресметување нема да се врши ако доверителот делумно се намирал со побарувања во посебната стечајна постапка како разлачен доверител или врз основа на дозволено пребивање.

Соработка на стечајни управници

Член 326

(1) Стечајниот управник на стечајната постапка отворена кај судот во Република Македонија и управникот на стечајната постапка отворена кај судот во друга држава над истиот стечаен должник меѓусебно ќе соработуваат. Тие управници меѓусебно се должни еден на друг да си ги дадат сите правно дозволени известувања кои можат да бидат од значење за спроведувањето на тие постапки.

(2) Стечајниот управник на главната стечајна постапка отворена во Република Македонија е должен пријавеното побарување во таа постапка да го пријави во странската стечајна постапка, ако тоа од него го побара и го овласти доверителот.

Глава трета

ПРЕТПОСТАВКИ И ПОСТАПКА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНСКА ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Примена на општите правила за признавање странска судска одлука

Член 327

За признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка на соодветен начин се применуваат општите правила на правото на Република Македонија за признавање странски судски одлуки, ако со одредбите на овој закон поинаку не е предвидено.

Месна надлежност и состав на судот

Член 328

(1) Предлогот за признавање се поднесува до судот на чие подрачје се наоѓа деловната единица на стечајниот должник во Република Македонија, а ако стечајниот должник нема деловна единица во Република Македонија,

на судот на подрачјето каде што се наоѓа имотот или дел од имотот на стечајниот должник.

(2) Ако стечајниот должник има деловни единици на подрачја на различни судови или ако неговиот имот се наоѓа на подрачјето на различни судови, за донесување одлука за признавање, месно е надлежен судот на кој прво му е поднесен предлогот за отворање на стечајна постапка.

(3) Ако имотот на стечајниот должник во Република Македонија се состои во побарување, ќе се смета дека побарувањето на стечајниот должник се наоѓа во местото во кое должниците на стечајниот должник имаат свое седиште, односно престојувалиште.

(4) За признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка, како и за отворање на стечајна постапка во Република Македонија, врз основа на странска одлука, одлучува надлежниот суд.

Предлог за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка

Член 329

(1) Предлогот за признавање одлука на странски суд или на друг надлежен орган за отворање на стечајна постапка може да поднесе странски стечаен управник или доверителот на стечајниот должник.

(2) Со предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка треба да се приложи:

- 1) изворник или заверен препис на одлуката и заверен превод;
- 2) потврда од надлежниот странски орган за негова извршност и
- 3) попис на познатиот имот на стечајниот должник во Република Македонија и попис на неговите доверители со соодветни докази.

(3) Судот ќе го отфрли предлогот со кој нема да бидат поднесени прилозите од ставот (2) на овој член, ако недостатоците не бидат отстранети во одредениот рок.

Претпоставки за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка

Член 330

(1) Странска одлука за отворање на стечајна постапка ќе се признае, ако:

- 1) одлуката е донесена од судот, односно органот кој, според правото на Република Македонија, е надлежен за решавање по предметите со меѓународни елементи;
- 2) одлуката е извршна според правото на државата во која е донесена, дури и ако не е правосилна;
- 3) признавањето на одлуката да не е во спротивност со јавниот поредок на Република Македонија и
- 4) да постои заемност.

(2) Предлогот за признавање странска одлука судот ќе го одбие ако по повод приговорот на стечајниот должник или на некој друг учесник во постапката утврди дека на стечајниот должник актот со кој постапката била покрената не е доставен во согласност со законот на државата во

која одлуката е донесена и ако во таа постапка биле повредени неговите основни права за учество во стечајната постапка.

(3) Странска одлука за отворање на стечајна постапка ќе се признае под условите од ставот (1) точка 2 на овој член и ако не е правосилна.

Одредување привремени мерки и забрана на извршување и осигурување

Член 331

(1) По поднесување на предлогот за признавање странска одлука, надлежниот суд може да одреди мерки на обезбедување, односно да именува привремен стечаен управник, во согласност со одредбите на овој закон за претходна постапка.

(2) По објавувањето на огласот на огласна табла во судот, според членот 337 став (1) од овој закон, не е можно, додека тече постапката за признавање, да се покрене парнична постапка ниту постапка за извршување и/или обезбедување во која стечајниот должник е странка. Парничните постапки и постапките за извршување и обезбедување кои биле во тек се прекинуваат со денот на објавување на огласот.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, излачните и разлачните доверители од членот 323 на овој закон, можат и за времетраење на постапката за признавање да покренат, односно да продолжат прекинатата извршна постапка заради остварување на своите побарувања против странскиот стечаен должник, но само под услов ако со тоа се согласи странскиот стечаен управник.

(4) Надлежниот суд по службена должност одредува, предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка, како и решението за привремени мерки, односно за поставување привремен управник, веднаш да се забележат во соодветна јавна книга, односно регистар.

Оглас по повод предлогот за признавање

Член 332

(1) По приемот на предлогот за признавање на странска одлука судот без одлагање ќе го објави огласот во "Службен весник на Република Македонија" и на огласната табла на судот во кој ќе наведе:

- 1) податоци за судот кој го објавува огласот со бројот на предметот;
- 2) податоци за странската одлука чие признавање се бара и нејзината суштествена содржина;
- 3) податоци за стечајниот управник, како и податоци за одлуката со која е именуван, а ако не е именуван, одлука за отворање на стечајна постапка и
- 4) покана на доверителите, на странскиот стечаен должник и на сите други лица кои имаат правен интерес во рок од 30 дена од објавувањето на огласот во "Службен весник на Република Македонија" да ги пријават на судот своите побарувања и со поднесокот да се изјаснат за постоење претпоставки за признавање на странската одлука и можните тешкотии за намирување на побарувањата во странската стечајна постапка.

(2) Предлогот за признавање странска одлука и објавениот оглас од ставот (1) на овој член судот ќе го достави на странскиот стечаен должник, на странскиот стечаен управник и на оние доверители чие престојувалиште, односно седиште во Република Македонија е познато.

Испитување претпоставки за признавање

Член 333

(1) При одлучување за предлогот за признавање странска одлука судот ќе се ограничи на тоа да испита дали се исполнети претпоставките за признавање наведени во членот 329 ставови (1) и (2) на овој закон. Потребни објаснувања судот може да побара од органот чија одлука треба да се признае, како и од учесниците во постапката.

(2) Лицето кое во оваа постапка се противи на признавањето, судот може да го сослуша.

(3) Судот ќе обрне посебно внимание на потребата за итно решавање на предлогот за признавање на странската одлука.

Решение за признавање

Член 334

(1) Решението за признавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка во однос на кругот на лицата спрема кои дејствува има ист учинок како и решението на судот во Република Македонија за отворање на стечајна постапка.

(2) Во решението од ставот (1) на овој член судот ќе се произнесе кои правни дејства ги има признатата странска одлука.

(3) Кога со решението за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка како правно дејство се одредува отворање на стечајна постапка во Република Македонија, решението за признавање наедно има правно значење како решение за отворање на стечајна постапка.

(4) За признавањето на странската одлука за отворање на стечајна постапка ќе се објави оглас во "Службен весник на Република Македонија". Огласот ќе се објави и со истакнување на огласна табла во судот.

(5) Решението од ставот (1) на овој член се доставува до предлагачот, странскиот стечаен управник, стечајниот должник и правните лица кои за стечајниот должник вршат работи од платниот промет. Решението ќе се достави на органите каде што се водат јавни регистри кои по службена должност, врз основа на доставеното решение, ќе го евидентираат признавањето на странската одлука за отворање на стечајна постапка.

Жалба против решение за признавање

Член 335

(1) Право на жалба против решението за признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка имаат странскиот стечаен должник, странскиот стечаен управник и доверителите, во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата изјавена против решението за признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка, не го задржува неговото извршување.

Признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка како претходно прашање

Член 336

(1) Ако за признавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка не е донесено посебно решение, секој суд може за признавање на таа одлука да решава во постапка како за претходно прашање, но само со дејство во таа постапка.

(2) Правните последици од признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка настапуваат со денот на донесувањето на таа одлука во која за наведеното признавање е одлучено како по претходно прашање. Во однос на другите правни последици на соодветен начин се применуваат членовите од 338 до 343 на овој закон.

Глава четврта

ВАЖЕЊЕ НА ПРИЗНАТА СТРАНСКА ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Признавање по отворање на стечајната постапка во Република Македонија

Признавање странска одлука во случај на претходно отворена стечајна постапка во Република Македонија

Член 337

(1) Странската одлука за отворање на стечајна постапка која ги исполнува претпоставките за признавање според членот 330 од овој закон ќе се признае иако пред поднесувањето на предлог за признавање против должникот е отворена стечај на постапка во Република Македонија според одредбата од членот 321 став (1) или (2) на овој закон.

(2) Признатата странска одлука за отворање на стечајна постапка произведува дејство предвидено во одредбите на членовите од 346 до 350 на овој закон. Странскиот стечаен управник не може да ги оспори побарувањата кои веќе се утврдени во претходно покренатата постапка во Република Македонија.

(3) Ако на денот на поднесувањето на предлогот за признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка истекол рокот од 15 дена од денот на авансната распределба на стечајната маса во стечајната постапка отворена во Република Македонија, делбата нема да се спроведе врз основа на одлуката за делба донесена во странската стечајна постапка.

Признавање без последици од отворање на стечајна постапка во Република Македонија

Општо правило

Член 338

(1) Важноста на признатата странска одлука за отворање на стечајна постапка се определува според правото на државата во која постапката е отворена доколку не е во спротивност со основните начела на стечајното право во Република Македонија и доколку со овој закон поинаку не е предвидено.

(2) Признатата странска одлука важи од денот на објавувањето на решението за признавање на огласната табла во судот според членот 334 став (4) од овој закон.

Извршување и обезбедување

Член 339

(1) Намирувањата кои се остварени по пат на извршна постапка во Република Македонија во времето меѓу денот на отворањето на странската стечајна постапка и денот на објавувањето на огласот за предлогот за признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка на огласна табла, согласно со членот 332 став (1) од овој закон, како и разлачните права кои настанале по пат на извршна постапка или постапка за обезбедување во Република Македонија кои во тоа време настанале, го губат правното дејство.

(2) Во случај на губење на правното дејство според ставот (1) од овој член доверителот е должен она што го стекнал по таа основа, по одбивањето на трошоците кои настанале во извршната постапка, односно постапката за обезбедување, да го предаде на стечајниот управник.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се применуваат на извршното намирување, односно во постапката за извршување или постапката за обезбедување на настанатите разлачни права на доверителите кои се наведени во членовите 323 и 345 став (1) од овој закон.

(4) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се применуваат, според членот 332 став (1) од овој закон, ако поминало повеќе од една година сметано од денот на отворањето на странска стечајна постапка и денот на објавувањето на огласот на предлогот за признавање на огласната табла на судот.

Располагање на стечајниот должник

Член 340

(1) Располагањата на стечајниот должник кои се преземени во времето меѓу денот на отворањето на странската стечајна постапка и денот на објавувањето на решението за признавање на странската одлука за отворање на стечајната постапка на огласната табла во судот, според

членот 334 став (4) од овој закон, го губат правното дејство ако се спротивни на интересите на доверителите на стечајниот должник и ако биде докажано дека спротивната странка знаела или морала да знае, во моментот на располагање на стечајниот должник, дека против него во странство е отворена стечајна постапка. Спротивната странка има право на противчинидба од страна на стечајната маса ако со неа се зголемува вредноста на стечајната маса.

(2) Ако располагањето на стечајниот должник настапило по објавувањето на огласот на предлогот за признавање во "Службен весник на Република Македонија", според членот 332 став (1) од овој закон, ќе се смета дека спротивната страна знаела или морала да знае, во моментот на располагањето на стечајниот должник, дека против него во странство е отворена стечајна постапка.

(3) Располагањата на стечајниот должник преземени по отворањето на странската стечајна постапка не губат правно дејство ако за нив важат општите правила за заштита на доверба во јавна книга. Тие располагања можат да се побиваат според правото на државата меродавно за побивање.

Услуги во корист на стечајниот должник

Член 341

(1) Лицето со седиште, односно престојувалиште во Република Македонија, кое е должник на странскиот стечаен должник, е должно веднаш кога ќе дознае за стечајната постапка во странство да го извести странскиот стечаен должник за постоење на својата обврска и за моментот на нејзиното пристигнување.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член е овластено својата пристигната обврска директно да ја исполни на странскиот стечаен должник ако од денот на испраќање на известувањето на странскиот стечаен управник поминале осум дена, а судот на Република Македонија до тој момент, во согласност со членот 331 став (1) од овој закон, не определил мерка на обезбедување или именувањето привремен стечаен управник. Евентуалните трошоци за одлагање на исполнување на пристигнатите обврски се сметаат за трошоци на стечајната маса.

(3) Ако обврската е директно исполнета на странскиот стечаен должник во времето меѓу денот на отворање на странската стечајна постапка и денот на објавувањето, решението за признавање на странската одлука за отворање на стечајната постапка на огласната табла во судот, според членот 334 став (4) на овој закон, а без известување на странскиот стечаен управник за постоење на обврската, лицето од ставот (1) на овој член нема да биде ослободено од својата обврска ако се докаже дека во моментот на директното исполнување на обврската на странскиот стечаен должник знаело или морало да знае дека против него е отворена стечајна постапка во странство.

(4) Ако обврската директно е исполнета на странскиот стечаен должник по објавувањето на огласот за предлогот за признавање во "Службен весник на Република Македонија", според членот 332 став (1) од овој

закон, ќе се смета дека должникот на стечајниот должник знаел или морал да знае дека против него е отворена стечајна постапка во странство.

Пребивање

Член 342

(1) Пребивањето не е дозволено ако побарувањето е отстапено во времето меѓу денот на отворање на странската стечајна постапка и денот на објавување на решението за признавање на странската одлука за отворање на стечајната постапка на судската табла, според членот 334 став (4) на овој закон, а ќе биде докажано дека новиот доверител (цесионер) во моментот на отстапувањето знаел или морал да знае дека против должникот е отворена стечајна постапка во странство.

(2) Ако побарувањето е отстапено по објавување на огласот за предлогот за признавање во "Службен весник на Република Македонија", според членот 332 став (1) од овој закон, ќе се смета дека новиот доверител (цесионер) во моментот на отстапувањето знаел или морал да знае дека против должникот е отворена стечајна постапка во странство.

Привилегирани побарувања, излачни и разлачни доверители

Член 343

(1) Признавањето на странска одлука за отворање на стечајна постапка не влијае на правото на доверителите своите побарувања, наведени во членот 345 став (1) точки 1 и 2 на овој закон, да ги намират во полн износ ако за тоа е доволен делот од имотот на стечајниот должник кој не е оптоварен со права на трети лица кои во моментот на објавувањето на решението за признавање на огласната табла, според членот 334 став (4) од овој закон, се наоѓаат во Република Македонија.

(2) Заради остварување и обезбедување на своите права, доверителите од ставот (1) на овој член се овластени и по признавањето на странската одлука за отворање на стечајна постапка да водат парнична постапка против должниковиот имот, како и постапка за извршување и обезбедување.

(3) Излачните и разлачните доверители од членот 323 на овој закон се овластени во Република Македонија да покренат парнични постапки и постапки за извршување, односно обезбедување под условите кои би можеле да ги водат и кога во Република Македонија би била отворена стечајна постапка.

(4) На предлог од странскиот стечаен управник надлежниот орган за извршување ќе го одложи извршувањето од ставот (2) на овој член, ако тоа е нужно за да се остварат намирувањата на доверителите на стечајниот должник во поголем процент. Одлагањето може да трае до три месеца со можност да се одреди ново одлагање, но најмногу до првата делба во странската стечајна постапка. Надлежниот орган за извршување може во секој момент, на предлог од доверителите или од странскиот стечаен управник, да го отповика одлагањето ако повеќе не постојат причините за тоа.

Признавање странска одлука со последица за отворање на стечајна постапка во Република Македонија

Член 344

(1) Во предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка, странскиот стечаен управник или доверителот може, како непосредна правна последица за признавање, да бара отворање на стечајна постапка во Република Македонија. Отворање на посебна стечајна постапка во Република Македонија стечајниот управник може да бара и со поднесок упатен до судот во рок од 15 дена од приемот на писменото од членот 348 став (2) на овој закон. Отворање на таа стечајна постапка доверителот може да бара и со поднесок што го упатува на судот врз основа на членот 331 став (1) точка 4 од овој закон.

(2) Во случаи од ставот (1) на овој член правните последици ги определува исклучиво стечајното право на Република Македонија, освен ако со членовите од 322 до 326 и од 345 до 350 на овој закон изричито нешто друго не е предвидено. Во тој случај, на соодветен начин, се применуваат членовите од 339 до 342 на овој закон.

Отворање на посебна стечајна постапка во Република Македонија на предлог на доверителите

Член 345

(1) Судот ќе отвори стечајна постапка на предлог на:

1) надлежниот фонд за здравствено осигурување и надлежните фондови за пензиско и инвалидско осигурување за побарувања кои, според закон, задолжително се издвојуваат од приходот, односно од платата, како и органите на Република Македонија и нејзините единици на локалната самоуправа и Управата за јавни приходи и други побарувања кои влегуваат како приход во Буџетот и

2) вработените кај стечајниот должник со постојано место на работење во Република Македонија.

(2) На предлог од доверителите кои не припаѓаат кон доверителите од ставот (1) на овој член, судот ќе отвори стечајна постапка во Република Македонија само ако на доверителот му се стори веројатно дека намирувањето на некои побарувања во странската стечајна постапка би било врзано со посебни тешкотии.

(3) По исклучок од одредбата во ставовите (1) и (2) на овој член заради остварување што порамномерно и поцелосно намирување на доверителите на меѓународно ниво, судот нема да отвори стечајна постапка во Република Македонија ако оцени дека отворањето на таа постапка, со оглед на големината на побарувањата на доверителите од ставовите (1) и (2) на овој член, би било економски неоправдано. При оценувањето судот може да се консултира со странскиот стечаен управник.

Овластувања на странскиот стечаен управник

Член 346

(1) Покрај стечајниот управник на посебната стечајна постапка, доверителите и странскиот стечаен управник можат во таа постапка да ги оспоруваат пријавените побарувања.

(2) Право на побивање на правните дејства на стечајниот должник во стечајната постапка во Република Македонија му припаѓа и на странскиот стечаен управник.

(3) Трошоците на странскиот стечаен управник, кои ќе настанат во врска со вршењето на овластувањата од ставовите (1) и (2) на овој член, не се сметаат за трошоци на стечајна постапка во Република Македонија.

Намирување на доверители

Член 347

(1) По намирување на трошоците и другите обврски на стечајната маса, на излачните и разлачните доверители, како и на доверителите од членот 345 став (1) на овој закон, преостанатата стечајна маса ќе се подели на доверителите во согласност со одлуката за делба, што судот ќе ја донесе врз основа на одлуката за делба или на неа соодветна делбена основа, донесена во странска стечајна постапка. Ако при изработката на странската одлука или делбена основа не се земени предвид утврдените побарувања во стечајната постапка во Република Македонија, судот преостанатата стечајна маса ќе ја подели на доверителите чии побарувања се утврдени во стечајната постапка во Република Македонија, водејќи притоа сметка во која мера некои од нив се земени предвид при поделбата на стечајната маса во странската стечајна постапка.

(2) При поделбата на преостанатата стечајна маса, судот нема да ја земе предвид странската одлука за делба ако во неа предвидената поделба е резултат на примена на правила кои се спротивни на јавниот поредок во Република Македонија. Истото се однесува и кога странската одлука за делба не е доставена до судот во рамките на рокот што тој го одредил.

(3) Стечајната маса што ќе преостане по намирувањето на доверителите, според одредбата од ставовите (1) и (2) на овој член, веднаш ќе се предаде на странскиот стечаен управник.

(4) Ако стечајната маса не е доволна да се намират утврдените побарувања во стечајната постапка во Република Македонија, според ставовите (1) и (2) од овој член, доверителите можат ненамирениот дел од своите побарувања да го намират само во странската стечајна постапка според правилата на странското стечајно право.

Посебна стечајна постапка во странска држава

Член 348

(1) Ако доверителот делумно ги намира своите побарувања во посебната стечајна постапка која е отворена против стечајниот должник во некоја странска држава, а со која е

опфатен само имотот на стечајниот должник во таа странска држава, тој може да го задржи применото. По одбивањето на трошоците кои доверителот ги имал во остварувањето на намирувањата во странската стечајна постапка, применото во таа постапка се пресметува во процент кој му припаѓа во посебната стечајна постапка во Република Македонија. Такво пресметување нема да има, ако доверителот делумното намирување во таа странска стечајна постапка го остварил како разлучен доверител или врз основа на дозволено пребивање.

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член ќе се применат и кога доверителот делумно го намирил своето побарување по пат на извршна постапка во странска држава.

Пријава на побарувањата во странската стечајна постапка

Член 349

(1) Стечајниот управник на посебната стечајна постапка отворена во Република Македонија е должен пријавеното побарување на доверителот во таа постапка да го пријави во странска стечајна постапка, ако тоа од него се побара и ако доверителот го овласти за тоа.

(2) Домашниот стечаен управник е овластен во странската главна стечајна постапка да остварува право на глас врз основа на пријавените побарувања во посебна стечајна постапка во Република Македонија, ако доверителот на тоа побарување не учествува во гласањето.

Соработка на стечајните управници

Член 350

(1) Освен меѓусебните размени на известувања, според членот 342 од овој закон, стечајниот управник на посебната стечајна постапка во Република Македонија е должен на стечајниот управник на странската главна стечајна постапка да му овозможи да се изјасни за начинот на впаричување на имотот на стечајниот должник кој е опфатен во домашната посебна стечајна постапка.

(2) На стечајниот управник на странската главна стечајна постапка ќе му се достави и планот за реорганизација на посебната стечајна постапка во Република Македонија. Тој има право и самиот да предложи план за реорганизација на посебната стечајна постапка.

Глава петта

НЕПРИЗНАВАЊЕ СТРАНСКА ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

Одбивање предлог за признавање

Член 351

(1) Ако го одбие предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка судот, на предлог од доверителите или стечајниот должник, ако тоа е потребно заради рамномерно намирување на сите должникови доверители, ќе отвори стечајна постапка во Република Македонија.

(2) Предлогот од ставот (1) на овој член може да се поднесе во рок од осум дена од денот на објавувањето на решението за одбивање на предлогот за признавање на странската одлука на огласната табла во судот и во "Службен весник на Република Македонија". Тој предлог може да биде содржан во поднесок кој се доставува во судот, согласно со членот 332 став (1) точка 4 од овој закон.

(3) Стечајната постапка од ставот (1) на овој член го опфаќа само имотот на стечајниот должник кој се наоѓа во Република Македонија.

Жалба

Член 352

(1) Против решението со кое е одбиен предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка, странскиот стечаен должник, странскиот стечаен управник и доверителите имаат право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата не го задржува решението од извршување.

Предлог за отворање на стечајна постапка кога странската одлука за отворање на стечајна постапка не може да се признае

Член 353

(1) Секој доверител, како и стечајниот должник, се овластени да бараат отворање на стечајна постапка во Република Македонија независно од тоа што е отворена главна стечајна постапка во странска држава ако се исполнети условите поради кои предлогот за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка би можел да биде одбиен.

(2) Судот ќе дозволи отворање на стечајна постапка во Република Македонија во случајот од ставот (1) на овој член ако тоа го бара начелото на рамномерно намирување на должниковите доверители.

(3) При донесувањето на решението за отворање на стечајна постапка од ставот (1) на овој член, судот во неможност за признавање на странската одлука за отворање на стечајна постапка ќе одлучи како по претходно прашање.

(4) Стечајната постапка од ставот (1) на овој член го опфаќа само имотот на стечајниот должник кој се наоѓа во Република Македонија.

Глава шеста

СТРАНСКИ ПОРАМНУВАЊА И ДРУГИ СТЕЧАЈНИ ПОСТАПКИ

Странска одлука за одобрување на порамнување или странски план за реорганизација

Член 354

На признавањето странска одлука за одобрување на порамнување или план за реорганизација, како и признавање странска одлука донесена во некоја друга слична постапка, на соодветен начин ќе се применат одредбите на овој закон за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка.

Дел дванаесетти

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 355

(1) Со парична казна од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок должникот - правно лице, ако:

1) преземе некое правно дејство или работа што не спаѓа во редовното работење, без претходно одобрение на назначениот повереник, или преземе правни дејства или работи што спаѓаат во редовното работење, ако повереникот се спротивставил на преземањето на тоа правно дејство или работа (член 260 став (1));

2) без претходно одобрение на одборот на доверители преземе правно дејство или работа што има посебно значење за стечајната постапка (член 261) и

3) ако не поднесе предлог за отворање на стечајна постапка во рок од 21 ден од денот на настанувањето на услови за отворање на стечајна постапка (член 51 став (9)).

(2) Со парична казна од 50.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок одговорното лице на должникот - правно лице за дејствата од ставот (1) на овој член.

(3) Покрај паричната казна од ставот (2) на овој член, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече мерка на безбедност забрана на вршење одговорни работи и задачи во траење од три месеца до една година.

Член 356

(1) Со парична казна од 30.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок трговецот - поединец, ако:

1) не ги извршува обврските определени со членот 278 став (1) од овој закон и

2) не ги стави на располагање сите податоци и документи во врска со исполнувањето на неговите обврски и на барање на доверителите не ја

потврди веродостојноста и сеопфатноста на своите изјави со давање посебна изјава во записник, согласно со членот 279 став (2) од овој закон. (2) Со парична казна од 5.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок и одговорното лице на должникот трговец - поединец за дејствата од ставот (1) на овој член.

Замена на изречена парична казна со казна затвор

Член 357

Паричната казна изречена според одредбите од овој закон која не може присилно да се наплати, ќе се замени со затвор согласно со одредбите на Законот за прекршоците.

Дел тринаесетти

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Примена на досегашното право

Член 358

(1) Стечајните постапки отворени до влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат според прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Судовите надлежни за водење на стечајната постапка се должни во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон до Централниот регистер на Република Македонија да ги достават решенијата за отворените стечајни постапки кои до влегувањето во сила на овој закон не се завршени, заради нивно евидентирање во Единствениот трговски регистар.

Примена на овој закон

Член 359

Овој закон се применува на постапките по предлозите поднесени од предлагачите, а по кои не е отворена стечајна постапка пред влегувањето во сила на овој закон.

Основање Комора на стечајните управници

Член 360

(1) Основачко собрание на Комората ќе се свика кога ќе положат испит за стечаен управник најмалку 20 лица кои според условите за полагање на испитот утврдени со закон, а кои ќе ги исполнат другите услови за стечаен управник согласно со овој закон.

(2) Основачкото собрание го свикнува министерот за економија најмалку осум дена пред одржувањето на седницата на основачкото собрание на Комората.

(3) На основачкото собрание се усвојува предлогот на статутот и правилникот за дисциплинска одговорност на стечајните управници предложени од министерот за економија. На основачкото собрание се усвојува прокламација за прифаќање на Кодексот за стечајните управници и на професионалните стандарди потребни за водењето за стечајната постапка.

Испит на стечајните управници во преодниот период

Член 361

(1) Стечајните управници кои имаат уверение за овластен стечаен управник стекнато според Законот за стечај ("Службен весник на Република Македонија" број 55/97, 53/2000, 37/2002 и 17/2004), имаат право да стекнат лиценца според овој закон, по истекот на рокот од шест месеца од денот на објавувањето на актите определени во членот 362 од овој закон ако посетувале курс за овластени стечајни управници според Програма донесена од министерот за економија, во која е опфатена содржината на одредбите од овој закон, етичкиот кодекс за стечајните управници и професионалните стандарди и ако положат испит за овластен стечаен управник според одредбите на овој закон.

(2) Министерот за економија ќе ја именува Комисијата за полагање на испит за овластен стечаен управник согласно со членот 23 од овој закон, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Министерот за економија е должен на предлог на Комисијата за спроведување на испитот за овластен стечаен управник да ја донесе Програмата од ставот (1) на овој член во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Донесување на поблиски прописи предвидени со овој закон

Член 362

(1) Кодексот за стечајните управници и за професионалните стандарди потребни за водењето на стечајната постапка, министерот за економија ќе ги донесе во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Другите прописи и акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од влегувањето во сила на овој закон.

(3) До донесувањето на прописите и другите акти од ставот (2) на овој член, важат постојните прописи.

Стекнување лиценца на стечајни управници

Член 363

(1) Стечаен управник кој води стечајна постапка според Законот за присилно порамнување, стечај и ликвидација ("Службен лист на СФРЈ" број 84/89), ако нема уверение за овластен стечаен управник стекнато според Законот за стечај ("Службен весник на Република Македонија" број 55/97, 53/2000, 37/2002 и 17/2004), како и овластен стечаен управник

според Законот за стечај ("Службен весник на Република Македонија" број 55/97, 53/2000, 37/2002 и 17/2004) продолжува со работа и ја врши должноста стечаен управник до добивање нова лиценца на овластен стечаен управник согласно со одредбите на овој закон, а најдоцна во рокот определен во членот 361 став (1) од овој закон.

(2) Стечаен управник кој води стечајна постапка според законите од ставот (1) на овој член, како и стечајниот управник кој нема да стекне нова лиценца на овластен стечаен управник во рокот и согласно со одредбите на овој закон, стечајниот судија е должен по службена должност да го разреши и да именува нов овластен стечаен управник кој ги исполнува условите за овластен стечаен управник согласно со овој закон, а стечајната постапка продолжува според одредбите од законот по кој е започната.

Закон кој престанува да важи

Член 364

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за стечај ("Службен весник на Република Македонија" број 55/97, 53/2000, 37/2002 и 17/2004).

Влегување во сила

Член 365

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".